

**ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO**

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29

sekretariat ds. doskonalenia tel./fax 42 678 10 85 e-mail: wcdnikp@wckp.lodz.pl

dyrektor tel. 42 678 33 78, fax 42 678 07 98 www.wckp.lodz.pl

Certyfikat ISO
9001:2015-10

ZESZYT NR 37

Katalog dobrych praktyk w edukacji

**Lider ZZL w kategorii
małych i średnich firm
(ośmiokrotny)**

**Laureat Konkursu
Lider Zarządzania
Zasobami Ludzkimi
(2002 - 2016)**

ZESZYT NR 37

**Akredytacje Łódzkiego
Kuratora Oświaty
dla placówki
doskonalenia**

ŁÓDŹ 2022

ZESZYT NR 37

Katalog dobrych praktyk w edukacji

ŁÓDŹ 2022

PRACA ZBIOROWA POD REDAKCJĄ: GRAŻYNY ADAMIEC I JANUSZA MOOSA

AUTORZY: GRAŻYNA ADAMIEC (ŁCDNIKP), ELŻBIETA CIESIOŁKIEWICZ (ŁCDNIKP), AGNIESZKA DAWID (PM NR 41, ŁÓDŹ), DANUTA GÓRECKA (ŁCDNIKP), OLGA IZYDORCZYK (PM NR 234, ŁÓDŹ), ADRIAN JASZCZYK (ZSTI, ŁÓDŹ), BARBARA KAPRUZIAK (ŁCDNIKP), JOANNA KMIEĆ (PM NR 170, ŁÓDŹ), JUSTYNA KOCHANOWSKA (PM NR 170, ŁÓDŹ), ILONA KOLASIŃSKA-WILCZEK (XXVI LO, ŁÓDŹ), ELŻBIETA KOLCZYŃSKA (ŁCDNIKP), ZOFIA KORDALA (ŁCDNIKP), RYSZARD KUŚMIREK (ŁCDNIKP), MAŁGORZATA LESISZ (ŁCDNIKP), JOLANTA ŁĘCZEWSKA (PM NR 8, ZGIERZ), KATARZYNA ŁYKOWSKA (PM NR 200, ŁÓDŹ), NATALIA MARAŃDA (PM NR 12, ŁÓDŹ), MAŁGORZATA MARCZAK (PM NR 200, ŁÓDŹ), MARIA MICHALAK (ŁCDNIKP), BARBARA MURAS (ŁCDNIKP), BEATA SAPELA (XXVI LO, ŁÓDŹ), MARIA STOMPEL (ŁCDNIKP), BEATA WIELKOPOLAN (ŁCDNIKP), BARBARA WRĄBEL (ŁCDNIKP), MARIOLA ZAJDLIC (ŁCDNIKP)

REKOMENDACJE: Elżbieta Ciesiołkiewicz, Renata Fudała (ZSTI, Łódź), Mariola Zajdlic

ZDJĘCIA: ze zbiorów własnych autorów oraz szkół

OKŁADKA: KRYSZYNA JANKOWSKA

REDAKCJA TECHNICZNA: DOROTA CERAN I JOANNA CYRAŃSKA

SKŁAD I ŁAMANIE: GRAŻYNA ADAMIEC

© ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO 2022

WYDAWNICTWO I PRACOWNIA POLIGRAFICZNA
ŁÓDZKIEGO CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29
tel. (42) 678 33 78, fax. (42) 678 07 98
e-mail: wcdnikp@wckp.lodz.pl
kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl
www.wckp.lodz.pl

Spis treści

Wstęp	6
Przedszkole Miejskie nr 12 w Łodzi.....	8
Kodowanie w przedszkolu.....	8
AUTORKA: NATALIA MARAÑDA.....	8
Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi.....	11
Agata Wielemborek - działać z dziećmi muzycznie, tanecznie oraz językowo.....	11
Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi.....	15
Karolina Morawiec - „Connect with English” – włączenie języka angielskiego do codziennej praktyki.....	15
Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi.....	18
Indywidualizacja pracy z dzieckiem w przedszkolu na przykładzie sytuacji edukacyjnej przeprowadzonej wśród dzieci sześciolatków	18
AUTORKA: AGNIESZKA DAWID	18
Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi.....	24
Adriana Betka – przyszłość z kodowaniem	24
Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi.....	27
Katarzyna Krzemińska – angielski w zabawie a plan daltoński	27
Przedszkole Miejskie nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi.....	30
Aldona Ziętała - język migowy w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym	30
Przedszkole Miejskie nr 81 w Łodzi.....	33
Elżbieta Zuterek – dzieci potrzebują edukacji artystycznej i ekologicznej	33
Przedszkole Miejskie nr 146 w Łodzi.....	37
Paulina Wiśniewska - uczyć dbania o siebie, o planetę - programy, projekty.....	37
Przedszkola Miejskiego nr 170 w Łodzi	40
Justyna Kochanowska – łączyć rozwój kompetencji kluczowych z dobrą zabawą.....	40
Przedszkola Miejskiego nr 170 w Łodzi	43
Zabawy sensoryczne z elementami Mindfulness.....	43
AUTORKA: JUSTYNA KOCHANOWSKA	43
Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi.....	48
Joanna Kmieć – pisarka, ilustratorka, nauczyciel innowator	48
Przedszkole Miejskie Nr 170 w Łodzi	51
Młodzi architekci kreatywnej przestrzeni	51
AUTORKA: JOANNA KMIEĆ	51

Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi.....	55
Każdy dobrze wie, język obcy przyda się – o tym jak przedszkolaki rozwijają kompetencje językowe poprzez poznawanie kultury krajów niemieckojęzycznych.....	55
AUTORKI: KATARZYNA ŁYKOWSKA, MAŁGORZATA MARCZAK	55
Przedszkole Miejskie nr 221 Integracyjne w Łodzi.....	59
Katarzyna Fangrat - wspieranie rozwoju dziecka poprzez integrację.....	59
Przedszkole Miejskie nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi	62
Urszula Durkowska - doradztwo zawodowe w przedszkolu ... i nie tylko.....	62
Przedszkole Miejskie nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi	66
Agnieszka Amerska - z językiem angielskim od przedszkola	66
Przedszkole Miejskie nr 234 w Łodzi.....	69
Choreoterapia - doskonałe lekarstwo na dziecięce problemy	69
AUTORKA: OLGA IZYDORCZYK	69
Miejskie Przedszkole nr 8 w Zgierzu	73
Promocja przedszkola poprzez media społecznościowe.....	73
AUTORKA: JOLANTA ŁĘCZEWSKA	73
Szkoła Podstawowa Specjalnej nr 128 w Łodzi.....	78
Marcin Nowak - Autentyczny Nauczyciel Autentycznych Artystów w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi	78
Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi.....	84
Łódzka sztuka publiczna – uczy, inspirowuje i prowokuje	84
AUTOR: ADRIAN JASZCZYK	84
XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi	86
FETA Festiwal Ekspresji Twórców Amatorów 2022.....	86
AUTORKI: ILONA KOLASIŃSKA-WILCZEK, BEATA SAPELA	86
Pracownia Edukacji Humanistycznej	87
Pomysły na włączenie dzieci ukraińskich do polskiego systemu edukacji	87
AUTORKA: BEATA WIELKOPOLAN	87
Zespół Nauczycieli Liderów Edukacji Filmowej	88
AUTORKI: DANUTA GÓRĘCKA, EWA SZTOMBKA, BEATA WIELKOPOLAN, IWONA FILIPOWICZ.....	88
Ośrodek Edukacji Europejskiej i Regionalnej, Pracownia Edukacji Humanistycznej	90
Mediacja jest ważną kompetencją społeczną	90
AUTORKI: BEATA WIELKOPOLAN, BARBARA WRĄBEL, BARBARA MURAS	90
Pracownia Wychowania Przedszkolnego i Edukacji Wczesnoszkolnej	92

Pomysł do upowszechnienia. Drama jako metoda w edukacji i wychowaniu w klasach I-III ..	92
AUTORKA: MAŁGORZATA LESISZ.....	92
Pracownia Edukacji Zawodowej	103
Od wynalazku do innowacyjnej, nowoczesnej gospodarki	103
AUTORKA: GRAŻYNA ADAMIEC	103
Scenariusz i film – tekstronika w ŁCDNiKP	109
AUTORZY: MARIA MICHALAK, RYSZARD KUŚMIREK	109
XIII Konkurs „Szkolna Liga Elektryki” 2021/2022	110
AUTORKA: MARIA STOMPEL	110
Seminarium dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży budowlano-instalacyjnej.....	112
AUTORKA: BARBARA KAPRUZIAK	112
Ośrodek Zarządzania w Edukacji	114
„Życie codzienne z matematyką” – o innowacji metodyczno-dydaktycznej w Szkole Podstawowej nr 142 im. Zawiszy Czarnego w Łodzi	114
AUTORKA: MARIOLA ZAJDLIC.....	114
Mały Książę w XV Liceum Ogólnokształcącym, czyli o budowaniu relacji.....	117
AUTORKA: ELŻBIETA KOLCZYŃSKA	117
Język angielski w Centrum – mały jubileusz.....	127
AUTORKA: ZOFIA KORDALA	127
Wydarzenia	130
Liga Zawodowców – program stypendialny Województwa Łódzkiego.....	130

Wstęp

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego przygotowało trzydziesty siódmy zeszyt *Katalogu dobrych praktyk w edukacji*. Zasadniczą część publikacji stanowi prezentacja sylwetek twórczych nauczycieli zajmujących się wychowaniem przedszkolnym. Charakterystyki przygotowała Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant ds. wychowania przedszkolnego z Pracowni Wychowania Przedszkolnego i Edukacji Wczesnoszkolnej. W tej części znajdują się także opisy istotnych wydarzeń, przedsięwzięć, projektów przygotowanych i wdrażanych w przedszkolach. Są one rekomendowane przez autorów inicjatyw jak i dyrektorów placówek. Drugą część „Katalogu” otwiera opis sylwetki *autentycznego nauczyciela autentycznych artystów* przygotowany przez Mariolę Zajdllic, kierownika Ośrodka Zarządzania w Edukacji. Następnie pojawia się artykuł o *łódzkiej sztuce publicznej*, która zdaniem Adriana Jaszczyka z Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi *uczy, inspiruje i prowokuje*. I jeszcze jeden artykuł o mającym wieloletnią tradycję wydarzeniu artystycznym *FETA Festiwal Ekspresji Twórców Amatorów 2022*. Jego organizatorem jest XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, a koordynatorkami: Ilona Kolasińska-Wilczek, Beata Sapela. Ostatnia, trzecia część to prezentacja działalności Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Na co warto zwrócić uwagę? Obchodzimy mały jubileusz związany z doskonaleniem językowym nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Inicjatorem i realizatorem projektu *Język angielski w Centrum* jest Zofia Kordala, nauczyciel konsultant w Ośrodku Zarządzania w Edukacji. Otworzyliśmy studio nagrań, inauguracja zbiegła się z organizacją eTargów. O tym, jak wykorzystano szansę na nowoczesne przygotowanie się do rekrutacji, jak promowano swoje szkoły, w jaki sposób upowszechniano ofertę edukacyjną dowiemy się z artykułu *Mały Książę w XV Liceum Ogólnokształcącym, czyli o budowaniu relacji*. Konsultanci Pracowni Edukacji Zawodowej w swoich artykułach zaprezentowali nowe trendy w rozwijaniu postaw wynalazczych, na przykładach organizowanych konkursów, przeglądów, olimpiad pokazali możliwości inspirowania uczniów do twórczości technicznej i upowszechniania najlepszych stworzonych przez nich rozwiązań.

Uczenie się od innych, refleksja nad wszystkimi funkcjami każdej współczesnej szkoły, poza formalne osiągnięcie kompetencji, wdrażanie do praktyki różnych koncepcji pedagogiki humanistycznej, tworzenie podsystemów edukacji artystycznej, przedzawodowej, prozawodowej, obywatelskiej, a także tworzenie warunków do rozwoju samorządności może być doskonałe dzięki upowszechnianiu i studiowaniu opisywanych dobrych praktyk zorientowanych na uzyskiwanie wysokich efektów uczenia się (Katalog dobrych praktyk w edukacji, zeszyt 4, str.5).

Grażyna Adamiec, Janusz Moos

Przedszkole Miejskie nr 12 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Karolina Wawok-Marciniak

Kodowanie w przedszkolu

Autorka: Natalia Marańda

W roku szkolnym 2020/2021 w Przedszkolu Miejskim nr 12 w Łodzi rozpoczęło swoją działalność „Koło matematyczne z elementami kodowania”. Dzieci opanowywały podstawy kodowania, wykonywały różne zadania na macie: przeliczanie elementów, zabawy z kubeczkami, ustalanie współrzędnych pól i obiektów, ustalanie trasy, kodowanie i odkodowywanie informacji, rozwiązywanie sudoku, wykonywanie kart pracy przygotowujących do nauki programowania i kodowania, a także poznały zasady gry edukacyjnej „Zakodowany zamek”. Początkowo zajęcia dodatkowe były przewidziane dla sześciorga dzieci w wieku 4-5 lat, jednak w związku z dużym zainteresowaniem rodziców oraz dzieci, a także zakupem robotów edukacyjnych Genibot do placówki w roku 2021/2022 działania zostały poszerzone i obejmowały najstarszą grupę w przedszkolu. Obecnie w zajęciach z kodowania i programowania uczestniczy grupa 6-latków. Program zajęć dodatkowych został rozszerzony o kodowanie Genibota za pomocą specjalnych kart oraz naukę zasad tworzenia i wgrywania programów. Zajęcia dodatkowe zawierają również elementy innowacji pedagogicznej „Kodowanie jako sposób poznania świata” realizowanej w grupie 5-latków. Innowacja napisana przeze mnie jest odpowiedzią na aktualne potrzeby dzieci oraz wymogi edukacyjne zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Stworzenie powyższej innowacji inspirowane było metodą „Kodowanie na dywanie” Anny Świć oraz działaniami przeprowadzonymi na terenie placówki poprzez realizację zajęć dodatkowych „Koła matematycznego z elementami kodowania”. Celem wprowadzonej innowacji jest rozwijanie u wychowanków uniwersalnych kompetencji,

takich jak: logiczne myślenie, zadaniowe podejście do stawianych problemów, czy umiejętność pracy zespołowej w sposób przyjazny dzieciom: w zabawie, poprzez doświadczanie i eksperymentowanie. Innowacyjność polega na wprowadzaniu nowoczesnych metod pracy z dziećmi z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz narzędzi do kodowania offline. Treści zajęć są związane z aktualnymi tematami realizowanymi w grupach oraz dostosowane do możliwości dzieci oraz ich aktywności. Innowacja „Kodowanie jako metoda poznawania świata” jest innowacją programową, czynnościową. Jest realizowana w ramach zajęć edukacyjnych w grupie dzieci 5–letnich z grupą Motylki od października 2021 do maja 2022. Działania w ramach innowacji to między innymi: układanie kubeczków według wzoru, układanie obrazka z kartoników na macie na podstawie rymowanki, zakodowane dyktando - układanie obrazka za pomocą współrzędnych, konstruowanie gier na macie np. Chińczyk, wstęp do programowania czyli ustalanie drogi obiektu do mety: wprowadzenie strzałek, określanie współrzędnych pól, określanie trasy kodowanie drogi z warunkami, zabawy w szyfrowanie poleceń, tworzenie własnych kodów/szyfrów, odwzorowywanie ruchowo lub za pomocą klocków/kubeczków, układanie obrazków z warunkami (np. ustalenie które przedmioty nie mogą obok siebie leżeć), gra w podchody - zabawa w ogrodzie przedszkolnym, kodowanie i programowanie robotów Genibot, działania z wirtualną matą, poznawanie aplikacji internetowych wprowadzających do programowania np. Scratch.

Realizowane przeze mnie działania spotkały się z dużym odzewem ze strony rodziców i nauczycieli w związku z czym została przeprowadzona rada szkoleniowa dla rady pedagogicznej „Kodowanie i programowanie w przedszkolu” oraz warsztat dla rodziców „Pomysły na kodowanie i programowanie w domu dla dzieci w wieku przedszkolnym” Kodowanie na macie zostało również wprowadzone na zajęciach z języka angielskiego w młodszych grupach wiekowych, w których prowadzę zajęcia. Dzięki podjętym przeze mnie działaniom rodzice i nauczyciele poszerzyli swoją wiedzę na temat korzystania z nowoczesnych

technologii przez dzieci oraz poznali korzyści płynące z nauki kodowania i metody wykorzystywane w jej wprowadzaniu.

Chętnie pogłębiam wiedzę na temat kodowania w przedszkolu aktywnie uczestnicząc w działaniach zespołu zadaniowego „W świecie znaków i symboli” działającego w strukturach ŁCDNiKP. Miałam także okazję zaprezentować swoje doświadczenia w tym zakresie prowadząc zajęcia modelowe dla nauczycieli. Podczas spotkania zaprezentowałam swoje pomysły dotyczące włączania kodowania/programowania do praktyki przedszkolnej.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Beata Hummel

Agata Wielemborek - działać z dziećmi muzycznie,
tanecznie oraz językowo

Agata Wielemborek jest absolwentką Szkoły Muzycznej im. Stefana Jaracza w Łodzi. To właśnie zamiłowanie do muzyki sprawiło, iż wybrała później jeden z kierunków na Uniwersytecie Łódzkim - Edukację przez sztukę, a także Pedagogikę Wieku Dziecięcego z Muzyką w Kolegium Nauczycielskim. Studia pozwoliły jej podjąć pracę w zawodzie nauczyciela w Przedszkolu Miejskim nr 35 w Łodzi, gdzie jest wychowawcą już 7. rok. Praca z dziećmi i potrzeby placówki sprawiły, iż nauczycielka uzyskała certyfikat językowy i ukończyła Studia Podyplomowe z zakresu Metodyki Nauczania Języka Angielskiego. Dzięki temu od 3 lat uczy w swojej placówce języka angielskiego, a od dwóch lat jest także lektorem języka angielskiego w Przedszkolu Miejskim nr 42 i Przedszkolu Miejskim nr 109 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi.

Pani Agata bardzo lubi działać z dziećmi muzycznie, tanecznie oraz językowo. Te dziedziny pozwalają jej także na łączenie wszystkich tych trzech elementów wprowadzając w zajęcia dydaktyczne swojej grupy zabawy muzyczno-ruchowe do piosenek anglojęzycznych. Nauczycielka od początku pracy jako lektor szuka coraz to nowych inspiracji, czerpie z tego co zna, a także przekształca codzienne zaobserwowane zajęcia - na językowe. Z uwagi na wnikliwą obserwację swoich wychowanków w zeszłym roku szkolnym była autorką projektu edukacyjnego „It's story time - spotkanie z literaturą anglojęzyczną”. Dzieci z jej grupy w ciągu całego roku miały okazję poznać anglojęzyczne wersje znanych sobie dotąd bajek takich jak np. Brzydkie Kaczętko, Kopciuszek, Czerwony Kapturek i Roszpunka. Wszystkie działania zaplanowane były etapowo i najpierw wprowadzały dzieci w nowe słownictwo i bohaterów poprzez zapoznanie z bajkami, zabawy z flashcards, a także atrybutami kojarzącymi się z bajkami. Poza bajkami dzieci słuchały także krótkich opowiadań, a wszystko po to by rozwijały umiejętność rozumienia ze słuchu oraz budowały poczucie własnej wartości i zadowolenia z faktu rozumienia literatury anglojęzycznej. Dzieci okazały się bardzo zainteresowane językiem angielskim i coraz chętniej używały go na zajęciach co pozwoliło nauczycielce na opracowanie kolejnego projektu na następny rok szkolny pt. „English is fun”. Jego założeniem jest

codzienne używanie języka angielskiego podczas sytuacji edukacyjnych, przeplatanie zabaw ruchowych z anglojęzycznymi piosenkami, a także poznawanie słownictwa dotyczącego danego tematu tygodnia w języku angielskim. Wszystko to w sposób naturalny i niewymuszony podczas codziennych sytuacji edukacyjnych z nauczycielem w grupie. Pani Agata przygotowuje także zajęcia z języka angielskiego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dzieci podczas zajęć mogą bawić się w zadaniach utworzonych w różnych aplikacjach dzięki tablicy multimedialnej w sali.

Nauczycielka chętnie współpracuje z ŁCDNiKP biorąc już drugi rok udział w spotkaniach Zespołu Metodycznego „Preschoolers learn English - Włączanie języka angielskiego do praktyki przedszkolnej”. Agata Wielemborek czerpie wiedzę i doświadczenie od innych nauczycieli i przekształca je do własnej praktyki, ale także chętnie dzieli się swoją wiedzą i dotychczasowymi umiejętnościami co zaprezentowała na konferencji ukazując jak wplatać język angielski w codzienne zajęcia dydaktyczne w swojej grupie przedszkolnej. Zaprezentowała także swoje pomysły dotyczące wykorzystania mas sensoplastycznych w rozwijaniu sprawności manualnych dzieci podczas konferencji dla nauczycieli wychowania przedszkolnego pt. „Przedszkolne inspiracje – grafomotoryka i terapia ręki”.

Agata Wielemborek w swojej pracy wykorzystuje umiejętności muzyczne. Dzieci grają na instrumentach, dużo śpiewają przeróżne piosenki – z repertuaru dziecięcego i nie tylko, a także tańczą z rekwizytami (np. kolorowe chustki, guma animacyjna, obręcze) do muzyki poważnej. Dzieci z grupy Pani Agaty bardzo lubią wspólnie muzykować, dlatego już kolejny rok przygotowują się do udziału w konkursie muzycznym „Przedszkolne Orkiestry”.

Nauczyciel XXI wieku to nauczyciel, który podąża za zmianami otaczającej go rzeczywistości, a przede wszystkim jego wychowanków. Rola nauczyciela nie powinna ograniczać się do bycia tylko wychowawcą

(albo aż). Nauczyciel powinien iść za dziećmi, ich potrzebami, a także zainteresowaniami, które z biegiem każdego dnia okazują się nowe, inne i czasem bardzo zaskakujące. Pani Agata jest właśnie takim nauczycielem, który podąża za dzieckiem i chce wprowadzić je w nowy świat innowacyjnymi metodami.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Agata Wielemborek.

Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Danuta Raczkowska-Łogin

Karolina Morawiec - „Connect with English” –
włączenie języka angielskiego do codziennej praktyki

Karolina Morawiec jest nauczycielem wychowania przedszkolnego od 2012 roku. Ukończyła studia magisterskie w zakresie pedagogiki wieku dziecięcego na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu

Łódzkiego. Szukając dziedziny, w której mogłaby się specjalizować, ukończyła wiele kursów, była uczestnikiem niejednego warsztatu, czerpiąc z nich to co najlepsze do swojej pracy. Jednak trafiając dopiero na zajęcia włączające język angielski do codzienności przedszkolnej uznała, że to ten kierunek, w którym chciałaby się rozwijać. I tak w 2018 roku ukończyła studia podyplomowe - metodyka nauczania języka angielskiego w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej na Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi, oraz zdała pozytywnie egzamin Pearson Test of English General (CEF B2), co w świetle prawa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1289) dało jej pełne uprawnienia do prowadzenia zajęć z języka angielskiego w przedszkolu.

Jako lektor języka angielskiego na początku swojej kariery podjęła współpracę z innym nauczycielem ze swojej placówki, mgr Małgorzatą Janas, która prowadziła zajęcia z języka angielskiego ponad 20 lat. Pani Janas dała wiele wskazówek, inspiracji, zwróciła uwagę na istotne elementy. Dzięki temu pani Karolina miała punkt zaczepienia do uatrakcyjnienia swoich zajęć, nie poprzestając na tym, a traktując to jako dobry start. Zajęć z języka angielskiego nie ograniczyła jedynie do nauczania tego języka jako odrębnego zagadnienia, ale wtopiła ten język do codziennej praktyki.

Prowadząc obserwacje dzieci przez te kilka lat swojej kariery zauważyła, że dzieciom łatwiej przychodzi nauka języka obcego, jeżeli jest on skorelowany z tematyką wiodącą, z codziennością przedszkolną. Oczywistym jest fakt, że zaczyna swoje zajęcia od podstaw, dostosowując je do danej grupy wiekowej. Dobiera tematykę, która wiąże się na przykład z daną porą roku, z danym świętem. Jednak w prowadzonej przez siebie drugi rok grupie codzienną praktykę przeplata zwrotami w języku angielskim. O ile, co jest oczywiste, początki były trudne i dzieci często pytały się „co pani mówi?”, obecnie poniekąd przywykły do takiego sposobu komunikacji. Przykłady:

- give me... // daj mi...
- open the book on page... // otwórz książkę na stronie...

- do you like...? // czy lubisz...?
- make a circle // zróbcie koło
- wash your hands // umyj ręce
- clean up... // posprzątaj...

Za główny cel pani Karolina ma zachęcenie dzieci do nauki i pobudzenie ich zainteresowań językiem obcym, aby dzieci nie traktował go tylko jako obowiązek, a stał się on czymś naturalnym. Jest świadoma, że w dzisiejszych czasach język angielski jest powszechnie używany, a wiele słów zapożyczono do języka polskiego. Nie tylko dzieci, ale my wszyscy jesteśmy otoczeni anglojęzycznymi hasłami. Zwraca nam ona uwagę, że np. coraz rzadziej spotyka się hasło wyprzedaż, a jej miejsce zajmuje anglojęzyczne słowo sale. Przykładów oczywiście podaje dużo więcej.

Nauczycielka nie poprzestaje na obecnie zdobytej wiedzy. Nadal podnosi swoje kwalifikacje i poszukuje kolejnych nowatorskich rozwiązań.

Od tego roku szkolnego jest również aktywnym uczestnikiem działającego w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zespołu zadaniowego do spraw włączania języka angielskiego do praktyki przedszkolnej.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Karolina Morawiec

Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Danuta Raczkowska-Łogin

Indywidualizacja pracy z dzieckiem w przedszkolu na przykładzie sytuacji edukacyjnej przeprowadzonej wśród dzieci sześciolletnich

Autorka: Agnieszka Dawid

Czym jest indywidualizacja?

Indywidualizacja w nauczaniu to „uwzględnienie w systemie dydaktyczno-wychowawczym różnic indywidualnych między uczniami i stosowanie takich zabiegów pedagogicznych, które przy uwzględnieniu owych różnic, sprzyjają maksymalnemu rozwojowi osobowości uczących się” (T. Lewowicki, Indywidualizacja kształcenia. Dydaktyka różnicowa. Warszawa 1997). Powyższa definicja pięknie podkreśla celowość indywidualizacji, ale jak ją wdrożyć w codzienną działalność dydaktyczną w dużej grupie przedszkolaków? Nad tym pytaniem zastanawiałam się, podejmując pracę w środowisku, w którym różnice intelektualne między rówieśnikami są ogromne. Znaczna liczba wychowanków pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych, rozbitych, niezaradnych finansowo, jak również będących pod opieką kuratora. Ogólnie rzecz ujmując, w takim środowisku trudniej jest zdobywać wiedzę i umiejętności.

Różnicując poziom stawianych zadań i wymagań pragnęłam sprostać niejednorodnym możliwościom rozwojowym przedszkolaków, tak by otworzyć perspektywy na wyrównywanie ich szans edukacyjnych i rozwijanie zdolności. Poniższa sytuacja stanowi przykład działań opartych na indywidualizacji w licznej grupie. Planując proces kształcenia uwzględniłam trzy poziomy możliwości podopiecznych (dzieci wykazujące trudności w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności, przedszkolaki w normie rozwojowej, dzieci zdolne).

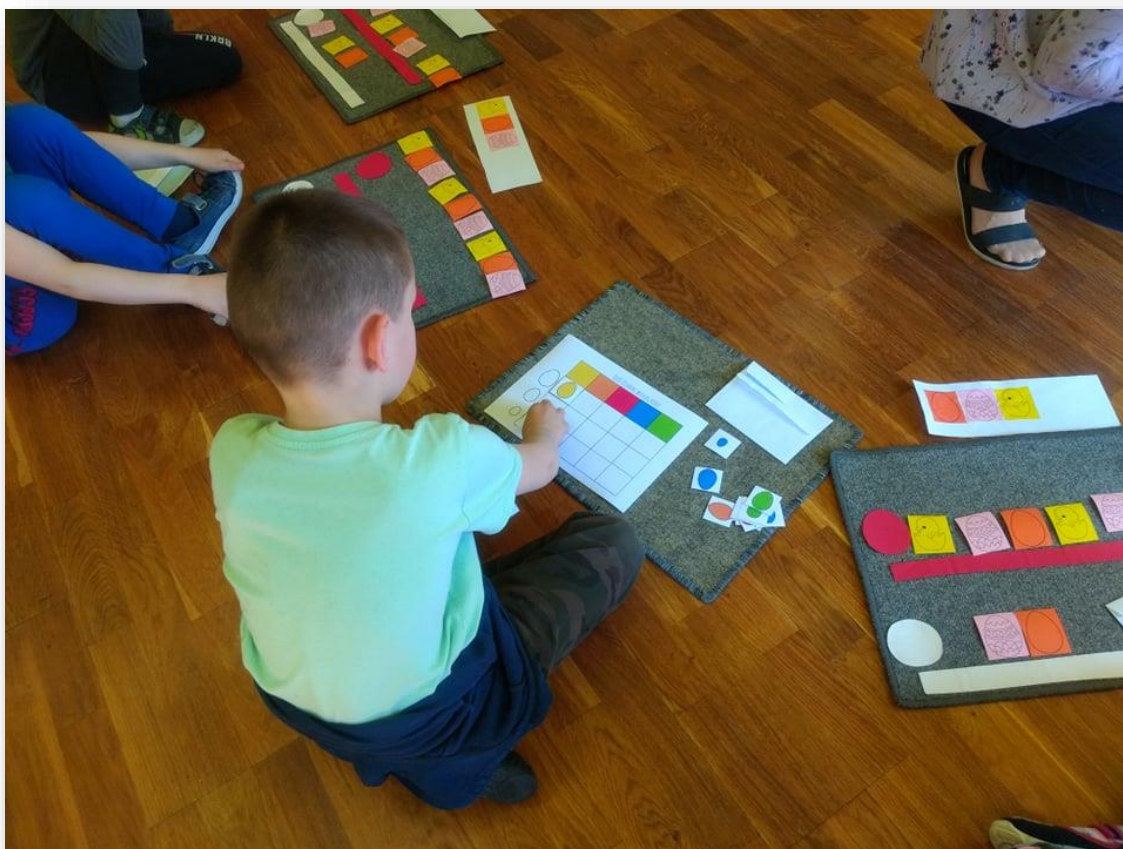

Opisywane zajęcie dotyczyło poznawania jednej z tradycji Świąt Wielkanocnych, mianowicie rodzajów dekorowania jaj. Sytuację edukacyjną rozpoczęliśmy od zabawy integracyjnej (kołowej), która polegała na podawaniu koledze wydmuszki umieszczonej na łyżce. Jednocześnie, dzieci wypowiadały tekst powitania: „Jaś Wita Małgosię. Małgosia wita Krzysia.” W celu urozmaicenia działania, tempo podawania było zmienne, podobnie jak natężenie głosu, połączone z próbą zmiany jego barwy.

Kolejnym zadaniem było ułożenie na tablicy sylwet talerzy z różną liczbą naklejonych pisanek, tak by zachować kolejność rosnącą. Zabawa wymagała przeliczania i spostrzegawczości, dlatego dzieci, które mają trudność z wyżej wymienionymi sprawnościami, zachęcałam, by wyodrębniały talerze z mniejszą liczbą pstrokatych jaj. Im trudniejszym stawało się zadanie, tym bardziej angażowałam dzieci z pozostałych poziomów. Zwieńczeniem trudnej pracy, było uzyskanie hasła po odwróceniu talerzy. Wspólny sukces radował wszystkie dzieci.

Powstałe hasło stanowiło tytuł wiersza, który zaprezentowałam dzieciom dołączając adekwatne ilustracje. Omówienie utworu literackiego również odbywało się na poziomach. Posłużyłam się pytaniami o różnym stopniu trudności. Najtrudniejsze zadawałam dzieciom zdolnym, trudne kierowałam do przedszkolaków w normie rozwojowej, najłatwiejsze przeznaczyłam dla wychowanków z trudnościami.

Chcąc uatrakcyjnić sytuację edukacyjną, zorganizowałam teatrzyk, podczas którego wielkanocny zajac opowiadał dzieciom o rodzajach kolorowych jaj. Zademontrował je wyjmując z koszyka kolejno pisanki, kraszanki, wyklejanki i skrobanki. Pokaz zakończony był sprawdzianem umiejętności wskazywania przez dzieci rodzajów poszczególnych jaj. Im wyższy poziom możliwości danego dziecka, tym więcej zapamiętanych nazw i technik wykonywania danego jaja.

Następnie, zajac wielkanocny obdarował dzieci kopertami oznaczonymi jajami w trzech kolorach. Koperty z czerwonym jajem zawierały zadanie

dla dzieci wykazujących trudności. Polegało ono na ułożeniu rytmu wg wskazówek. Przedszkolaki kontynuowały rytm, po czym wymieniały się wzornikami. Wychowankowie mieli również możliwość układania rytmu wg własnego pomysłu. W tym samym czasie przedszkolaki obdarowane kopertą z zielonym jajem, wstawiały znak większości lub mniejszości, porównując liczebność jaj w gniazdach.

Koperta z emblematem żółtego jaja zawierała polecenie dla dzieci zdolnych. Zadanie polegało na ułożeniu sylwet pisanek według kodu w zapisie tabelarycznym.

Indywidualizację wplotłam również w działania plastyczne przedszkolaków. Grupa dzieci z trudnościami wykonywała zajęcia wielkanocnego korzystając ze spinaczy oraz talerzyków papierowych. Formowała także wąsy z plasteliny. Przedszkolaki niewykraczające poza normę rozwojową stworzyły sylwetę pisanki, korzystając z pasków kolorowego papieru naklejanym wg wymyślonej sekwencji kolorów.

Doklejały szablon do kartonu, tak aby uwidoczniona była sylweta kolorowego jaja.

Wychowankowie szczególnie zdolni mieli za zadanie wykonać sylwetę pisanki techniką frotażu, korzystając z pasteli i własnoręcznie wykonanych wycinanek. Po zakończeniu dekoracji wielkanocnych nastąpiło ich omówienie, podczas którego podkreślałam indywidualny wygląd każdej z prac. Ukoronowaniem sytuacji edukacyjnej była wystawa wytworów dzieci.

Wyżej opisane działania, przeplatałam zabawami ruchowymi oraz tańcem opartym na poruszaniu się według wskazówek w podanym tempie.

Reasumując, różnicowanie wymagań w zależności od możliwości rozwojowych przedszkolaka dotyczy:

- doskonalenia nabytych umiejętności,
- ich utrwalania,

- uzupełniania braków,
- likwidowania opóźnień w procesie przyswajania danych sprawności.

Zachęcam Państwa do pracy na poziomach, choć na pierwszy rzut oka wydawać się może, że jest ona trudniejsza do zaplanowania i zorganizowania. Pomysły realizacji wybranego zagadnienia na trzech stopniach trudności nasuwają się samoistnie, ponieważ dobrze znamy swoich podopiecznych. Wdrożenie dzieci w nowy system pracy wymaga systematyczności, gdyż jednocześnie będziemy kształtować cierpliwość. Niektóre zadania wymagają objaśnień, dlatego dzieci z pozostałych grup (których nie dotyczy dane ćwiczenie) muszą czekać na swoją kolej. Mimo to, warto stosować indywidualizację, gdyż nasza praca będzie owocniejsza. Powodzenia.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcia: Agnieszka Dawid

Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Agnieszka Pustelnik

Adriana Betka – przyszłość z kodowaniem

Adriana Betka to mianowany nauczyciel wychowania przedszkolnego z sześcioletnim stażem pracy, zatrudniona w Przedszkolu Miejskim nr 55 w Łodzi. Pracuje z dziećmi w oparciu o koncepcję planu daltońskiego.

Pani Adriana jest administratorką przedszkolnego konta Office 365. W swojej pracy z dziećmi nauczycielka rozwija zainteresowania związane z nowymi technologiami oraz wprowadza dzieci w świat kodowania. Tablica interaktywna w przedszkolu wprowadza efektywny i ciekawszy dla dzieci poziom pracy. Jest to pomoc dydaktyczna, która wspiera pracę nauczyciela, a także umożliwia dzieciom zastosowanie nowoczesnej technologii w celu uzyskania nowych wiadomości i umiejętności. Różne strony internetowe, programy i aplikacje, szczególnie dostępne w sieci pozwalają podczas zajęć kierowanych i swobodnej aktywności dzieci przedstawić zagadnienia w sposób ciekawy i rzeczowy a pani Adriana często i chętnie wykorzystuje ich możliwości.

Pani Adriana interesuje się kodowaniem online i offline i ciągle rozwija się w tej kwestii. Dzięki zabawom z „kodowania na dywanie” dzieci mają możliwość poznać różne zagadnienia matematyczne w atrakcyjny i interesujący sposób. Zaletę tej działalności stanowi fakt, że większość materiałów można przygotować samemu oraz wykorzystać przedmioty codziennego użytku, np. kolorowe kubeczki. Zajęcia z kodowania rozwijają u dzieci myślenie abstrakcyjne i logiczne, doskonałą orientację przestrzenną, uczą określania kierunków, umożliwiają rozbudzenie zainteresowań programistycznych oraz uczą współdziałania w zespołach.

W październiku 2021 roku pani Adriana brała udział w międzynarodowym wydarzeniu „CodeWeek”. Zgłaszając swoją placówkę do tego przedsięwzięcia, zorganizowała aktywności mające na celu popularyzację i promocję nauki kodowania i programowania wśród dzieci i rodziców.

Nauczycielka dzieliła się swoją praktyczną wiedzą na szkoleniach online, zorganizowanych przez doradcę metodycznego z Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. W 2021 roku prowadziła szkolenia ukazujące sposoby projektowania i organizowania

dnia zgodnie z filarami planu daltońskiego w przedszkolu, jak również warsztaty dla nauczycieli z łódzkich przedszkoli ukazujące dobre praktyki w zakresie wprowadzania dzieci w świat kodowania.

Pani Adriana cały czas rozwija swoje pasje zawodowe oraz kompetencje nauczycielskie poprzez literaturę oraz udział w szkoleniach.

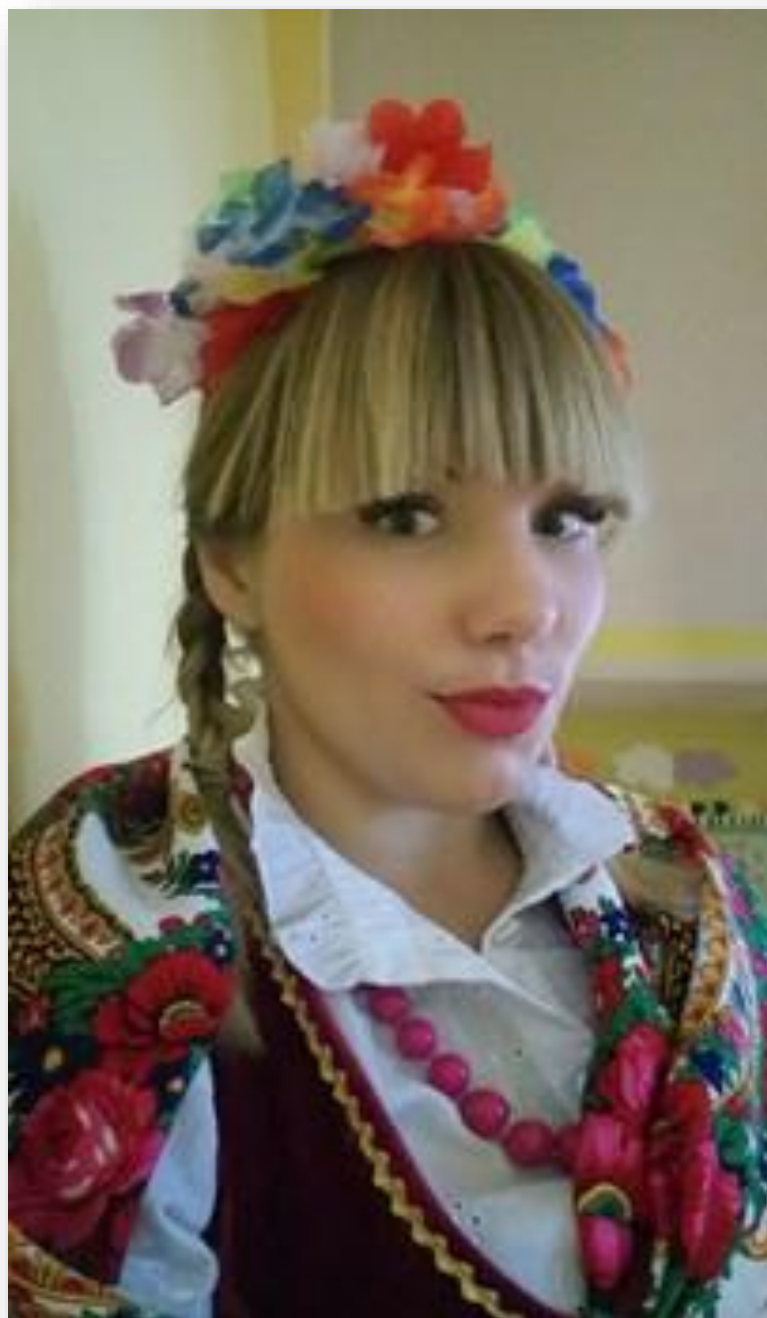
Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Adriana Betka

Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Agnieszka Pustelnik

Katarzyna Krzemińska – angielski w zabawie a plan daltoński

Jako nauczyciel języka angielskiego pracuję od 2010 r. Pracowałam w kilku szkołach językowych jako lektor. Podczas gdy języka angielskiego nie było w podstawie programowej wychowania przedszkolnego nauczali go lektorzy. W ten sposób także ja zaczynałam swoją przygodę z angielskim w przedszkolu. Rozpoczęłam pracę w Centrum Językowym KOMA w Oleśnicy. Następnie doświadczenie zdobywałam w Centrum Językowym ATUT. Po przeprowadzce do Łodzi zaczęłam uczyć angielskiego z ramienia firmy Europejskie Centrum Języków Obcych Kolorowy Świat Dziecka. W tym czasie uczęszczałam na szkolenia i warsztaty związane z nauczaniem języka angielskiego, gdzie spotykałam ludzi, którzy mieli mnóstwo ciekawych pomysłów i chcieli się nimi dzielić - między innymi „Super Simple Songs”, „Inspirujące pomysły do wykorzystania na zajęciach języka angielskiego”, „Hellen Doron English”, itp. Brałam udział w tworzeniu pakietu zabaw ruchowych dla lektorów Centrum Językowego ATUT. Współtworzyłam innowację „Z językiem angielskim za pan brat”.

Obecnie jestem nauczycielem języka angielskiego, a także wychowawcą w Przedszkolu Miejskim nr 55 w Łodzi. Przedszkole realizuje koncepcję ukierunkowaną na wszechstronny rozwój dziecka. W przedszkolu wdrażane są założenia Planu Daltońskiego - jego koncepcja opiera się na czterech filarach: samodzielność, odpowiedzialność, współpraca i refleksja. Jestem certyfikowanym nauczycielem daltońskim.

Kontakt z językiem obcym już w przedszkolu umożliwia dzieciom pozytywny pierwszy kontakt i motywuje do nauki w szkole. Dzieci mają indywidualne potrzeby, dlatego nauczyciel powinien mieć twórcze podejście. Tak właśnie staram się organizować moje zajęcia. Według mnie nauczanie języka obcego daje efekty, jeśli zapewni się dzieciom możliwie jak najwięcej kontaktu z nim. Główną aktywnością dzieci w przedszkolu jest zabawa, dlatego też zajęcia języka angielskiego powinny być oparte właśnie na zabawie. Istotne jest wplatanie języka obcego w codzienne sytuacje będące skutkiem swobodnej zabawy dzieci

i wszystkich codziennych czynności wykonywanych w przedszkolu. Tak właśnie staram się pracować.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Katarzyna Krzemińska

Przedszkole Miejskie nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Sylwia Kubiak

Aldona Ziętała - język migowy w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym

Aldona Ziętała jest nauczycielką w Przedszkolu Miejskim nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi.

Jest absolwentką Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego od 1998 r., gdzie ukończyła studia magisterskie w zakresie Pedagogiki Wieku Dziecięcego. W przedszkolu pracuje nieprzerwanie od siedemnastu lat.

Zawsze starała się podnosić jakość swojej pracy i dlatego ukończyła szereg kursów doskonalących.

W 2007 r. ukończyła studia podyplomowe w zakresie logopedii oraz kurs języka migowego dla nauczycieli N1, a w 2017 r. uzupełniła podyplomowo swoją wiedzę w zakresie surdopedagogiki. Umiejętność komunikacji i migania rozwijała podczas spotkań ze środowiskiem osób głuchych.

Osobiste doświadczenia przeniosła na grunt pracy z dziećmi w przedszkolu. Podczas zajęć dzieci poznawały podstawowe znaki języka migowego, dowiedziały się również o tym, że wśród nas są osoby niesłyszące, które porozumiewają się za pomocą gestów. Ponieważ grupie przedszkolnej bardzo spodobała się innowacja, dzieciaki z nauczycielką dołączyły do ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „Migam Ja, Migasz Ty, Miga cały Świat”. Dzięki przyjemnej atmosferze i zaciekawieniu dzieci, nowym sposobem komunikacji, opartym na geście i obrazku, ćwiczyły spostrzegawczość i koordynację wzrokowo – ruchową. Ważnym aspektem nauki języka migowego, były walory wychowawcze. Doskonali sposób do przeprowadzenia zajęć i pokazania dzieciom „inności” ludzi, którzy nie słyszą lub mają problemy z mówieniem. Dzieci wykazały się ogromną wrażliwością i tolerancją, z pełnym zrozumieniem przyjęły fakt istnienia odmiennego sposobu mówienia. Nauczycielka stara się przygotować na każdą uroczystość utwór z pokazywaniem znaków przez dzieci. Poszerza w ten sposób krąg odbiorców i stopniowo uwrażliwia osoby dorosłe na problemy osób niesłyszących.

Na zakończenie projektu oraz podsumowując posiadaną wiedzę, w maju 2021 roku, pani Aldona zaprezentowała swoje pasje dotyczące migania z przedszkolakami innym nauczycielom, podczas konferencji „Język migowy jako alternatywny sposób wspierania rozwoju mowy i umiejętności czytania u dzieci w wieku przedszkolnym”.

W roku szkolnym 2021/2022 nauczycielka pełni funkcję lidera zespołu zadaniowego do spraw wykorzystania języka migowego w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym, działającego przy Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP. Prowadzi spotkania dla

nauczycieli z przedszkoli miejskich oraz specjalnych i integracyjnych, którzy w swojej codziennej pracy są wychowawcami dzieci z wadą słuchu oraz partnerami dla ich opiekunów. Pokazuje podstawowe zwroty i znaki wynikające z potrzeb komunikacyjnych dzieci, pogrupowane w bloki tematyczne: ja, rodzina, zwroty grzecznościowe, święta, miesiące, dni tygodnia, zwierzęta, zabawki, itp.

Nauczycielka chętnie dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi pisząc artykuły do czasopism branżowych dla nauczycieli przedszkoli. Największą radość sprawiają jej zajęcia z dziećmi, które rozpoczynają przygodę z miganiem

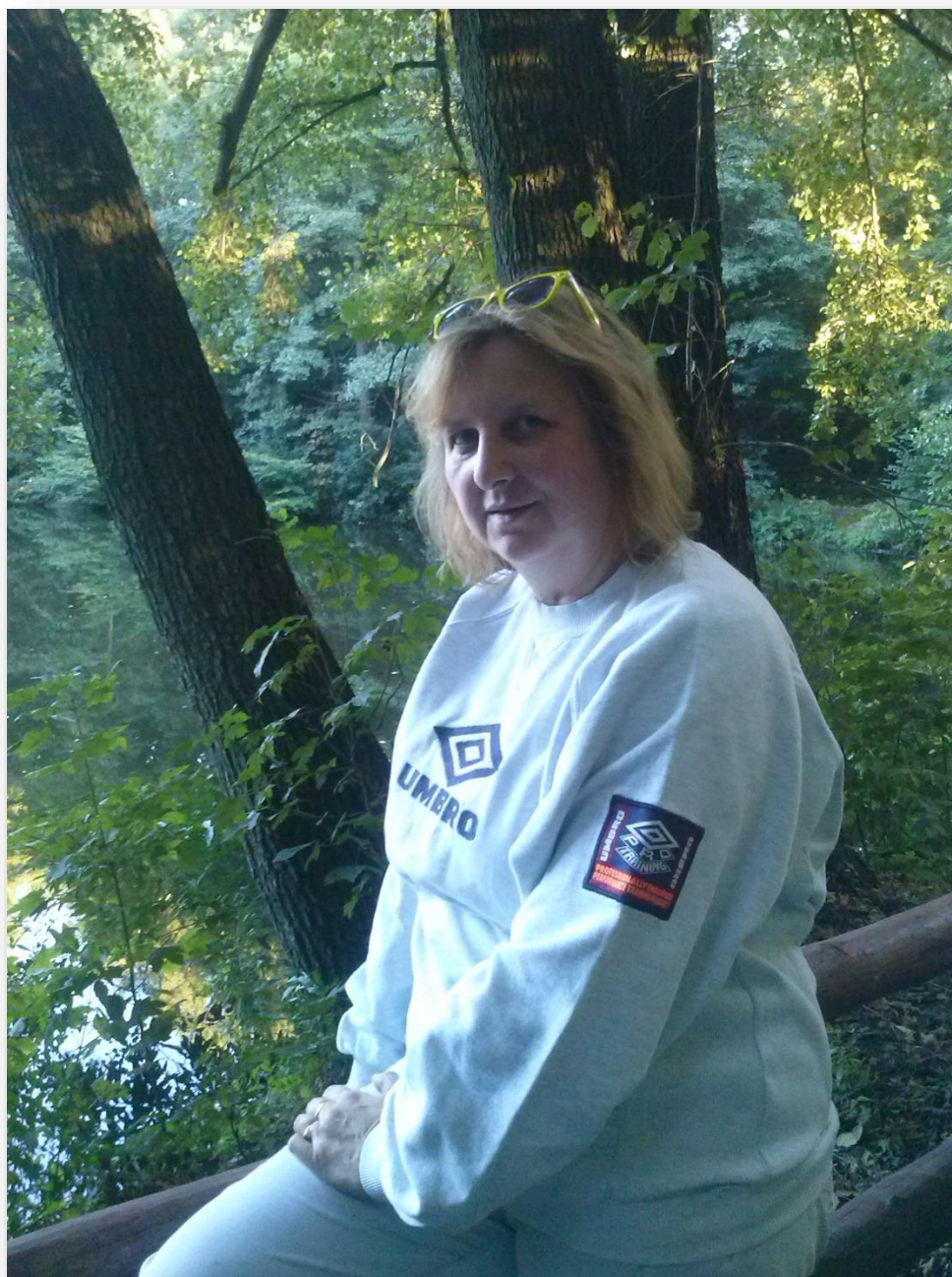
Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Aldona Ziętała

Przedszkole Miejskie nr 81 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Elżbieta Rześniowiecka

Elżbieta Zuterek – dzieci potrzebują edukacji artystycznej i ekologicznej

Pani Elżbieta Zuterek jest nauczycielem dyplomowanym z trzydziestoosmioletnim stażem pracy pedagogicznej wielokrotnie docenianym i nagradzanym przez dyrektora przedszkola.

Pani Elżbieta Zuterek ukończyła: Studium Wychowania Przedszkolnego w Łodzi, Kolegium Nauczycielskie w Zgierzu, Uniwersytet Łódzki na Wydziale Pedagogicznym (licencjat). W pracy nauczycielskiej Pani Elżbieta stawia na pierwszym miejscu dobro dziecka, starając się postępować konsekwentnie i sprawiedliwie, ucząc tolerancji, poszanowania każdego człowieka, współżycia nastawionego na współpracę, dążąc do budowania pozytywnych relacji ze wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej.

Pani Elżbieta Zuterek jest współautorką innowacji pedagogicznej o charakterze programowym pt. „Wprowadzenie dzieci w świat sztuki poprzez zabawy teatralne”, współautorką programu edukacji ekologicznej „Kolorowa łąka i jej mieszkańcy” w ramach konkursu na dotacje z dziedziny Edukacja Ekologiczna „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2015/2016” ogłoszonym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, autorką programu wspierającego dla dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie plastyki „Mały artysta”, oraz autorką programu wspierającego rozwój dziecka uzdolnionego plastycznie z wykorzystaniem techniki origami „Origami w przedszkolu”, który wdrażany jest w przedszkolu od kilku lat w ramach dodatkowych zajęć dla dzieci prowadzonych przez panią Elżbietę.

Wkroczenie techniki w sferę edukacji zmobilizowało Panią Elżbietę do doskonalenia własnych umiejętności w tym zakresie. Od wielu lat w celu podwyższenia jakości pracy własnej wykorzystuje technologię komputerową i informacyjną. Aby wzbogacić zakres swych możliwości we wspomnianej wyżej dziedzinie ukończyła wiele kursów. W pracy z dziećmi dzięki zorganizowanemu w klasie kącikowi komputerowemu wykorzystuje multimedialne programy edukacyjne: „Klik uczy liczyć”,

„Klik uczy zasad ruchu drogowego”, „Pluszaki rozrabiaki”, „Akademia przedszkolaka” itp. uatrakcyjniając w ten sposób proces dydaktyczny.

Nauczycielka wykazuje dążenie do pełni własnego rozwoju osobowego i zawodowego. Jest aktywnym uczestnikiem doskonalenia zawodowego, przy czym wybory form są zgodne z potrzebami i specyfiką przedszkola. Wykorzystuje w swojej pracy pedagogicznej inne posiadane kwalifikacje m.in. „Wychowanie bez porażek wg Gordona” czy „Metoda Montessori w przedszkolu”. Współpracuje z nauczycielami i pozostałymi pracownikami przedszkola na rzecz optymalizowania oddziaływań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Dzieli się swoimi refleksjami i doświadczeniem zawodowym, chętnie udzielając pomocy młodym nauczycielom. Wielokrotnie była opiekunem nauczyciela kontraktowego i nauczyciela stażysty.

W trakcie długoletniej pracy w Przedszkolu nawiązała współpracę z Uniwersytetem Łódzkim oraz Wyższą Szkołą Humanistyczno-Ekonomiczną, która polegała na pełnieniu obowiązków opiekuna praktyk studenckich. Corocznie opiekuje się studentkami - praktykantkami. Przyszłe nauczycielki starała się wprowadzić w arkana pracy nauczyciela, pokazać im ciekawe metody działań z dziećmi, a jednocześnie zachęcić ich do własnych poszukiwań i kreatywności.

W ramach projektu ŁCDNiKP w Łodzi „Wspólne działania, wzajemne inspiracje drogą do sukcesu nauczyciela przedszkola” dzieliła się swoją wiedzą podczas zajęć modelowych prowadzonych dla nauczycieli o krótkim stażu pracy.

Pani Elżbieta Zuterek promuje przedszkole w środowisku: była współorganizatorem między przedszkolnego turnieju wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym - edycja VIII i IX., w którym to dzieci z zaprzyjaźnionych placówek zmagają się z zadaniami pod czujnym okiem zaproszonych do jury strażaków i policjantów. Czynnie włączała się w organizowanie akcji charytatywnych odbywających się na terenie przedszkola: Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pokój”, „Polski Czerwony Krzyż”, Towarzystwo „Nasz Dom”, Wielka Orkiestra

Świątecznej Pomocy. Pani Elżbieta Zuterek koordynuje na terenie przedszkola Akcją „Pełna miska dla schroniska” współpracując z Fundacją Azyl corocznie organizując zbiórkę karmy dla podopiecznych fundacji. Jest koordynatorem wielu ogólnopolskich internetowych konkursów m.in. „Buliba”, Fundacja „Kolorowy Świat” zdobywając cenne nagrody doposażając przedszkole. Koordynowała projekt ekologiczny realizowany w Przedszkolu Miejskim nr 81 w ramach „Współpracy w 3d - Szkoły i przedszkola zrównoważonego rozwoju” – FERSO.

Nauczycielka zdobyła podczas szkolenia „Mądrzy i kulturalni w środku Polski” certyfikat z zakresu edukacji regionalnej. Opracowała wówczas folder do gry „Staromiejski Questing” w trakcie której dzieci miały okazję zapoznać się z dziedzictwem kulturowym, historycznym Łodzi.

Jest nauczycielem, który angażuje się w swoją pracę i przygotowuje ciekawe zajęcia dostosowane do potrzeb dzieci.

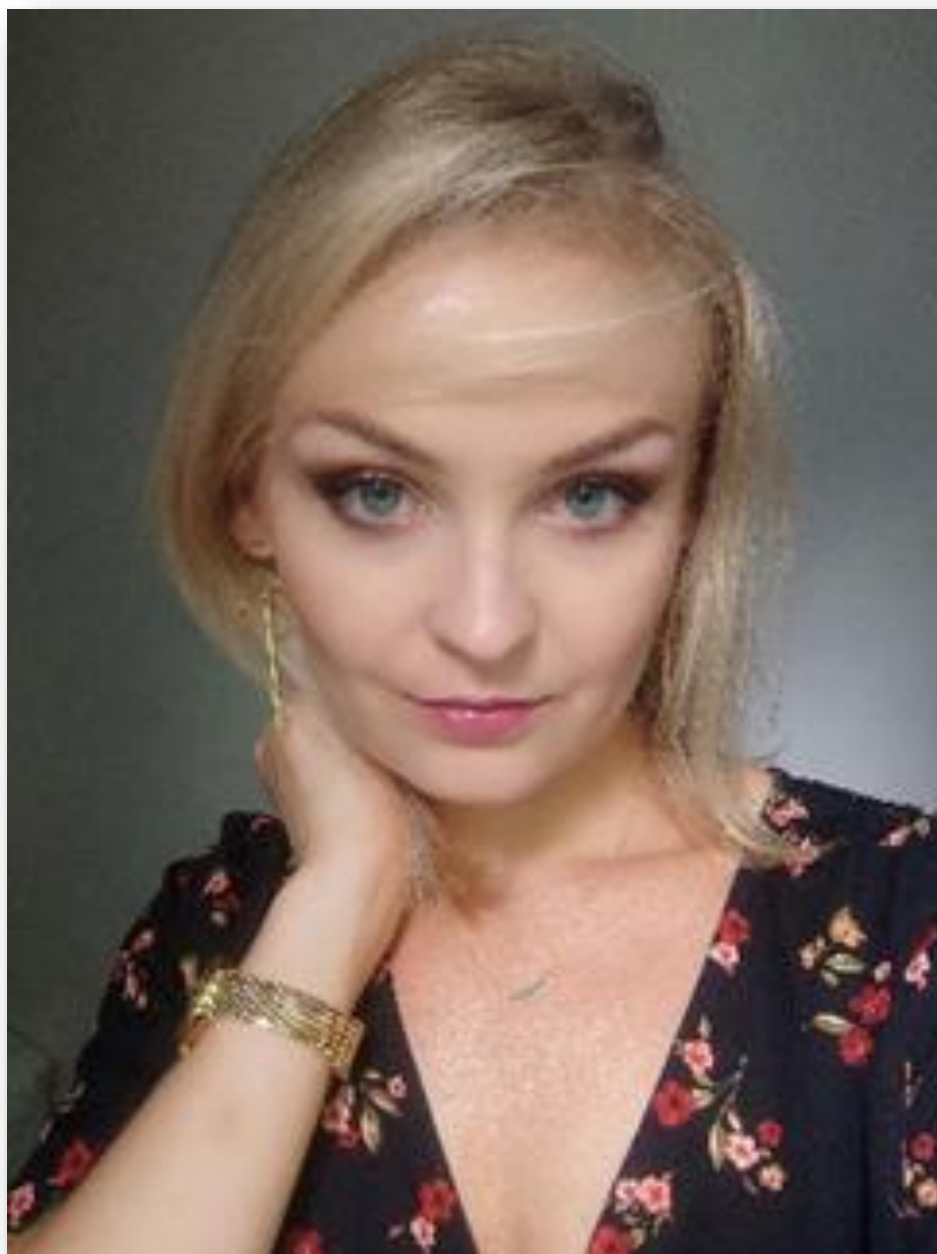
Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Elżbieta Zuterek

Przedszkole Miejskie nr 146 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Iwona Szamałek

Paulina Wiśniewska - uczę dbania o siebie, o planetę -
programy, projekty

Paulina Wiśniewska jest nauczycielem kontraktowym z sześcioletnim stażem pracy, zatrudnionym w Przedszkolu Miejskim nr 146 w Łodzi.

Z wykształcenia jest nauczycielem edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz logopedą. Lubi fotografię, podróże, gry edukacyjne oraz psy.

Pani Paulina napisała i wdrożyła własny program „Zabawy logopedyczne i sensoryczne dla dzieci w wieku przedszkolnym”, którego celem jest usprawnienie motoryki narządów, integracja zmysłów oraz stymulacja układu nerwowego do pokonywania trudności szkolnych. Program realizowany jest w grupie dzieci 5-6 letnich. Zajęcia dostosowane są do możliwości rozwojowych dzieci i mają charakter zabawowy. Dzięki programowi m.in. podniósł się poziom koordynacji wzrokowo-ruchowej, wzmocniło się czucie głębokie, powierzchniowe oraz poprawiła się ruchomość i sprawność narządów artykulacyjnych dzieci. Nauczycielka prowadzi na placówce diagnozę logopedyczną. O stanie rozwoju mowy dzieci, informuje rodziców poprzez kwestionariusze badania oraz kontakt e-mailowy. Kiedyś prowadziła kółko logopedyczne i kącik logopedyczny.

Nauczycielka uczestniczy obecnie w Międzynarodowym Projekcie Edukacyjnym promującym zdrowie psychiczne dzieci „Przyjaciele Zippiego”. Dzieci uczestniczą cyklicznie w spotkaniach (raz w tygodniu), ucząc się sposobów nazywania, wyrażania i rozpoznawania emocji, rozwiązywania problemów, nawiązywania przyjaźni, radzenia sobie ze stratą bliskiej osoby. Dzieci bardzo lubią uczestniczyć w spotkaniach, otwierają się na podejmowane tematy, dzieląc się swoimi doświadczeniami. Dodatkową atrakcją zajęć jest główny bohater opowiadań-patyczak Zippi-maskotka.

Pani Paulina podejmuje również działania proekologiczne realizując projekt edukacyjny „Działaj z impetem” oraz program „Czyściochowe przedszkole”. Dzieci uczą się jak dbać o planetę, być „małym ekologiem”, a także dbać o higienę osobistą.

Dodatkowo nauczycielka bierze udział w projekcie edukacyjnym „Kodowanie przez miganie” - zastosowanie elementów języka migowego w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym. Dzięki uczestnictwu w tym programie, dzieci rozwijają motorykę małą, umiejętność kodowania

i dekodowania symboli, a także kształtują swoją koordynację wzrokowo-ruchową. Poza tym uczą się tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. Nauczycielka chętnie współpracuje ze środowiskiem lokalnym. Co roku organizuje zbiórkę środków higienicznych dla Domu Dziecka w Łodzi. Pani Paulina współpracuje także z Domem Kultury i Domem Dziennego pobytu, ofiarowując prace wykonane przez dzieci. W tym roku dzieci podarowały seniorom własnoręcznie wykonane kartki Bożonarodzeniowe oraz zakładki do książek.

Prywatnie lubi fotografię, podróże, gry edukacyjne oraz psy.

Opracowanie i rekomendacja:
Elżbieta Ciesiołkiewicz,
nauczyciel konsultant
w Łódzkim Centrum
Doskonalenia
Nauczycieli
i Kształcenia
Praktycznego.

**Zdjęcia: Paulina
Wiśniewska**

Przedszkola Miejskiego nr 170 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Dorota Tobiasz

Justyna Kochanowska – łączyć rozwój kompetencji kluczowych z dobrą zabawą

Justyna Kochanowska jest nauczycielką wychowania przedszkolnego od 1995 roku. Ukończyła studia magisterskie w zakresie wychowania

przedszkolnego na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego.

Po rozpoczęciu pracy w placówce doskonaliła się uczestnicząc w wielu kursach doskonalących, z których wiedzę starała się wprowadzać do swojej pracy pedagoga: metoda ruchu rozwijającego wg Weroniki Sherborne, metody twórcze w edukacji plastycznej, w tym kurs rysowania mandali, metoda Dennisona, metoda Carla Orffa w opracowaniu Bati Strauss, pedagogika zabawy wg KLANZY, i wiele innych. Prowadziła koło badawcze dla dzieci starszych oraz zespół metodyczny pod tym samym tytułem, skierowany do nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Nauczycielka była i jest propagatorką zdrowego trybu życia, podjęła również współpracę z Fundacją „Źródła” oraz Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Lesie Łagiewnickim. Gościła i opiekowała się przez rok wolontariuszkami - studentkami pedagogiki z Belgii i Hiszpanii w ramach autorskiego programu Fundacji „Źródła”. Współpracowała jako przedszkolny koordynator z Siecią Przedszkoli i Szkół Ekologicznych, brała udział w spotkaniach w Urzędzie Miasta podczas tworzenia łódzkiego Eko-paktu.

Pani Justyna przykłada wielką wagę do rozwijania aktywności ruchowej dzieci, w swoją pracę wplatała zawsze ruch na świeżym powietrzu w każdej porze roku. Jako propagatorka zdrowego odżywiania prowadziła w swojej grupie kącik warzywno-owocowy oraz popularyzowała zdrową dietę wśród rodziców swoich podopiecznych. Prowadziła w starszych grupach program edukacji emocjonalnej Przyjaciele Zippiego oraz organizowała w swojej grupie program „Dwujęzyczne dzieci” i prowadziła jego pierwszy etap - „Baby beetles”. W swojej grupie przedszkolnej wprowadza metodę 6 klocków łącząc rozwój kluczowych kompetencji z dobrą zabawą.

Od 2 lat zajmuje się treningiem Mindfulness. Ukończyła kursy MBLC (Mindfulness Based Living Course) i drugi stopień CBLC (Compassion

Based Living Course) prowadzone przez Mindfulness Association Polska. W tej chwili jest w trakcie certyfikacji na nauczyciela Mindfulness.

W roku szkolnym 2020/2021 prowadziła w swojej grupie ścieżkę edukacyjną „Zabawy sensoryczne z elementami mindfulness”. Obecnie prowadzi w 4 grupach przedszkolnych innowację „Jestem uważny, jestem życzliwy” opartą o techniki mindfulness. W ramach WDN prowadziła radę szkoleniową „Wprowadzenie do mindfulness” oraz warsztat „Proste techniki mindfulness dla każdego”.

W roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 w ramach współpracy z ŁCDNiKP prowadziła webinarium „Mindfulness w przedszkolu” oraz seminarium dla nauczycieli przedszkoli „Jak rozwijać uważność u siebie i dzieci- dobre praktyki inspirowane treningiem mindfulness”.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Justyna Kochanowska

Przedszkola Miejskiego nr 170 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Dorota Tobiasz

Zabawy sensoryczne z elementami Mindfulness

Autorka: Justyna Kochanowska

W roku szkolnym 2020/2021 prowadziłam w grupie najmłodszej, dzieci 3-letnich ścieżkę edukacyjną „W zdrowym ciele zdrowy duch” - zabawy sensoryczne z wykorzystaniem różnorodnych mas plastycznych oraz elementami MINDFULNESS.

Za cel postawiłam sobie rozwijanie uważności i koncentracji w czasie zabaw z użyciem mas plastycznych oraz wspomaganie pracy ręki i rozwijanie małej motoryki. Dzieci wykonywały proste ćwiczenia mindfulness, rozwijając uważność na siebie i innych oraz tworzyły z mas plastycznych, doświadczając ich dotykiem i badając jednocześnie.

Ale dlaczego masy sensoryczne i uważność? Wszystko za przyczyną pandemii.

W pierwszym okresie trwania pandemii, gdy decyzją odgórną zamknięte zostały placówki oświatowe, a dzieci rozpoczęły naukę zdalną, również nauczyciele zostali zmuszeni do odnalezienia się w nowej i trudnej e-rzeczywistości. Jako nauczyciel dbający o ciągłe doształcanie własne znalazłam wśród ofert kursów online kurs mindfulness. Kurs okazał się tak inspirujący i ciekawy, że po skończeniu go postanowiłam natychmiast wprowadzić choć część zdobytej wiedzy i umiejętności w życie i podzielić się nimi z moimi przedszkolakami. Jednocześnie rozpoczęłam certyfikowany kurs MBLC (Mindfulness Based Living Course) u nauczyciela zatwierdzonego przez Mindfulness Association Polska.

Termin Mindfulness oznacza uważność, czyli stan, w którym przechodzimy w swoim funkcjonowaniu z trybu działania do trybu bycia i jesteśmy teraz w chwili obecnej, w tym właśnie niepowtarzalnym

momencie. Zauważamy wszystko to co się wydarza wtedy, kiedy się wydarza bez oceniania. Podstawą treningu jest teraźniejszość oraz ciało jako miejsce, gdzie jest się obecnym. W treningu mindfulness posługujemy się zestawem technik rozwijających poczucie świadomego ciała i umysłu. Uczymy się akceptowania tego czego doświadczamy. Ćwiczymy nasz umysł, dzięki czemu wzrasta samoświadomość, samokontrola, uwaga i dodatkowo stajemy się uważni na innych.

Pozytywne skutki treningu:

- spada poziom lęku, stresu, niepokoju,
- usprawniają się procesy zapamiętywania i uczenia się,
- zwiększa się umiejętność koncentracji,
- poprawia się nastrój.

Ale dlaczego masy sensoryczne?

Integracja sensoryczna to proces, którego celem jest dostarczanie za pośrednictwem wszystkich zmysłów, informacji do mózgu, który rozpoznaje je, przekształca oraz integruje ze sobą również z wcześniejszymi informacjami. Podczas tego procesu powstają reakcje adaptacyjne stanowiące bazę dla ogólnego rozwoju. Zajęcia sensoryczne to przede wszystkim edukacyjna zabawa dostarczająca optymalną ilość kontrolowanych wrażeń dotykowych. Jest to skuteczny sposób pozwalający zniwelować dysfunkcje w zakresie rozwoju dziecka, a u dzieci prawidłowo rozwijających się dostarczyć materiałów do wzbogacenia i rozszerzenia doświadczeń i odczuć.

Zajęcia i zabawy sensoryczne wzmacniają drogi poznania świata przez wszystkie zmysły, co charakteryzuje rozwój dziecka w wieku przedszkolnym. Wzrok, słuch, węch, smak i dotyk to tak samo ważne kanały poznawania i doświadczania rzeczywistości przez dzieci w tym wieku.

Integracja sensoryczna zapewnia właściwy rozwój intelektualny, ruchowy, emocjonalny i społeczny, stymuluje percepcję wzrokową i słuchową, rozwija umiejętności motoryczne, wspomaga rozwój mowy,

aktywizuje komunikację dziecka, a także rozwija zainteresowanie światem oraz kreatywność małego człowieka. Dzieci uwielbiają tego typu zabawy, gdyż są one zgodne z ich potrzebami i zainteresowaniami.

Połączenie mindfulness oraz zabaw sensorycznych wydawało mi się szczególnie ważne dla tak małych dzieci, u których działanie i doświadczanie jest intuicyjne oraz odbywa się na konkretach.

Z niepewnością przystępowałam do cyklu zajęć z mindfulness, szczególnie że część proponowanych zajęć była moimi autorskimi pomysłami. Korzystałam również z ogólnie dostępnej serii mindfulness dla dzieci Eline Snell „Uważność małej żabki” oraz „Uważność i spokój żabki”.

Połączenie praktykowania mindfulness oraz zabaw sensorycznych wydawało mi się dobrym rozwiązaniem i wzajemnym uzupełnieniem, masy plastyczne i ćwiczenia sensoryczne działały na ciało i poprzez ciało, a ćwiczenia mindfulness trenowały umysł.

Zgodnie z moimi przypuszczeniami działania z masami okazały się niesamowicie atrakcyjne. Dzieci bez końca mogły doświadczać i bawić się z masami. W ramach cotygodniowych zajęć bawiły się i tworzyły z:

- masy solnej naturalnej i barwionej (wałkowanie, tworzenie wzorów, wycinanie elementów),
- pianki do golenia (tworzenie kolorów, napełnianie pojemników o różnej pojemności),
- piankoliny (lepienie kul różnej wielkości),
- cieczy nienewtonowskiej,
- ciastoliny (tworzenie budowli przestrzennych),
- piasku księżycowego (tworzenie obrazków),
- wody i lodu (zamrażanie i odmrażanie zabawek, barwienie wody),
- mleka (barwienie),
- chrupek kukurydzianych i wody (tworzenie zwierząt, postaci),
- ryżu preparowanego (przesypywanie, odnajdywanie ukrytych zabawek, układanie obrazków),
- puchnących farb (malowanie palcami).

Wszystkie masy i produkty używane do ich tworzenia były całkowicie bezpieczne i wykonywane były razem z dziećmi w sali, co było dodatkową atrakcją. Dzieci same mieszały, barwiły, ugniatały i łączyły masy w całość.

Oprócz pracy i zabawy z masami dzieci wykonywały masaże w parze, masowały punkty refleksologiczne na stopach bawiąc się na jeźcach i ścieżce sensorycznej, bawiły się piłkami sensorycznymi, tworzyły bezpieczne miejsce dla siebie w klasie, używając koczków i maskotek, ćwiczyły zmysł smaku jedząc uważnie rodzynekę (test rodzynki), ćwiczyły całe ciało robiąc test spaghetti (napinanie i rozluźnianie grup mięśniowych) i rozwijały samoświadomość ciała ćwicząc scan ciała (ćwiczenie w leżeniu polegające na koncentracji na wrażeniach i odczuciach z różnych części ciała).

Kiedy rozpoczynałam zajęcia mindfulness, dużo było we mnie niepewności czy praktyki te nie okażą się zbyt trudne. Może dzieci będą znudzone? Może zniechęcą się? A może ja nie będę umiała w odpowiedni sposób, zgodny z założeniami metody działać i pracować z nimi. Ale w miarę prowadzonych zajęć, gdy dzieci zaczynały obcować z własnym oddechem i ciałem, uczyły się bycia uważnymi, słuchały siebie i starały się być życzliwe dla innych, wykonywały proste medytacje kierowane, wszystkie moje obawy się rozwiały. Okazało się, że dzieci bardzo tych praktyk potrzebują i pragną. Zajmowanie się swoimi odczuciami z ciała, słuchanie i bycie blisko siebie w ciszy i z łagodnością (praktyka SŁUCHAM SIEBIE), medytowanie w ciszy, słuchanie dźwięków wokół (praktyka ROBIMY CISZĘ) okazało się atrakcyjną, ważną i wyczekiwaną aktywnością.

Jakie korzyści odniosły przedszkolaki?

- Dzieci rozwinęły sprawności manualnie, wzrosła precyzja pracy dłoni;
- Grupa jest bardzo sprawna ruchowo, dzieci rozwinęły znajomość ciała, w większym zakresie są świadome wykonywanych ruchów;
- Poprawiła się koncentracja podczas wykonywania zadań;

- Dzieci są dokładniejsze, spokojniejsze i bardziej skupione podczas wykonywanych prac.

Teraz w roku szkolnym 2021/2022, zachęcona doświadczeniami z poprzedniego roku prowadzę innowację pedagogiczną JESTEM UWAŻNY JESTEM ŻYCZLIWY w czterech oddziałach naszego przedszkola. Ukończyłam kurs MBLC oraz drugi stopień kursu CBLC (Compassion Based Living Course).

Jednocześnie jestem w trakcie certyfikowanego kursu nauczycielskiego MBLC z ramienia Mindfulness Association Polska.

Justyna Kochanowska jest nauczycielką Przedszkola Miejskiego nr 170 w Łodzi.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Dorota Tobiasz

Joanna Kmieć – pisarka, ilustratorka, nauczyciel
innowator

Joanna Kmieć jest absolwentką Uniwersytetu Łódzkiego na kierunku Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna. Jest nauczycielem mianowanym, z 17-letnim stażem pracy w zawodzie. Przez kilkanaście lat pracowała w Przedszkolu Miejskim nr 130 w Łodzi, obecnie uczy w Przedszkolu Miejskim nr 170 w Łodzi.

Pani Joanna jest również pisarką i ilustratorką książek dla dzieci i młodzieży. Zadebiutowała książką „Papuk, czyli opowieść o potwornym apetycie na książki”. Spod jej pióra wyszły również „Tajemnica trzynastego piętra”, „Magiczne kino” czy „Dzieciaki z ulicy księżycowej” wydane nakładem wydawnictwa Akapit Press. W swojej pracy z dziećmi stara się zaszczerpić podopiecznym miłość do książek, dlatego chętnie podejmuje się organizowania akcji czytelniczych angażujących dzieci i ich rodziny. Aktywnie uczestniczy również w spotkaniach autorskich, targach czy festiwalach książki na terenie całego kraju.

Na co dzień pani Joanna zajmuje się także nauczaniem języka angielskiego, którego uczy w dwóch łódzkich przedszkolach. Stara się, aby jej podopieczni w przyjemny i aktywny sposób osłuchali się z językiem obcym. Podczas zajęć językowych stosuje metody aktywizujące m.in. metodę TPR (ang. Total Physical Response) czy dramę, które zapewniają przyswajanie wiedzy w atmosferze interakcji i zabawy.

Pani Joanna w swojej pracy z dziećmi szuka nowatorskich rozwiązań, dlatego opracowuje i wdraża innowacje pedagogiczne. Na przestrzeni ostatnich lat były to m.in. innowacja „Z kamerą wśród zwierząt” mająca na celu zdobywanie informacji o zwierzętach przy wykorzystaniu technologii cyfrowej, jak i również dzielenie się zdobytą wiedzą z innymi - nagrywanie i udostępnianie filmowych reportaży o zwierzętach. W bieżącym roku wdraża innowację „Młodzi architekci kreatywnej przestrzeni”, której realizacja ma przysłużyć się budowaniu świadomości dzieci w zakresie kreowania komfortowego i przyjaznego otoczenia sprzyjającego zdrowiu psychicznemu, rozwijaniu myślenia przestrzennego.

Zainteresowaniem pani Joanny od zawsze była również muzyka, dlatego przez kilka lat przygotowywała dzieci do koncertów w Teatrze Muzycznym, szlifując z podopiecznymi repertuar operetkowy i musicalowy. Dąży do tego, aby dzieci poznały muzykę klasyczną już w przedszkolu, dlatego przybliżyła swoim wychowankom sylwetki sławnych kompozytorów. Stara się, aby dzieci czerpały przyjemność z współdziałania przy tworzeniu instrumentacji utworów. Wierzy, że odpowiednio dobrana muzyka sprzyja wyciszeniu i skupieniu, dlatego chętnie wykorzystuje muzykę jako tło do zajęć, zabaw czy odpoczynku.

Pani Joanna chętnie dzieli się swoimi doświadczeniami z innymi nauczycielami łódzkich przedszkoli prezentując innowacyjne rozwiązania metodyczne podczas konferencji „Przedszkolne inspiracje...” organizowanych przez konsultanta Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Joanna Kmieć

Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Dorota Tobiasz

Młodzi architekci kreatywnej przestrzeni

Autorka: Joanna Kmieć

W roku szkolnym 2021/2022 w Przedszkolu Miejskim nr 170 w Łodzi wdrożyłam innowację dotyczącą architektury. Jej realizacja miała na celu przysłużyć się budowaniu świadomości dzieci w zakresie kreowania komfortowego i przyjaznego otoczenia sprzyjającego zdrowiu psychicznemu. Jest zakres wpisujący się również w priorytety kuratora oświaty na rok bieżący, które zwracają uwagę na „wprowadzenie w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, poznawanie polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych oraz rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Innowacja zawierała również treści zbieżne z ekologicznym profilem przedszkola - tj. tworzenie recyklingowych mebli i przedmiotów wyposażenia wnętrz.

Ponadto idea innowacji miała pokazać dzieciom, iż każdy z nich ma możliwość nie tylko tworzenia małego świata z klocków, ale projektowanie realnego najbliższego otoczenia jakim jest własny pokój, sala czy miasto, na własny, unikalny sposób. Uczynić ich świadomymi kreatorami przestrzeni, w której żyją.

Głównym celem innowacji było więc uwrażliwienie dzieci na otaczającą je przestrzeń i możliwość jej kreowania.

Przedzokolakom bardzo spodobały się poruszane na zajęciach zagadnienia.

Z zainteresowaniem oglądały filmy edukacyjne dotyczące architektury, sławnych budowli czy pracy architekta. Założyliśmy w klasie kącik tematyczny dotyczący w/w tematyki. Znalazły się w nim makiety wspólnie wykonywanych budynków, literatura związana z tematem,

czasopisma dotyczące designu i projektowania wnętrz, a także wykonywane prace.

Dzieci miały możliwość modelować w różnych tworzywach, tworzyć rzeźby z gliny, modeliny, mas plastycznych. Wspólnie tkwały ekodywan z resztek tkanin. Uczyły się czytać rysunki techniczne, a następnie projektować plan mieszkania (rzut architektoniczny) z uwzględnieniem zasady funkcjonalności przestrzeni i przeznaczeń przedmiotów. Ponadto oglądały modele 3D dotyczące miejsc, które zostały zrewitalizowane lub ulegną modernizacji w przyszłości. Wspólnie wyruszaliśmy na wirtualne spacery po zabytkach jak i również wyprawy tradycyjne, podczas których zwiedzaliśmy najbliższą okolicę fotografując lub szkicując budynki w plenerze. Poznaliśmy funkcje i historie odwiedzanych miejsc. Podczas zajęć w przedszkolu dzieci konstruowały przestrzenne budowle z klocków lego, pudeł kartonowych czy plastikowych rurek. Poznały proste programy do projektowania.

Uczestniczyły w aranżowaniu sali na uroczystości, dekorowaniu, wykonywaniu ozdób. Tworzyły przedmioty codziennego użytku - zaprojektowały i wykonały abażur z tkaniny.

Udało się zaangażować rodziców w nasze wspólne działania. Odbyły się warsztaty z rodzicami „Meble z recyklingu”, na których powstały przedmioty tj. krzesło, stolik czy pufa z odpadów. Innowację podsumuje fotograficzny konkurs dotyczący architektury miasta „Łódź uchwycona w kadrze”.

W wyniku podjętych działań przedszkolaki:

- poznały pojęcia związane z architekturą, sposoby aranżacji przestrzeni, style architektoniczne,
- zobaczyły, że można ponownie wykorzystać surowce - stworzyły meble i przedmioty z produktów odpadowych, dbając o środowisko,
- poznały architekturę własnego miasta i wybrane zabytki z całego świata,

- nauczyły się tworzyć projekt mieszkania uwzględniając zasady funkcjonalności przestrzeni,
- rozwinęły umiejętności manualne oraz myślenie przestrzenne.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcia: Joanna Kmieć

Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Małgorzata Marczak

Każdy dobrze wie, język obcy przyda się – o tym jak przedszkolaki rozwijają kompetencje językowe poprzez poznawanie kultury krajów niemieckojęzycznych

Autorki: Katarzyna Łykowska, Małgorzata Marczak

Z językami wszędzie jesteście w domu
Edward De Waal

„Wissen macht Spass”, to tytuł innowacji pedagogicznej realizowanej w Przedszkolu Miejskim nr 200 w Łodzi. Pomysł na zmodyfikowanie i urozmaicenie prowadzonych dotychczas zajęć z języka niemieckiego narodził się w wyniku wieloletniej wnikliwej obserwacji dzieci i ich potrzeb rozwojowych. Najprostszą drogą do osiągnięcia założonych celów edukacyjnych było sięgnięcie do metod i form pracy najbliższych dziecku. Przy tworzeniu założeń innowacji nauczycielka odwołała się do konstruktywistycznego podejścia do zdobytej wiedzy pozwalającego na „dobudowywanie” nowej wiedzy do tej już zdobytej. Istotnym przesłaniem było dla autorki organizowanie korzystnego otoczenia dla zdobywania wiedzy.

Głównym celem i zadaniem innowacji „Wissen macht Spass” jest uświadomienie dzieciom odrębności kulturowej, tradycji, symboli narodowych krajów niemieckojęzycznych.

Wiedza jest zdobywana i niekiedy pogłębiana w kontekście porównywania zwyczajów, obrzędowości krajów niemieckojęzycznych z Polską na podstawie własnych doświadczeń dzieci. Nauczyciel zwraca szczególną uwagę na aktualność tematyczną realizowanych zajęć w ciągu roku przedszkolnego. Bardzo ważnym elementem sposobu osiągnięcia

celów edukacyjnych jest dobór pomocy dydaktycznych. Nauczycielka zgromadziła pokaźny warsztat pracy. Są to pomoce dydaktyczne oryginalne, przywiezione z Niemiec (flaga, mapy, prospekty, książki, gry, obrazki, zdjęcia itp.). Dzieci mają możliwość swobodnego manipulowania nimi podczas zajęć. W celu pobudzenia wzrokowo-słuchowego wykorzystywane są również oryginalne nagrania, filmy, bajki oraz samodzielnie przygotowane karty pracy.

W czasie całego cyklu wychowania przedszkolnego dzieci mają możliwość zapoznania się z flagą, godłem, stolicą Niemiec i jej najważniejszymi zabytkami. Poznają również obrzędy i tradycję kulturowania np. Dnia Świętego Marcina, Świąt Bożego Narodzenia, Nowego Roku i Wielkanocy. Priorytetem jest również ujęcie w innowacji elementów kulturowych z zakresu niemieckiej literatury dziecięcej. Cykl zajęć literackich oparty jest na twórczości Wilhelma i Jacoba Grimm. Baśnie Braci Grimm są dzieciom powszechnie znane, ale nie miały wcześniej ugruntowanej wiedzy na temat ich powstania. W czasie zajęć z języka niemieckiego poznają sylwetki pisarzy, ciekawostki z ich życia oraz najważniejsze dzieła dla dzieci. Nauczycielka stworzyła z dziećmi albumy ulubionych postaci baśni oraz zgromadziła biblioteczkę z książkami autorstwa Braci Grimm.

Dzięki ciekawej i bliskiej dzieciom tematyce zajęć, wspartej dodatkowo oryginalnym materiałem dydaktycznym, dzieci poszerzają swoją wiedzę kulturoznawczą i językową. Są aktywne na zajęciach i zaciekawione nimi.

Należy dodać, że działania językowe w naszym przedszkolu prowadzone są dwutorowo. Nasi absolwenci idąc do szkoły, mogą kontynuować naukę zarówno z języka niemieckiego jak i angielskiego.

Nauczycielki tworzą warunki umożliwiające dzieciom osłuchanie się z językiem obcym w różnych sytuacjach życia codziennego wg własnego pomysłu m.in. poprzez kierowanie do dzieci bardzo prostych poleceń w języku obcym w toku różnych zajęć i zabaw, wspólną lekturę książeczek dla dzieci w języku obcym, włączanie do zajęć rymowanek,

prosty wierszyków, piosenek oraz materiałów audiowizualnych w języku obcym.

Istotne jest, by proces ten nie był przymusem opanowania przez dzieci obowiązkowego wybranego słownictwa, ale interesującą formą poznania atrakcyjnego dźwięku, nazwy ulubionej zabawki/przedmiotu z bliskiego otoczenia dziecka, piosenki czy gestu powitania. Powtarzalność tych

działań zapewni dziecku bazę do rozpoczęcia w przyszłości regularnych i systematycznych zajęć ukierunkowanych na naukę języka obcego w szkole. Rozbudzi to z pewnością zainteresowania oraz aktywne odkrywanie i poszukiwanie wiedzy przez same dzieci. Przygotuje dziecko do prezentowania swoich możliwości i umiejętności na forum grupy itp. uczenia się poprzez doświadczanie i poszukiwanie informacji. Uwrażliwi rodziców do czynnego wspierania rozwoju swojego dziecka oraz włączania się w działania edukacyjne proponowane przez nauczycielki przedszkola.

Katarzyna Łykowska jest nauczycielem w przedszkolu, **Małgorzata Marczak** jest dyrektorem przedszkola.

Przedszkole Miejskie nr 221 Integracyjne w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Beata Lewandowska

Katarzyna Fangrat - wspieranie rozwoju dziecka
poprzez integrację

Katarzyna Fangrat to kontraktowy nauczyciel wychowania przedszkolnego pracujący w Przedszkolu Miejskim nr 221 Integracyjnym w Łodzi, a także pedagog specjalny, oligofrenopedagog i terapeuta zajęciowy. Posiada dodatkowe kwalifikacje w zakresie: terapii ręki, Treningu Umiejętności Społecznych, Arteterapii. Wiele lat pracowała jako terapeuta zajęciowy w jednym z Domów Pomocy Społecznej. Jej marzeniem była jednak praca z dziećmi. Marzenie to udało się zrealizować.

Pani Katarzyna wykazuje zaangażowanie w swoim zawodzie, jest kreatywna i pomysłowa. Pracując w przedszkolu integracyjnym jako pedagog specjalny nauczycielka stara się integrować dzieci niepełnosprawne z dziećmi zdrowymi, podczas wspólnych zabaw i zajęć. W swojej pracy prowadzi często zajęcia z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne. Nauczycielka realizuje program własny „Radosny przedszkolak” - program wspierający rozwój dziecka niedosłyszającego. Program skierowany jest do grupy przedszkolnej składającej się z dzieci niesłyszających i słabo słyszających oraz dzieci słyszających. Program realizowany jest w roku szkolnym 2021/2022 jako dodatkowa forma wspierania rozwoju dziecka podczas jego pobytu w placówce. Głównymi celami programu jest rozwijanie umiejętności współdziałania z innymi dziećmi niesłyszającymi lub słabo słyszającymi, zapoznanie z podstawowymi znakami języka migowego oraz wskazywanie na potrzeby integracji osób słyszających z osobami z uszkodzeniem słuchu a także rozbudzanie wrażliwości i otwartości na osoby z uszkodzeniem słuchu. Program wdrażany będzie także w kolejnym roku szkolnym.

Pani Katarzyna bierze również udział w projekcie „Język migowy jako alternatywny sposób kształtowania kompetencji społecznych dziecka” oraz aktywnie uczestniczy w działaniach zespołu zadaniowego „Kodowanie przez miganie” – zastosowanie elementów języka migowego w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym działającym w ŁCDNiKP.

Nauczycielka systematycznie bierze udział w różnych szkoleniach. Uczestnicząc w nich poszerza swoją wiedzę na temat pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz z sukcesami wdraża ją w pracy ze swoimi wychowankami.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Katarzyna Fangrat

Przedszkole Miejskie nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Sylwia Kubiak

Urszula Durkowska - doradztwo zawodowe
w przedszkolu... i nie tylko

Urszula Durkowska to nauczyciel kontaktowy, pracujący w Przedszkolu Miejskim nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi. Obecnie

kończy staż na nauczyciela mianowanego. W zawodzie nauczyciela pracuje siódmy rok. Jej przygoda ze środowiskiem przedszkolnym rozpoczęła się nietypowo... Pierwszą pracę w przedszkolu pani Urszula zaczęła w 2007 roku od pracy w przedszkolnej kuchni na stanowisku pomocy kuchennej. Można więc śmiało powiedzieć, że pracę w przedszkolu zna od kuchni. To ta praca była wstępem do przemyśleń na temat rozwoju zawodowego. W tym czasie narodził się i dojrzewał pomysł w jej głowie, nasuwały się pytania: Może zmienić coś w swoim życiu? Czy na pewno chce do końca życia mieszać w garnkach? Może warto byłoby iść na studia? Pracować dalej w przedszkolu, ale jako nauczyciel? Po przemyśleniach przyszedł czas na podjęcie decyzji i dążenie do osiągnięcia postawionego sobie celu. Tak więc w październiku 2009 roku nauczycielka podjęła studia licencjackie na kierunku pedagogika opiekuńczo – wychowawcza. Jeszcze w trakcie trwania studiów zaczęła pracę jako pomoc nauczyciela w przedszkolu. W trakcie jej trwania skończyła studia podyplomowe w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi. W 2019 roku uzyskała tytuł zawodowego magistra w specjalności pedagogika w zakresie opieki i terapii na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego.

Obecnie jest wychowawcą grupy dzieci 3 i 4 letnich. W swojej pracy najbardziej ceni dużą swobodę w kontekście doboru treści do realizacji podstawy programowej oraz dowolność w doborze metod i form pracy z dziećmi. Możliwość tworzenia z dziećmi dekoracji i prac plastycznych to kolejny ważnym dla niej element pracy, w którym może się spełniać i realizować. W pracy z dziećmi i podejściu do nich stara się być zabawna, często żartuję i inicjuję śmieszne sytuacje. Powoduje to, że dzieci często uśmiechają się i czekają na żarciki i zaczepki co ułatwia znacznie „przyciągnięcie” ich do siebie.

Nauczycielka z dużym powodzeniem realizowała projekt edukacyjny „Doradztwo zawodowe w przedszkolu”. Projekt miał za zadanie wesprzeć dzieci w zakresie formowania preorientacji zawodowej.

Prowadzone w nim były działania o charakterze wychowawczym, podejmowane przez nauczycieli przy współudziale rodziców. Celem prowadzenia doradztwa zawodowego w przedszkolu było:

- zaprezentowanie oraz wstępne zapoznanie dzieci z jak największą ilością zawodów, które być może kiedyś wybiorą dla siebie;
- kształtowanie właściwej postawy do pracy;
- inicjowanie i rozwijanie różnorodnych zainteresowań i zdolności u dzieci.

Podczas realizacji projektu dzieci gościły w przedszkolu:

- Motorniczego MPK, który opowiedział dzieciom o swojej pracy, pokazał ciekawe eksponaty związane ze swoim zawodem, zademonstrował plansze przedstawiające tramwaje kiedyś i dziś, odpowiadał na pytania zadawane przez dzieci, bawił się z dziećmi w przejazd tramwajem;
- Krawcową, która pokazała dzieciom jak szyje na maszynie - zostały uszyte dla każdego dziecka drobne elementy garderoby (opaski, spódniczki, apaszki). Dzieci miały okazję pomóc przy wykonywaniu wykroju z materiału;
- Dyrygenta chóralnego - po krótkim wprowadzeniu dzieci miały okazję zaśpiewać pod kierunkiem profesjonalisty i zagrać na instrumentach perkusyjnych – tworząc prawie zawodową orkiestrę;
- Dyskdżokeja, który prowadził dla dzieci zabawę karnawałową z wykorzystaniem sprzętu muzycznego, jaki jest użytkowany w klubach muzycznych i dyskotekach. Dzieci dowiedziały się, jak zorganizować dyskotekę, miały okazję skreczować i miksować na profesjonalnym sprzęcie;
- Instruktorkę snowboardu i pasjonatkę nurkowania, która pokazała dzieciom ciekawe zdjęcia ze swoich wypraw, opowiedziała o niebezpieczeństwach, z jakimi trzeba się liczyć podczas uprawiania ekstremalnych sportów i pasji,

przeprowadziła z dziećmi zestaw ćwiczeń rozgrzewających przez zjazdem ze stoku.

Odbyły się również wycieczki do straży pożarnej, na pocztę oraz do apteki. W drugim półroczu przedszkole miał odwiedzić ekspert od oszczędzania, policjant, adwokat i pszczelarz. Niestety, pandemia przeszkodziła w dalszej realizacji projektu. Kiedy tylko nastąpi taka możliwość doradztwo zawodowe zostanie wznowione i realizowane w sposób równie aktywny jak przed pandemią. Na podsumowanie działań projektowych nauczycielka napisała artykuł „Doradztwo zawodowe w przedszkolu”. Opublikowano go w 2020 roku w zeszycie 26 „Katalogu dobrych praktyk edukacji”.

Warto wspomnieć o jej aktywnym uczestnictwie w zespole zadaniowym do spraw kodowania w przedszkolu „W świecie znaków i symboli”. Ideą zespołu jest dzielenie się swoją wiedzą, umiejętnościami i pomysłami z nauczycielami działającymi w zespole. Jest to doskonały sposób na poszerzenie swojej wiedzy i praktyki w zakresie kodowania.

Na spotkaniach prezentowane są np. maty kodujące, gry planszowe oraz roboty kodujące. Zdobytą wiedzę, doświadczenie i pomysły wykorzystuje w pracy z dziećmi w grupie. Również w związku z działalnością w zespole planowane jest wydanie publikacji zawierającej materiały metodyczne, w którą swój wkład wraz z innymi należącymi do zespołu nauczycielkami będzie miała także Urszula Durkowska.

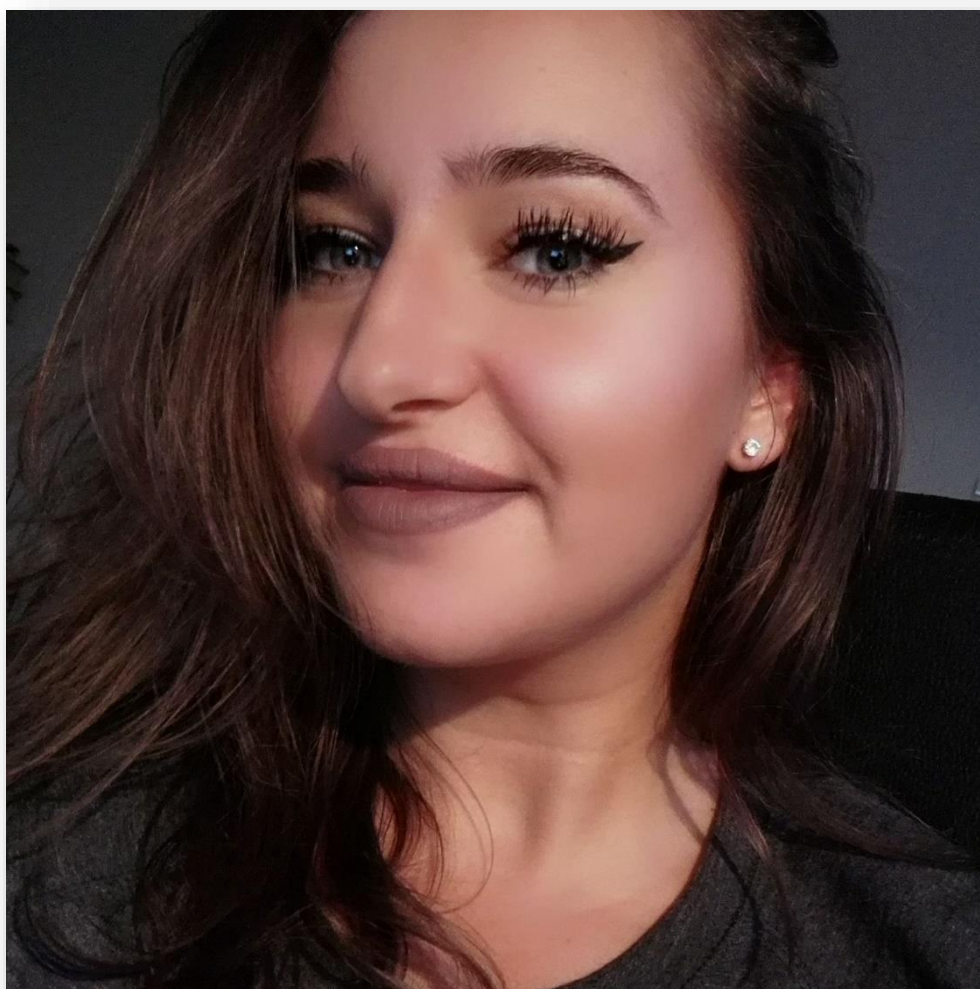
Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Urszula Durkowska

Przedszkole Miejskie nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Sylwia Kubiak

Agnieszka Amerska - z językiem angielskim od
przedszkola

Agnieszka Amerska jest kontraktowym nauczycielem wychowania przedszkolnego. Pracuje w Przedszkolu Miejskim nr 223 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi. Ukończyła studia dyplomowe na kierunku Pedagogika Wiek Dziecięcego z Informatyką w Kolegium Nauczycielskim w Zgierzu oraz studia magisterskie na kierunku

Pedagogika Wieku Dziecięcego na Uniwersytecie Łódzkim. Ukończyła także „Kurs kwalifikacyjny z zakresu metodyki nauczania języka obcego w okresie wczesnoszkolnym dla nauczycieli nauczania początkowego” oraz zdobyła Pearson English International Certificate na poziomie B2, otrzymując dzięki temu pełne kwalifikacje do nauczania języka angielskiego w przedszkolu.

Od 2018 r. prowadzi zajęcia języka angielskiego dla dzieci z Zespołu Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi.

Aktywnie uczestniczy w zespołach zadaniowych dla nauczycieli prowadzonych przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego:

- „Preschoolerslearn English” - zespół ds. włączania języka angielskiego do praktyki przedszkolnej oraz
- „W świecie znaków i symboli” - zespół ds. kodowania w przedszkolu.

Wykorzystując na swoich zajęciach dydaktycznych pomysły zaczerpnięte z zespołów, wzbogaca swoje zajęcia o nowe gry, zabawy, metody aktywizujące a także rozszerza bazę pomocy dydaktycznych i multimedialnych. Zachęca i inspirowa dzieci do udziału w grach, zabawach, dzięki którym dzieci usprawniają znajomość języka angielskiego oraz wzbogacają słownik. Chętnie wykorzystuje ich talenty podczas reprezentowania przedszkoli w konkursach językowych. W swojej pracy na bieżąco wykorzystuje technologię komputerową i informacyjną.

Stara aktywnie dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.

Współprowadziła konferencję „Jak uatrakcyjnić zajęcia z języka angielskiego w przedszkolu? - bank pomysłów. Dzielenie się wiedzą i osiągnięciami zawodowymi w zakresie nauczania języka angielskiego w przedszkolu” dla ŁCDNiKP, dzieląc się swoją wiedzą i spostrzeżeniami z zakresu zasad panujących na zajęciach z języków obcych. Jest także

współautorką materiałów metodycznych opracowywanych w ramach działań zespołów zadaniowych ds. włączania języka angielskiego do praktyki przedszkolnej oraz ds. kodowania w przedszkolu. Ponadto współprowadziła warsztat dla rady pedagogicznej na temat „Scratch Jr” - programu do kodowania, wykorzystując tablicę multimedialną.

Pani Agnieszka dąży do doskonalenia swojego warsztatu pracy poprzez udział w różnych szkoleniach i wprowadzanie urozmaiconych form pracy na zajęciach. W następnych latach dalej chce się rozwijać. Zamierza kontynuować rozpoczęte przedsięwzięcia. Planuje również stworzyć własny program nauczania języka angielskiego.

Opracowanie i rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcie: Agnieszka Amerska

Przedszkole Miejskie nr 234 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Wiesława Indrys

Choreoterapia - doskonałe lekarstwo na dziecięce problemy

Autorka: Olga Izydorczyk

Choreoterapia jest to terapia łącząca ruch, rytm, taniec i muzykę. Jest nurtem arteterapii, której podstawy tkwią w przekonaniu o współzależności między bodźcem kulturowym a reakcją somatyczną organizmu pacjenta. Opiera się na wykorzystaniu podstawowych elementów tańca - ruchu i rytmu do osiągnięcia harmonii umysłu i ciała.

Etymologia pojęcia choreoterapia wskazuje, że jego źródłem są dwa terminy: chorea i terapia. W języku greckim choreia oznaczało taniec a therapeia – leczenie. Zatem choreoterapia to leczenie przez taniec albo inaczej – leczenie tańcem. Okazuje się, że jest ona doskonałym lekarstwem na dziecięce problemy współczesnego świata: życia w biegu, ogromu dodatkowych zajęć, czasach przewagi urządzeń multimedialnych nad rzeczywistym kontaktem z drugim człowiekiem. Coraz częściej spotyka się dzieci zamknięte w sobie, wystraszone, niejednokrotnie przemęczone, agresywne, nie potrafiące poradzić sobie z własnymi emocjami, nie potrafiące nawiązać prawidłowej relacji z rówieśnikami.

Choreoterapia, tak jak i cała arteterapia jest dziedziną stosunkowo młodą i rozwijającą się, jej początki sięgają lat 40. XX wieku, kiedy to w Wielkiej Brytanii i USA pojawiły się prekursorki stosowania tej metody w szpitalach psychiatrycznych: Marian Chace i Mary Stark Whitehouse. Pierwsza zajmowała się weteranami II wojny światowej oraz chorymi na schizofrenię, druga w Kalifornii poszukiwała związków ruchu wpływającego z wnętrza, jako impulsu wchodzącego w głęboki kontakt ze sobą.

W Polsce za pierwszą propagatorkę tańca terapeutycznego w psychiatrii uznawana jest Zofia Aleszko, która stosowała tę metodę w latach siedemdziesiątych XX wieku. Natomiast instytucjonalne potwierdzenie rozwoju tej metody leczenia w naszym kraju nastąpiło dopiero w następnym, XXI stuleciu. W 2001 r. przy Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu powołano Polskie Stowarzyszenie Choreoterapii. W 2004 roku założony został Instytut DMT (Polski Instytut Psychoterapii Tańcem i Ruchem), a w roku 2007 – Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Tańcem i Ruchem.

Stosując elementy choreoterapii w swojej pracy z dziećmi, zauważyłam bardzo istotne zmiany w codziennym funkcjonowaniu grupy oraz u poszczególnych dzieci. Zabawy taneczne proponowane na zajęciach łączące wrażenia słuchowe, wzrokowe, dotykowe i ruchowe oraz odpowiednio dobrana muzyka w istotny sposób wpływały na samopoczucie dzieci, pomagały wyciszyć negatywne emocje powodując odprężenie psychiczne i fizyczne, obniżając lęk, agresję pozwalając przywrócić dzieciom wewnętrzną równowagę. Często dawały poczucie wsparcia i bycia akceptowanym. Poprzez ruch i przybieranie odpowiedniej pozy ciała dzieci rozwijają również sprawność fizyczną oraz kształtują nawyk przyjmowania prawidłowej postawy ciała.

Taniec dzieci doskonale spełniał też dla mnie funkcję diagnostyczną. Postawa dziecka podczas zajęć, sposób trzymania i podawania rąk, wyraz twarzy, gesty ilustrują nastawienie dziecka, jego wewnętrzny nastrój, gotowość do bycia z grupą i współdziałania z nią. Sposób, płynność

otwartość ruchu odzwierciedla jego miejsce w grupie i jego rozwój społeczny.

Taniec ułatwia poznawanie, wyrażanie siebie oraz współodczuwanie i porozumiewanie się z drugim człowiekiem, dlatego powinien stać się nieodłącznym elementem funkcjonowania dziecka w przedszkolu.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcia: Olga Izydorzycyk

Miejskie Przedszkole nr 8 w Zgierzu

Dyrektor przedszkola: Elżbieta Michalska

Promocja przedszkola poprzez media społecznościowe

Autorka: Jolanta Łęczewska

Dzisiejszy świat zdominowany został przez mobilne urządzenia, Internet i media społecznościowe, które coraz częściej zastępują nam kontakt rzeczywisty „face to face” z drugim człowiekiem. W dobie pandemii, to dzięki mediom społecznościowym, nie czuliśmy się odizolowani od innych, kiedy przebywaliśmy na kwarantannie czy wtedy, gdy zostały ograniczone kontakty społeczne zgodnie z aktualnie występującymi obostrzeniami. Dzięki mediom społecznościowym rodzice i opiekunowie na bieżąco mogą uczestniczyć w życiu placówki przedszkolnej, do której uczęszcza ich dziecko.

Fanpage społecznościowy na Facebooku to proste narzędzie, które pozwala nam zamieszczać bez większego problemu relacje z codziennych zajęć. Jednocześnie jest to doskonała pomoc dla promocji placówki, do pochwalenia się sukcesami naszych wychowanków, pokazania, co dzieje się na zajęciach, jakie atrakcje przygotowują nauczyciele. Część profili społecznościowych przedszkoli jest prowadzonych nieregularnie, a treści tam zamieszczane dotyczą tylko tych najważniejszych wydarzeń z życia danej placówki. A przecież warto się chwalić nie tylko spotkaniem mikołajkowym czy balem karnawałowym, ale także codzienną działalnością opiekuńczo - wychowawczą. Kiedy przygotowujemy super zajęcia to weźmy telefon, zróbmy zdjęcie, napiszmy o tym kilka słów i „wrzucmy” nowy post na Facebooka. Profile społecznościowe są doskonałym uzupełnieniem strony internetowej placówki, pozwalają zamieszczać większą ilość zdjęć i można to zrobić „od ręki” z naszego telefonu.

🔧 "Coś z niczego" - to temat realizowany w tym tygodniu w grupie Żabek. Dzieci nie tylko poznawały zagadnienia zwią... Wyświetl więcej

Kiedyś jedna z nauczycielek stwierdziła, że przecież nie robi nic nadzwyczajnego, tylko prowadzi normalne zajęcia z dziećmi. Te „normalne” zajęcia to akurat były różnego rodzaju eksperymenty i doświadczenia, a dzieci aż piszczą z radości. Dla wielu z nas codzienna praca z dziećmi, proponowane zabawy i zajęcia to nic nadzwyczajnego, ale to „nic” to często świetna praca, podczas której przedszkolaki nie tylko bardzo dobrze się bawią, ale też nabywają nowe kompetencje kluczowe oraz rozwijają się.

Miejskie Przedszkole nr 8 w Zgierzu

8 lut · ⚙️

📌 Jak pomoc dziecku z Centralnymi Zaburzeniami Przetwarzania Słuchowego w szkole i życiu codziennym? P... Wyświetl więcej

Tak naprawdę media społecznościowe dają nam szereg możliwości pokazania placówki „od kuchni”. Dosłownie, możemy pokazać, jak przygotowywane są posiłki dla dzieci, kto dba o porządek w salach i pomaga nauczycielom w organizacji zajęć, jak wyglądają sale zajęć, w jaki sprzęt są wyposażone. Możemy zamieszczać na profilu przedszkola nie tylko ważne komunikaty dla rodziców, ale także artykuły z zakresu pedagogiki i dydaktyki. Możemy podzielić się informacjami zdobywanymi podczas szkoleń z różnego zakresu.

Jeżeli więc pochwalimy się naszą pracą na fanpage'u naszego przedszkola, to:

- rodzice dowiedzą się, co danego dnia ich dziecko robiło w przedszkolu (przecież często dzieci nie mówią albo nie potrafią wytłumaczyć, co robiły w przedszkolu!),
- pokażemy, że jako nauczyciele mamy ciekawe pomysły i prowadzimy interesujące zajęcia i zabawy,
- pokażemy, że w przedszkolu dużo się dzieje, pracuje w nim wykwalifikowana kadra pedagogiczna,
- zdobędziemy doskonałe narzędzie do promocji naszej placówki w lokalnej społeczności, dzięki któremu rodzice przyszłych kandydatów na przedszkolaków będą mogli lepiej poznać naszą placówkę i jej działania.

Jako wieloletni specjalista do spraw promocji jednostek samorządowych współpracowałam z placówkami oświatowymi. To co zauważyłam, to fakt, że nauczyciele nie uważają, że ich codzienna praca to materiał do promowania szkoły czy przedszkola. I wielokrotnie musiałam przekonywać, że warto się chwalić nie tylko sukcesami wychowanków czy osiągnięciami placówki, ale także zwyczajną codzienną pracą. Dzień z życia przedszkola to równie ważny i ciekawy temat, tak jak sukcesy uczniów w konkursie plastycznym. Zapytacie, dlaczego? Robiąc relację zdjęciową z codziennych zajęć i ważnych wydarzeń, rodzice wszystkich dzieci z danej grupy, czy całego przedszkola, mają szansę zobaczyć zdjęcie swojej pociechy i poczuć dumę i satysfakcję z sukcesów dziecka. I to jest właśnie główny powód, aby promować swoją placówkę poprzez fanpage w mediach społecznościowych.

Oto niektóre przykłady promocji Miejskiego Przedszkola nr 8 w Zgierzu na profilu Facebook:

- relacja z tygodnia zajęć realizowanego zgodnie z miesięcznym planem pracy pn.: „Coś z niczego”,

- informacje dla rodziców ze szkolenia realizowanego dla nauczycieli przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Zgierzu nt. Centralnych Zaburzeń Przetwarzania Słuchowego,
- poradnik dla rodziców zachęcający do głośnego czytania dzieciom.

Zachęcam do zapoznania się z naszym profilem społecznościowym na Facebooku, żeby poznać te oczywiste i mniej oczywiste przykłady zamieszczanych postów.

Rekomendacja: Elżbieta Ciesiołkiewicz, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Zdjęcia: Jolanta Łęczewska

Szkoła Podstawowa Specjalnej nr 128 w Łodzi

Dyrektor szkoły: Maria Pielas

Marcin Nowak - Autentyczny Nauczyciel Autentycznych Artystów w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi

Szkoły i placówki specjalne to miejsca, w których specjalne potrzeby uczniów i wychowanków spotykają się z profesjonalizmem, empatią i autentycznymi pasjami wychowawców, nauczycieli, terapeutów i innych osób tam zatrudnionych. W Szkole Podstawowej Specjalnej nr 128 im. Jana Brzechwy w Łodzi pracuje niezwykle nauczyciel, pan Marcin Nowak, który jest Terapeutą Rewalidacji Rozwijania Umiejętności Społecznych i Komunikacyjnych (TUS) i terapeutą rewalidacji funkcji poznawczych. Jego pasją jest teatr. Swoje zainteresowania wykorzystuje w pracy z uczniami z różnymi niepełnosprawnościami.

Znakomitym przedsięwzięciem, realizowanym przez pana Marcina Nowaka, jest współprowadzenie grupy teatralnej „Autentyczni Artyści”, która zrzesza uczniów ze spektrum autyzmu w różnym wieku.

Nauczyciela i uczestników łączy zamiłowanie do teatru i sztuki i dzięki temu codzienna praca z uczniami oraz terapia przez teatr dają obu stronom wiele powodów do radości i satysfakcji. Podczas spotkań Autentycznych Artystów dzieci i młodzież, poprzez różne techniki, wyrażają emocje, odkrywają swoje wnętrze, przełamują bariery i ograniczenia, wyrażają to, o czym często bardzo trudno im powiedzieć. Arteterapia przynosi widoczne efekty - uczniowie ze spektrum autyzmu otwierają się na samych sobie i na innych ludzi, rozwijają kreatywność, stają się twórcami sztuki, wzmacniają poczucie własnej wartości, mają możliwość samorealizacji. Od wielu lat, co roku, grupa Autentyczni Artyści przygotowuje przedstawienia, które prezentowane są szerokiej publiczności, a których współtwórcami są uczniowie. Dodatkową misją tych wydarzeń jest uświadamianie społeczeństwu zagadnień związanych z autyzmem. Każde przedstawienie to ogromne przedsięwzięcie i przeżycie zarówno dla młodych aktorów, ich rodziców, jak i nauczycieli.

Zadania realizowane przez Pana Marcina Nowaka potwierdzają, że należy on do grona tych innowacyjnych nauczycieli, którzy z wyczuciem pedagogicznym i entuzjazmem pracują ze swoimi podopiecznymi, wykorzystując różnorodne metody, takie jak drama, psychodrama, muzykoterapia czy pantomima.

Jest także autorem i realizatorem znakomitego projektu pod tytułem „Filmy Modelowe”, którego założeniem było przedstawienie różnych możliwości i pozytywnych rozwiązań w codziennych sytuacjach społecznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że instrukcje do realizacji filmów przekazywane są młodym twórcom przez rówieśników. To niezwykle skuteczna strategia, która daje doskonałe rezultaty w kształtowaniu umiejętności społecznych za pomocą modelowania z użyciem nagranych filmów. W ramach projektu przygotowano dotychczas trzy filmy o tematyce społecznej: „Czas na przerwę”, „Komplementy”, „Co to jest? To stres!”, które zostały udostępnione szerszemu gronu odbiorców na szkolnym kanale YouTube i zostały przyjęte z dużym zainteresowaniem zarówno przez uczniów, nauczycieli, jak i inne osoby dorosłe, stając się pretekstem do dialogu na temat

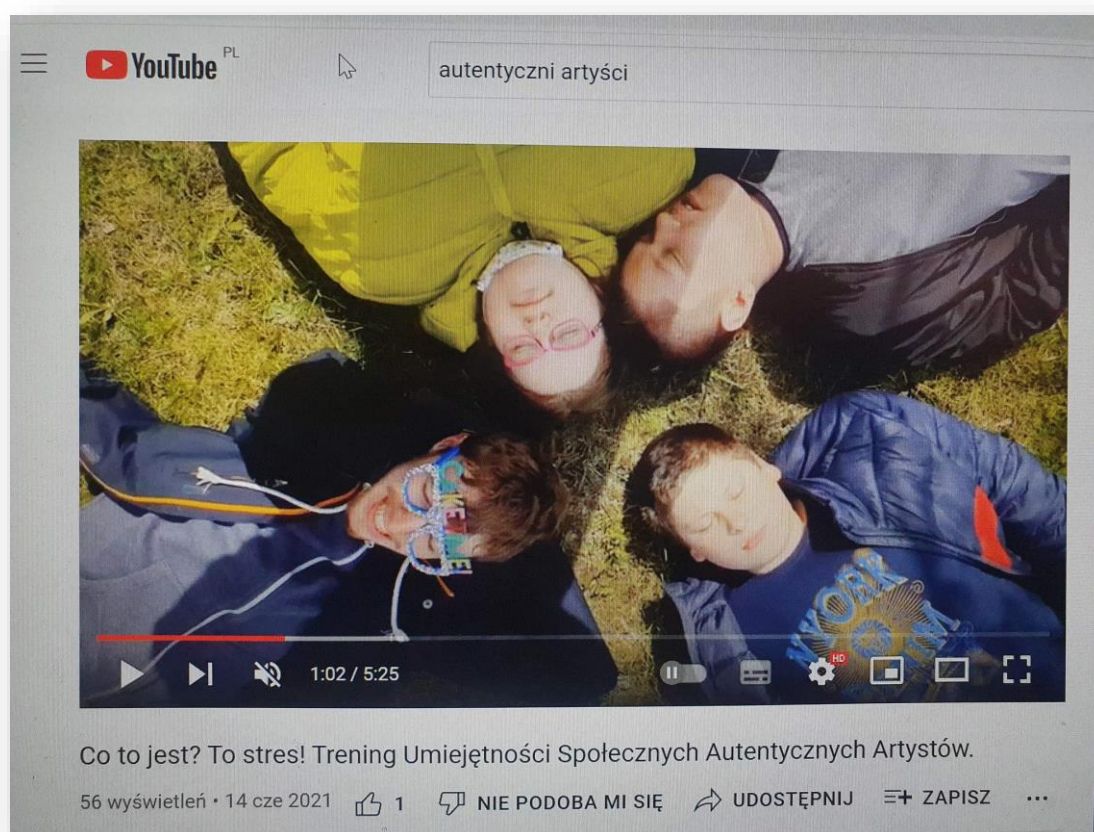
ważnych aspektów życia codziennego, relacji koleżeńskich oraz zrozumienia i akceptacji różnorodności.

Innym znakomitym przedsięwzięciem, przygotowanym i realizowanym przez pana Marcina Nowaka, jest innowacyjny autorski program „Muzykoterapia integralna”, który bazuje na holistycznym podejściu do rozwoju człowieka i zakłada pracę z ciałem, emocjami, psychiką i duchem. Uczeń przez odkrywanie dźwięków, grę na instrumentach oraz swobodną improwizację muzyczną wyraża swoje uczucia i emocje, wzmacnia poczucie sprawstwa i własnej wartości. Nauczyciel przygotowuje na zajęcia między innymi „kąpiele w dźwiękach”, bajki muzykoterapeutyczne i inne pomoce, dostarczając dziecku różnorodnych bodźców, które wpływają na harmonijny rozwój. Podczas zajęć terapeutycznych uczniowie mają możliwość skorzystania z chwili relaksacji, medytacji i uważności.

Działania podejmowane przez Marcina Nowaka są często odpowiedzią na zmieniającą się rzeczywistość i świadczą o niezwyklej umiejętności obserwowania otaczającego świata. W czasie edukacji zdalnej,

szczególnie trudnej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, był jednym z inicjatorów przedsięwzięcia pod nazwą „Kącik rozmów” – grupy spotkań na komunikatorze. Wykorzystując narzędzia IT stworzono młodym ludziom możliwość spotkania się w nieformalnej atmosferze, dzięki czemu chociaż trochę rekompensowali sobie brak kontaktów interpersonalnych w realnym świecie, mówili o zdarzeniach z życia codziennego, zyskiwali uwagę i wsparcie. Pedagodzy z kolei mogli w dyskretny sposób analizować deficyty, wdrażać w życie pomysły na nowe formy oddziaływań terapeutycznych.

Na odnotowanie zasługuje również fakt, że pan Marcin Nowak ściśle współdziała ze środowiskiem lokalnym i zyskuje sprzymierzeńców dla działań szkoły w związku ze swoją pracą, w szczególności z organizacją spektakli Autentycznych Artystów. Z sukcesem współpracuje z takimi instytucjami, jak: Teatr Wielki, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Lukier Studio, Art. Inkubator, Dom Kultury Ariadna. Jest nauczycielem,

który podejmuje niezwykle wartościowe działania, zmierzające do podnoszenia jakości pracy Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi, do zwiększania świadomości społeczeństwa na temat osób z autyzmem, kształtowania wrażliwości w kontaktach ze sztuką i promowania twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.

Aktywność pana Marcina Nowaka jest przykładem dobrej praktyki pedagogicznej. Gratulujemy pasji, pomysłowości, wytrwałości i bycia Autentycznym Nauczycielem Autentycznych Artystów.

Opracowanie i rekomendacja: Mariola Zajdlic, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, kierownik Ośrodka Zarządzania w Edukacji.

Zdjęcia: Marcin Nowak

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi

Dyrektor szkoły: Renata Fudała

Łódzka sztuka publiczna – uczy, inspiruje i prowokuje

Autor: Adrian Jaszczyk

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi zaproponował uczniom konkurs wiedzy pt. „Łódzka sztuka publiczna – uczy, inspiruje i prowokuje”. Konkurs przeprowadzono w szkole 22 kwietnia 2022 roku w aplikacji Forms. Zaprezentowano bardzo interesujące prace. Organizatorem konkursu był Adrian Jaszczyk, nauczyciel języka niemieckiego i angielskiego, a jednocześnie z zamiłowania przewodnik. Od lat proponuje uczniom wycieczki i inne wydarzenia, które sprzyjają budzeniu zainteresowania zabytkami Łodzi, pogłębieniu wiedzy o kulturze i sztuce, odkrywaniu własnych talentów i pasji. Inicjatywa konkursu zrodziła się z faktu, że Łódź, jak każde miasto, może pochwalić się tzw. sztuką publiczną, czyli dostępną dla wszystkich. Pierwotnie były to pomniki, rzeźby i tablice pamiątkowe na głównych placach, budynkach i w parkach. Potem także komercyjne neony nad sklepami, głównie przy ul. Piotrkowskiej i al. Kościuszki, oraz murale na kamienicach reklamujące wielkie zakłady włókiennicze. Po roku 1990, kiedy w Polsce zmienił się ustrój polityczny, sztuka publiczna zaczęła rozwijać się jakby na nowo, nieskrępowana cenzurą poprzedniej władzy. Powstało wiele grup i projektów artystycznych, aby poprawić wygląd naszego miasta przy pomocy właśnie sztuki publicznej, w tym także sztuki ulicznej (street art). Architekt M. Janiak stworzył Fundację Ulicy Piotrkowskiej, której najbardziej znanymi przedsięwzięciami jest *Pomnik Łodzian Przełomu Tysiącleci i obelisk ulicy Piotrkowskiej*. Animator kultury M. Szytenchelm stworzył *Galerię Wielkich Łodzian*. Artystka J. Rajkowska

zaprojektowała *Pasaż Róży*. W 2011 roku ruszył pierwszy *Light Move Festival* w naszym mieście. Do tego należy dodać łódzkie murale, których jest już ponad 150!

Prace można obejrzeć na stronie: <https://zst-i.pl/wpis/szkolny-konkurs-wiedzy-pt-lodzka-sztuka-publiczna-uczy-inspiruje-i-prowokuje> (z dn.28.04.2022)

XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Dyrektor szkoły: Małgorzata Wiśniewska

FETA Festiwal Ekspresji Twórców Amatorów 2022

Autorki: Ilona Kolasińska-Wilczek, Beata Sapela

8.04.2022 roku zakończyła się XXVI. edycja Festiwalu Ekspresji Twórców Amatorów 2022. Jego organizatorem jest XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Tematem przewodnim wszystkich konkursów było hasło „W świetle reflektorów”. Obecnie Festiwal podzielony jest na siedem kategorii: literacką, teatralną, muzyczną, plastyczną, fotograficzną, filmową oraz taneczną. Tak szerokie podejście do tematu sztuki pozwala na prezentację artystycznego dorobku uczniów szkół ponadpodstawowych z województwa łódzkiego w każdej dziedzinie. Głównym celem przedsięwzięcia jest propagowanie kultury wśród młodzieży, tworzenie szansy na wypowiedanie swoich poglądów w niekonwencjonalny sposób. Co roku Szkoła szczydzi się patronatem między innymi Urzędu Miasta Łodzi oraz Prezydenta Miasta Łodzi.

Wśród 39. laureatów są uczniowie łódzkich liceów ogólnokształcących - II, III, VI, VIII, XIII, XXVI, XXX, XXXIII, PLO UŁ, uczniowie szkół ponadpodstawowych zawodowych – Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi, Technikum Edukacji Innowacyjnej w Łodzi, Zespołu Szkół nr 2 w Pabianicach.

Opiekę nad projektem sprawują obecnie: Ilona Kolasińska-Wilczek oraz Beata Sapela.

Pracownia Edukacji Humanistycznej

Pomysły na włączenie dzieci ukraińskich do polskiego systemu edukacji

Autorka: Beata Wielkopolan

W ŁCDNiKP podjęto działania ukierunkowane na włączenie dzieci ukraińskich do polskiego systemu edukacji poprzez zmniejszanie bariery językowej. Zaprojektowano:

- Warsztaty dla dzieci z cyklu: ***Raz, dwa trzy i po polsku mówisz ty – robienie mydełek według instrukcji, nauka języka polskiego***; koordynator - Iwona, Filipowicz;
- Warsztaty dla dzieci z cyklu ***Raz dwa trzy i po polsku mówisz ty – nauka języka polskiego poprzez ruch i zabawę***; koordynator – Beata Wielkopolan;
- ***Kurs języka polskiego na poziomie A1 (120 godz.)*** dla dorosłych obywateli Ukrainy pragnących podjąć pracę asystenta nauczyciela w szkole. Opracowano kosztorys i założenia kursu prowadzonego na terenie ŁCDNiKP przez pracownika Centrum Języka Polskiego dla Cudzoziemców;
- ***Kurs metodyczny dla nauczycieli języka polskiego jako obcego*** w wymiarze 40 godzin.

Aktualne informacje o tych przedsięwzięciach warto śledzić na stronie internetowej Centrum w zakładce Informatory.

Beata Wielkopolan - osoba odpowiedzialna za opracowanie i koordynację działań.

Zespół Nauczycieli Liderów Edukacji Filmowej

Autorki: Danuta Górecka, Ewa Sztombka, Beata Wielkopolan, Iwona Filipowicz

Podsumowano działania Zespołu Nauczycieli Liderów Edukacji Filmowej, w skład którego wchodzi nauczyciele zainteresowani filmem i sposobami wdrażania edukacji filmowej do praktyki szkolnej. Prace Zespołu koordynuje Danuta Górecka (Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego) oraz Dorota Gołębiowska (Pałac Młodzieży w Łodzi). Główny trzon zespołu tworzą nauczyciele i specjaliści pracujący w Centralnym Gabinecie Edukacji Filmowej w Łodzi (Anna Kołodziejczak, dr Jadwiga Mostowska, Marta Kasprzak).

W roku szkolnym w ramach działalności zespołu zorganizowano:

- dwa warsztaty dla nauczycieli języka polskiego szkół podstawowych – Adaptacje klasyki literackiej na przykładzie filmu Agnieszki Holland „Czarodziejski ogród” (3 godz., 32 uczestników) oraz Adaptacje klasyki literackiej na przykładzie filmu Agnieszki Holland „Plac Waszyngtona” (30 uczestników);
- 4 spotkania zespołu metodycznego – Zwiastun jako tekst kultury, Wideoklipy i teledyski jako teksty kultury – przydatne w edukacji, Edukacja filmowa w roku szkolnym 2021/2022 – plany i perspektywy;
- 3 spotkania zespołu zadaniowego – Organizacja Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Konkursu Wiedzy o Filmie i Mediach „ŁÓDZKIE-FILMOWE REGIONY POLSKI”.

Na szczególną uwagę zasługują działania zespołu związane z organizacją Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Konkursu Wiedzy o Filmie i Mediach FILMOWE ŁÓDZKIE – FILMOWE REGIONY POLSKI. Do zawodów wojewódzkich zakwalifikowało się 16 uczniów klas 7. i 8. szkół podstawowych z Łodzi i województwa łódzkiego – młodych pasjonatów kina, którzy z powodzeniem przeszli przez etap szkolny i rejonowy. Podczas finału uczestnicy konkursu rozwiązywali test sprawdzający ich

wiedzę na temat historii kina, filmowych środków wyrazu oraz współczesnych mediów. Przedstawiali także swoje prezentacje na temat: Oglądanie filmów dawniej i dziś. Odwołując się do konkretnych przykładów ze swojego środowiska, przedstaw upodobania odbiorcze przedstawicieli starszych pokoleń i Twoich rówieśników. 10 uczestników konkursu zostało laureatami, 6 zdobyło tytuł finalisty. Konkurs organizowany jest przez Łódzkiego Kuratora Oświaty, Pałac Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi, Centralny Gabinet Edukacji Filmowej w partnerstwie z: Katedrą Filmu i Mediów Audiowizualnych Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Stowarzyszeniem Edukacyjno-Kulturalnym VENA E ARTIS. Warto w tym miejscu zauważyć, że laureaci i uczestnicy konkursu otrzymują dodatkowe punkty brane pod uwagę przy rekrutacji do szkół średnich.

Koordinator: Danuta Górecka, współorganizatorami warsztatów dla nauczycieli języka polskiego byli konsultanci i doradcy ŁCDNiKP w zakresie języka polskiego – **Beata Wielkopolan, Ewa Sztombka, Iwona Filipowicz.**

Ośrodek Edukacji Europejskiej i Regionalnej, Pracownia Edukacji Humanistycznej

Mediacja jest ważną kompetencją społeczną

Autorki: Beata Wielkopolan, Barbara Wrąbel, Barbara Muras

„Mediacja jest ważną kompetencją społeczną, którą trzeba trenować we wszystkich typach szkół, na wszystkich poziomach kształcenia. Chciałbym zwrócić uwagę na związek mediacji z edukacją konstruktywistyczną, którą trenujemy od dawna w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, która uczy dialogowania, samodzielności, uczy w jaki sposób organizować procesy edukacyjne sprzyjające wytwarzaniu wiedzy, rozwiązywaniu problemów przez uczących się.” - powiedział Pan Dyrektor Janusz Moos podczas otwarcia konferencji „Mediacje w Edukacji” zorganizowanej przez Pracownię Edukacji Humanistycznej wspólnie z Ośrodkiem Edukacji Europejskiej i Regionalnej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego pod patronatem Stowarzyszenia Mediatorów Pactus, Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi oraz Adwokackiego Centrum Mediacji.

Podczas spotkania moderowanego przez Beatę Wielkopolan, konsultanta edukacji humanistycznej w ŁCDNiKP zaproszeni prelegenci prezentowali następujące zagadnienia:

- Mediacja jako kompetencja społeczna. Zasady i korzyści mediacyjnego rozwiązywania konfliktów - Marzena Korzeniewska, prezes Stowarzyszenia Mediatorów PACTUS, wieloletni mediator, trener.
- Prawne podstawy i zastosowania mediacji. Zasady i skuteczność ugody mediacyjnej - Patrycja Borkowska, adwokat mediator Adwokackiego Centrum Mediacji w Łodzi.
- Mediacje szkolne jako metody rozwiązywania konfliktów i budowania relacji rówieśniczych - Barbara Muras, doradca metodyczny ŁCDNiKP.

Na konferencję zarejestrowało się ponad pięćdziesięciu uczestników – dyrektorów i nauczycieli różnych typów szkół. Link do nagrania z konferencji: <https://www.youtube.com/watch?v=qcnEmi-2zBs>

Opracowanie i zdjęcie: Beata Wielkopolan.

Pracownia Wychowania Przedszkolnego i Edukacji Wczesnoszkolnej

Pomysł do upowszechnienia. Drama jako metoda w edukacji i wychowaniu w klasach I-III

Autorka: Małgorzata Lesisz

Słowo drama pochodzi od greckiego drao – działam, usiłuję. Jest to metoda w wychowaniu i nauczaniu, która polega na rozwiązywaniu trudności poprzez działanie w roli. Drama wykorzystuje ekspresję człowieka oraz skłonność do zabawy i naśladownictwa. Trudną ją jednoznacznie zdefiniować.

Parę słów o **twórcach dramy**.

JOHN DEWEY – amerykański filozof, psycholog i pedagog, twórca podstaw psychodydaktyki. Według Deweya myślenie jest naturalnym wytworem wzajemnego oddziaływania na siebie ludzi i środowiska, czyli reakcje na bodźce otoczenia określają sposób zachowania się ludzi. W pedagogice Dewey głosił program radykalnej zmiany systemu nauczania w szkołach. Uczenie się przez działanie miało sprzyjać rozwojowi inicjatywy i samodzielności uczniów.

HERBERT READ – angielski poeta, eseista i krytyk sztuki, autor książki „Wychowanie przez sztukę”. Read twierdzi, że wychowanie harmonijnego człowieka wymaga wyzwolenia jego ekspresji. Powinien on mieć szansę samorealizacji poprzez różne sposoby komunikowania, a więc dramat, muzykę, taniec, zajęcia plastyczne i fizyczne, zajęcia praktyczne. Silnie akcentuje konieczność rozwijania zmysłów słuchu, wzroku, smaku, węchu i dotyku „człowiek czuje, że istnieje”. Dzięki temu może wyrazić twórczy i radosny stosunek do świata.

DOROTHY HEATHCOTE – wybitna nauczycielka teatru i dramy do nauki. Zdefiniowała i rozwinęła „płaszcz eksperta” jako podejście do nauczania. Była charyzmatycznym mistrzem dramy, uważała, że sztuka i wiedza muszą być ze sobą w ścisłym związku. Są dwoma elementami tego samego zdarzenia. Specyfiką pracy Dorothy Heathcote jest śledzenie

znaczeń ukrytych na wielu poziomach akcji, a nie tylko podążanie za fabułą. Zwraca uwagę na klasyfikację emocjonalną odczuć uczestników.

PETER SLADE - jeden z najstarszych teoretyków i praktyków dramy. Zaczął stosować techniki teatralne dla zaktywizowania rozwoju dziecka, rozbudzania jego wyobraźni i kreatywności.

BRIAN WAY - w swojej książce „Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży” zwraca uwagę na najistotniejsze funkcje dramy, która stwarza rzadką możliwość natychmiastowego wejścia w sytuację, czyniąc z tego ważne dla teraźniejszości odkrycie; ułatwia odtwarzanie ludzkich dążeń i ma moc pobudzania wyobraźni i intuicji.

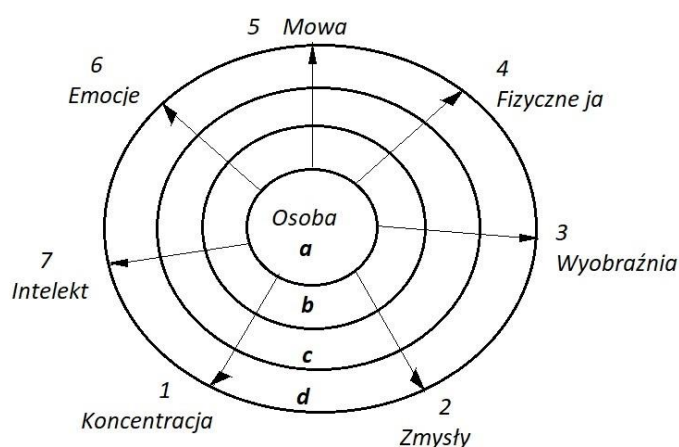
GAWIN BOLTON - wybitny specjalista dramy, jest jej teoretykiem i praktykiem, autorem klasyfikacji dramy ze względu na stopień złożoności organizacji zajęć.

Czym jest drama? Drama to:

- metoda wspomagająca uczenie języka polskiego, mająca wpływ na całościowy, wszechstronny rozwój uczniów,
- pewien rodzaj filozofii życia opartej na przeżywaniu i ciągłym odkrywaniu rzeczywistości,
- próbowanie życia czy też siłowanie się z życiem,
- wchodzenie przez uczestników w fikcyjne role aranżowane przez prowadzącego,
- symboliczny język, za pomocą którego przedstawiamy realny świat,
- metoda, w której najważniejsze jest „spotkanie”.

Działanie dramy:

- a. odkrywanie wewnętrznych możliwości,
- b. indywidualne uwalnianie i doskonalenie wewnętrznych możliwości,
- c. wrażliwość na innych łącznie z odkrywaniem środowiska,
- d. wzbogacanie innych wpływów zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego środowiska indywidualnego.

Drama oddziałuje w sposób znaczący na zmysły. Poprzez ćwiczenia dramowe pracujemy nad koncentracją dzieci. Bardzo pomocna jest tu muzyka i ruch. Działanie dramy jest wszechstronne:

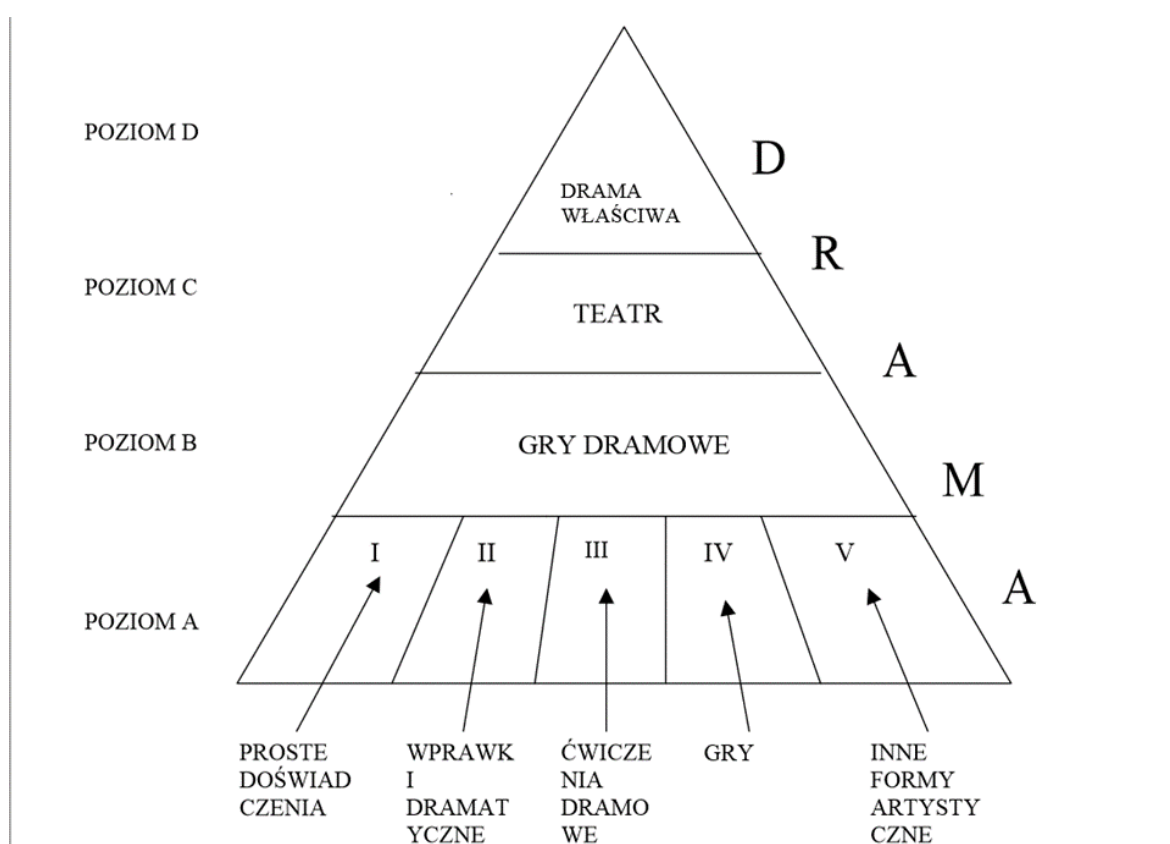
- wykorzystanie zmysłów,
- wyobraźnia,
- używanie, doskonalenie i panowanie nad własnym ciałem,
- mowa albo ćwiczenie się w rozmawianiu,
- odkrywanie emocji i panowanie nad nimi,

– intelekt.

Drama jest sposobem poznawania świata za pomocą działania. Pozwala na otwarcie się, poznawanie i rozwijanie swoich możliwości poprzez odwołanie się do indywidualności każdego człowieka. Rozwija wyobraźnię, fantazję, wrażliwość emocjonalną, plastykę ciała.

Charakterystyka dramy w oparciu o strukturę ekspresji dramatycznej Boltona

Pierwszego uporządkowania terminologii dokonał Gavin Bolton, przedstawiając etapy ekspresji dramatycznej w formie piramidy, znanej dziś jako „trójkąt Boltona”.

Poziom A – proste ćwiczenia i doświadczenia, wprawki dramatyczne, ćwiczenia dramowe, gry oraz inne formy artystyczne

Poziom B – gry dramowe

Poziom C - teatr

Poziom D – drama właściwa

Najniższą warstwą, która nie jest określona jako poziom, są ćwiczenia, będące podstawą zajęć dramowych.

POZIOM A

Najłatwiejszy poziom, nie wymaga specjalisty dramy, jest gruntem, na którym wyrasta metodyka dramy:

1. Proste doświadczenia – nieskomplikowane formy, realizowane w krótkich odcinkach czasowych, rozwijające wrażliwość zmysłową, wyobraźnię, refleks. (np. zamknijcie oczy i posłuchajcie dźwięków zza okien i ścian. Co słyszycie? Z czym wam się te dźwięki kojarzą? Dlaczego?). Fakty i zdarzenia są lepiej zapamiętywane, gdy procesowi zapamiętywania towarzyszy pięć zmysłów.
2. Wprawki dramatyczne – pobudzają wyobraźnię, wykorzystując proste doświadczenia. (Np. nauczyciel prosi, aby uczniowie przypomnieli sobie wrażenia towarzyszące np. zakładaniu obuwia i aby bez obuwia (rekwizytu) mogli powtórzyć tę czynność). Zadania te można komplikować.
3. Ćwiczenie dramowe – proste sytuacje, zawierające konflikt (np. improwizowany, spontaniczny dialog między matką a córką; sytuacja wyjściowa – dziewczyna (13 lat) miała wrócić o 18.00, wróciła o 22.00 z urodzin koleżanki).
4. Gry – niezależne od dramy, koncentrują się na rozwijaniu sprawności fizycznej i intelektualnej. Ważne dla rozwijania refleksu, koncentracji i aktywności, wspomagają cele ogólne.
5. Inne formy artystyczne – rysunek, taniec, śpiew, malowanie, pisanie tekstów, poezja, fotografowanie, rzeźbienie. Rozwijają dyspozycje artystyczne uczniów.

POZIOM B

Gry dramowe – forma rozwinięta, otwarta. Nauczyciel zarysowuje sytuację wyjściową gry, rozpisuje role, ustala czas i miejsce wydarzeń. Wszystkie nazwy i oznakowania wypisuje na małych karteczkach i rozkłada np. na podłodze. Uczniowie wybierają sobie cele i role do sytuacji wyjściowej. Następnie sytuacje uczniowie będą tworzyć i pisać w grupach, dobierając lub dopisując potrzebne cele.

POZIOM C

Teatr – zajęcia na poziomie C służą wyłącznie rozwojowi dyspozycji teatralnych i estetycznych uczestników, są zorientowane na robienie pokazu, spektaklu, formy służącej rozwojowi aktorskiemu, scenograficznemu, tanecznemu. Uczą wiedzy o teatrze. Występuje podział na aktora i widza. Teatr służy dramie (drama wykorzystuje

techniki teatralne), ale również drama służy teatrowi (odświeża środki, wnosi elementy autentyczności, ukazuje nowe perspektywy).

POZIOM D

Drama właściwa – najwyższy stopień skuteczności, olbrzymia rola nauczyciela - specjalisty, do jego zadań należy:

- zaplanowanie tematu, celów, strategii, technik i sytuacji wyjściowej, ustalenie miejsca zdarzeń, ról dla uczniów i nauczyciela (w porozumieniu pośrednim lub bezpośrednim z uczestnikami),
- przeprowadzenie zajęć umożliwiających odkrywanie ukrytych znaczeń w improwizowanych przez uczniów sytuacjach i konfliktach,
- doprowadzenie do realizacji celów – odkrywanie pogłębionego zrozumienia poznawanej rzeczywistości społecznej lub praw nauki.

Techniki dramowe:

hasła, stopklatka, rzeźba, obraz, prace parami, prace w grupach, konwencje roli w dramie, rytuał, stosowanie pytań, stosowanie kontrastów, stosowanie napięcia, wchodzenie w rolę i wychodzenie z roli, przynęta, „magiczne jak gdyby”, improwizacja tu i teraz, stosowanie symbolu, lustro, cienie, status roli, struktura dystansu, rytm, tempo, zatrzymanie akcji dla refleksji, punkt startu (przynęta), przestrzeń w dramie, czas w dramie, punkt zwrotny, punkt kulminacyjny, informacja zwrotna, powstrzymywanie się przed ekspertyzą.

Strategie dramowe:

- „Pięć poziomów świadomości w stopklatce” (od najwyższego do najniższego).

Uczniowie realizują scenki na określony temat. Na hasło „Start” wchodzi w role. Na hasło „Stop” zatrzymują scenkę w stopklatce. Następnie każda z grup zostaje kolejno zwolniona ze „stopu”, aby zobaczyć efekt pracy pozostałych grup. Nauczyciel zadaje pytania. Kolejność stawianych pytań określa rosnący poziom świadomości.

1. Poziom czynności (Co teraz robisz?).
2. Poziom motywacji (Dlaczego to robisz?).
3. Poziom oczekiwań (Co inwestujesz? Co chcesz osiągnąć przez wykonywanie danej czynności?).
4. Poziom modeli i wzorów (Skąd wiesz, że takie zachowanie jest odpowiednie w danej sytuacji?).
5. Poziom przekonań (Jakie są twoje zasady?).

- „Antycypacja i retrospekcja” (wyprzedzanie i spojrzenie wstecz).

Grupy pokazują w formie stopklatki jakąś sytuację (np. wypadek samochodowy). Po obejrzeniu stopklatki następuje analiza. Uczniowie próbują ustalić przyczyny. Następnie przenoszą się z tym zdarzeniem w przeszłość, np. 5 minut przed wypadkiem i pokazują tę sytuację w stopklatce. Zastanawiają się, czy musiało dojść do wypadku, jak można go było uniknąć? Następnie przenoszą zdarzenie w przyszłość (np. 10 minut po wypadku). Analizują zmiany, zastanawiają się nad konsekwencjami, winnymi.

- „W płaszczu eksperta”.

Strategia ta wiąże się z uczeniem i wymaga od uczestników akceptowania fikcji – umownej wiary, że są członkami Instytutu, organizacji specjalistów, których celem jest realizowanie zamówień klientów. Uczniowie wykonują zlecone im zadania, czytają, piszą, rysują, wykonują projekty, dyskutują, podejmują decyzje, negocjują.

- „Teatr forum”.

Strategia nadająca się do realizacji w dużych zespołach uczestników. Rozwija język pojęć, wzbogaca słownictwo, ułatwia zrozumienie trudnych pojęć. Może być przygotowaniem do strategii „Pięć poziomów

świadomości w stopklatce”. Uczniowie przygotowują obraz w stopklatce, który ma symbolizować wylosowane pojęcie (np. miłość, zdrada, wojna). Grupy kolejno prezentują swoje hasła. W tym czasie pozostali uczestnicy oglądają je ustawiając się w miejscu, z którego można najlepiej ten obraz - pomnik oglądać. Nauczyciel zadaje pytania o przyczynę wyboru tego miejsca. Następnie uczniowie nadają obrazowi tytuły, które zostają zapisane na tablicy. Zostają one porównane z właściwym hasłem, można wybrać te, które tworzą grupę wyrazów bliskoznacznych. Po przeanalizowaniu i dyskusji uczniowie wybierają problem, który ich szczególnie zainteresował.

– „Telefon zaufania”.

Strategia, która polega na tym, że uczniowie próbują wymyślić rady dla osób, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych. Przykład: Nauczyciel rozdaje ilustracje, na których ukazane są różne osoby w trudnych sytuacjach. Uczestnicy dramy w parach zastanawiają się nad znalezieniem uzasadnienia dla wybranych sytuacji, określają przeszłość i poszukują sposobu pomocy dla bohatera ilustracji. Uczeń w roli „bohatera z ilustracji” dzwoni do telefonu zaufania. Osoba (nauczyciel?) w roli „psychologa” odbiera telefony i udziela mu rad.

– „Nauczyciel w roli”.

Strategia ta pozwala nauczycielowi przyjmować różne role. „Mniej wiedzącego”, „Trampa lub żebraka”, „Kata”, „Ofiary”, „Czarnoksiężnika”, a nawet ucznia. Konieczne jest zaznaczenie zarówno momentu wejścia w rolę, jak i wyjścia z niej. (Jak założę okulary będę...) Nauczyciel może sobie wybrać rodzaj postawy, jaką pragnie przyjąć wobec pozostałych uczestników dramy.

Moim zdaniem jest to klasyfikacja dramy, którą przedstawił G. Bolton jest najlepsza i czytelna dla nauczyciela. Dlatego opisałam ją szczegółowo.

Nauczyciel dramy powinien umieć wytworzyć w grupie atmosferę bezpieczeństwa, naturalności i przyjaźni; kształtować w grupie wspólnotę dążenia do jednego celu oraz poczucie zbiorowej odpowiedzialności, a także być szczery oraz przenikliwy. Ponadto, nauczyciel dramy ma możliwość doprowadzić do poczucia pełnej niezależności:

- zewnętrznej – poprzez akceptację przez podopiecznego własnego miejsca i roli w grupie,
- wewnętrznej – poprzez uzyskanie przez wychowanka świadomości własnych możliwości.

W zajęciach prowadzonych metodą dramy może uczestniczyć każdy. Jednak osoba mająca problemy z otwarciem się w grupie może napotkać na trudności, ponieważ zajęcia te wymagają zaangażowania oraz równości w traktowaniu wszystkich uczestników.

Drama nie jest wyłącznie zabawą, ale twórczą, radosną pracą. Podczas dramy wszyscy są aktorami, angażują się w fikcję, a po zakończeniu oceniają, dyskutują nad najważniejszymi problemami. Metoda ta rozładowuje kompleksy, napięcia psychiczne, pomaga w nawiązywaniu

kontaktów międzyludzkim oraz rozbudza wiarę we własne możliwości. Uczestnicy powinni jednak być świadomi, iż uczestniczą w zajęciach nie po to, aby grać, lecz po to, aby się uczyć. Dramę można stosować również w domowych warunkach.

Zalety dramy:

- uczenie staje się przyjemne w realizacji,
- intensywność przeżycia i zaangażowania do końca,
- aura niezwykłości, stan napięcia i zaciekawienia,
- radość przeżywania wielości światów i wielości postaci,
- możliwość przekraczania swoich realnych granic i możliwości,
- podsycanie ciekawości i motywuje do aktywności i wysiłku.

Więcej o dramie:

1. H. Machulska, A. Pruszkowska, J. Tatarowicz „Drama w szkole podstawowej”.
2. K. Pankowska „Edukacja przez dramę”.
3. B. Way „Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży”.
4. A. Dziedzic, J. Pichalska, E. Świdorska „Drama na lekcjach języka polskiego”.
5. Sara Clifford, Anna Herrman „Drama Teatr przebudzenia”.
6. Kamila Witerska „Drama Przewodnik po koncepcjach technikach i miejscach”.

Małgorzata Lesisz jest doradcą metodycznym w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Organizatorką warsztatów dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej na temat: Zabawy i gry dramowe dla najmłodszych.

Zdjęcia: Małgorzata Lesisz

Pracownia Edukacji Zawodowej

Od wynalazku do innowacyjnej, nowoczesnej gospodarki

Autorka: Grażyna Adamiec

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego od kilku lat przygotowuje uczniów i inne osoby dorosłe do pracy w warunkach Industry 4.0. Służą temu celowi odpowiednio wyposażone pracownie specjalistyczne (w tym mechatroniki), jak i organizowane szkolenia, kursy, konferencje dotyczące Internetu Rzeczy czy Inteligentnego Domu.

Idea Industry 4.0 jest związana nierozłącznie z innowacyjną gospodarką. Co to oznacza w praktyce? Co to znaczy, że produkt, gospodarka jest innowacyjna? Wojciech Kóleczo^[1] w udzielonym w 2014 roku wywiadzie powiedział: „miarą innowacyjności danej gospodarki jest przede wszystkim poziom wdrożeń rozwiązań naukowych, [...] ich zastosowanie w produkcji, handlu i usługach stanowi swoisty papierek lakmusowy nowoczesnej gospodarki.”

Z doświadczeń dnia codziennego wiemy, że pewne rozwiązania ulegają zapomnieniu, niektóre zaś stają się siłą napędową rozwoju technologicznego, a ten jest kluczowy dla rozwoju cywilizacji.

Wynalazek jest nowym rozwiązaniem określonego problemu mającym wyłącznie charakter techniczny. *Innowacja* (od łac. innovare – odnowić) jest określana jako nowość, celowo wprowadzana zmiana zarówno w technice, jak i w organizacji, działalności gospodarczej lub w innej sferze ludzkiego życia.

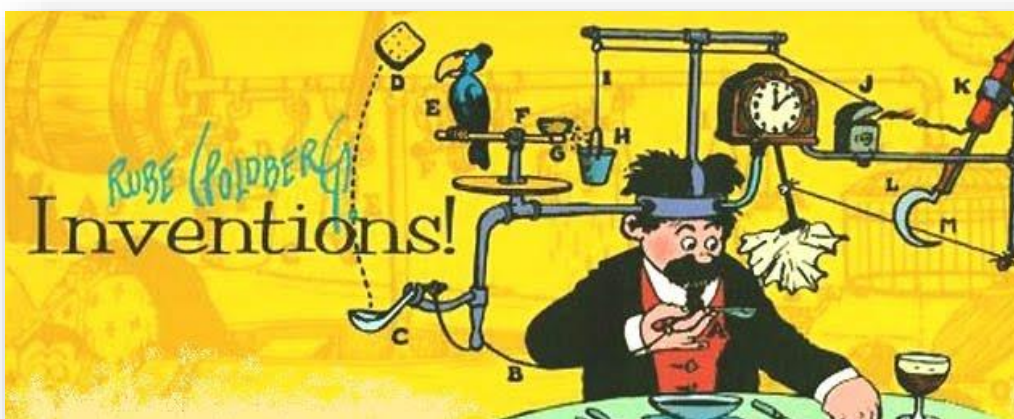
Wynalazek może dotyczyć opracowania nowego urządzenia, produktu, metody, procesu lub może stanowić istotne unowocześnienie już istniejących rozwiązań^[2].

Innowacja może dotyczyć także przekształcenia wynalazku w produkt lub proces nadający się do wprowadzenia na rynek.^[3]

Aby dany produkt można było uznać za wynalazek muszą być spełnione cztery warunki:

1. Idea mająca cechy naukowej oryginalności i kreatywności (np. urządzenie tzw. *Ostatniej deski ratunku* do zastosowania w momencie, kiedy zabraknie profesjonalnych respiratorów, profesjonalnego sprzętu medycznego; drukarka trójwymiarowa).
2. Przejście od idei do prototypu – stworzenie go i sprawdzenie jego działania.
3. Uruchomienie produkcji (zainteresowanie, wdrożenie, praktyczne zastosowanie w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego).
4. Marketing i dystrybucja produktu.

Promocją osiągnięć współczesnej nauki, naukowej kreatywności i oryginalności wynalazków zajmują się, między innymi: Urząd Patentowy RP (bazy informacji patentowej); Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów.

[4]

Promocja innowacji i wynalazków odbywa się głównie na płaszczyźnie międzynarodowych targów wynalazczości/i lub konferencjach np. partneringowych^[5]. One tym się różnią od targów branżowych, że są wielobranżowe. Natomiast wspólnym ich mianownikiem jest

innowacyjność produktu, który się tam eksponuje. Targi wynalazczości mają swoją specyfikę. Na targach wynalazczości prezentowane są innowacje i wynalazki obejmujące różne dziedziny. W ramach targów organizowane są konkursy, w których prezentowane wynalazki są oceniane przez międzynarodowe jury. Eksperti zasiadający w jury rozmawiają z wystawcą, zapoznają się z materiałami na temat danego rozwiązania, a następnie przyznają ocenę. Jej konsekwencją jest nagroda - medal złoty, srebrny, platynowy, grand prix itp. Taka ocena przyznana przez ekspertów pomaga właścicielowi rozwiązania w osiągnięciu sukcesu rynkowego. Dla wszelkich nowości wprowadzanych na rynek takie referencje są bardzo cennym narzędziem marketingowym.

Prace polskich uczniów, studentów, naukowców znajdują uznanie twórców z całego świata. Na międzynarodowych wystawach, konkursach prezentowane są z sukcesem innowacyjne rozwiązania znajdujące zastosowanie w wielu dziedzinach działalności człowieka. Przykłady:

- w roku 2021 odbyła się w Seulu **Międzynarodowa Olimpiada Młodości Korea International Youth Olympiad KIYO 4i**. Jest ona skierowana do wynalazców z całego świata opracowujących nowatorskie rozwiązania w zakresie podnoszenia standardu życia i ekologii. Olimpiada podzielona jest na cztery kategorie wiekowe (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjaliści, licealiści i studenci). Uczniowie trzeciej klasy Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie kształcący się w zawodzie technik automatyk, w konkurencji „**Najlepszy z najlepszych wynalazków**”, wywalczyli brązowy medal z **projektem deski elektrycznej „PEV” z samodzielnie opracowanym systemem hamowania**. (Opiekun: Krzysztof Feja. Współpraca z instytucjami: ŁCDNiKP, NOT, SEP OŁ)^[6].
- opracowane przez naukowców z Wydziału Infrastruktury i Środowiska oraz Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej przy wsparciu partnerów przemysłowych w ramach **projektu H2020 Organic+ (2018-2022) biodegradowalne folie do ściółkowania do zastosowań w rolnictwie**

ekologicznym i konwencjonalnym zostały docenione na międzynarodowych wystawach innowacji (Kanada, Węgry, Tajwan, Malezja, Stany Zjednoczone)^[7].

- International Warsaw Invention Show IWIS to największe w Polsce międzynarodowe wydarzenie promujące osiągnięcia naukowe, wynalazki i innowacje, ostatnie odbyło się w Warszawie w październiku 2021 roku. Najważniejsza nagroda GRAND PRIX IWIS 2021 przyznana została dla twórców z Polski dla rozwiązania DEROtator R.PAN zaprezentowanego przez GUM, Katedrę i Klinikę Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

Zainteresowanym sukcesami polskich twórców proponuję wydarzenie przewidziane na rok 2022. Jest to **INTARG** – Międzynarodowe Targi Wynalazków I Innowacji, maj 2022, Spodek **Katowice**. INTARG zaprezentuje wynalazki i innowacyjne rozwiązania z różnych branż i dziedzin oraz z wielu krajów świata, znajdujące zastosowanie w przemyśle, ochronie środowiska, medycynie, a także poprawiające bezpieczeństwo, jakość i higienę życia. Katowice, współgospodarz targów INTARG®2022, otrzymały **tytuł Europejskiej Stolicy Nauki 2024** i są pierwszym miastem w Europie Środkowo-Wschodniej włączonym do działań na rzecz promocji kluczowych inicjatyw dla przyszłości świata, badań naukowych i innowacji.

Inne wystawy, gdzie **polscy naukowcy, twórcy wynalazków i innowacyjnych rozwiązań** prezentują swoje prace i zdobywają nagrody, to:

EUROINVENT – European Exhibition of Creativity and Innovation. Organizatorem wystawy jest: Romanian Inventors Forum.

KIWIE - Korea International Women's Invention Exposition. Celem konkursu jest promocja wynalazków, których autorami są kobiety. gospodarzem której był Koreański Urząd Własności Intelektualnej (KIPO), zaś organizatorem Koreańskie Stowarzyszenie Kobiet Wynalazców (KWIA). Patronat nad imprezą objęła m.in. Światowa Organizacja

Własności Intelektualnej (WIPO) oraz Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Wynalazczych (IFIA).

INNOVACITIES - 12th INTERNATIONAL FAIR OF APPLIED SCIENCE, INVENTIONS, INNOVATIONS AND BUSINESS. Organizatorem wystawy jest: International Brazil Innovative Inventors, Scientists & Entrepreneurs Association (ABIPIR).

SVIIF – Silicon Valley International Invention Festival. Organizatorem wystawy jest: PALEXPO (Geneva's Exhibition and Congress Center).

Zachęcam do zapoznania się ze stroną Urzędu Patentowego RP, gdzie możemy poznać „Podstawowe - obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony własności przemysłowej”^[8].

Warto przeczytać:

- Ustawa *Prawo własności przemysłowej* (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 324);
- Alicja Adamczak, Marcin Gędłek. *Wynalazki w działalności małych i średnich przedsiębiorstw*. Wyd. Warszawa: Krajowa Izba Gospodarcza: Urząd Patentowy RP 2012^[9].

Zachęcam do zapoznania się z podanymi wyżej publikacjami, gdyż znajdziemy w nich najważniejsze informacje o: 1) stosunkach w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych; 2) zasadach, na jakich przedsiębiorcy mogą przyjmować projekty racjonalizatorskie i wynagradzać ich twórców; 3) zadaniach i organizacji Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przypisy:

^[1] Z wywiadu pt. „Pomysły, wynalazki, nowe produkty” udzielonego 9.10.2014 roku przez W. Kółeczko - Prezesa Agencji Promocyjnej INVENTOR sp. z o.o.
[<https://www.chlodnictwoiklimatyzacja.pl/wywiady/3264-pomysly-wynalazki-nowe-produkty.html>]

^[2] Alicja Adamczak, Marcin Gędłek. „Wynalazki w działalności małych i średnich przedsiębiorstw”. Krajowa Izba Gospodarcza 2012, Urząd Patentowy RP 2012.

^[3]j.w.

^[4] Zdjęcie obsługiwane przez Bing ([wynalazki.jpg \(634x255\) \(bp.blogspot.com\)](#))

^[5] Partnering, według definicji encyklopedycznej, ma na celu budowanie długoterminowych relacji opartych na wzajemnym zaufaniu i równym podziale ryzyka i korzyści. Na konferencjach technologicznych, „partnering” to również formuła spotkań, która w efektywny sposób pozwala na przeprowadzenie szybkich, zorientowanych na konkretny cel, rozmów z potencjalnymi partnerami.

^[6] Agnieszka Nagoda-Gębicz, dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie

^[7]<https://wis.pcz.pl/aktualnosci/biodegradowalne-folie-do-sciolkowania-zostaly-docenione-74.html>

^[8]<https://uprp.gov.pl/pl/bip/akty-prawne/podstawowe-obowiazujace-akty-prawne-z-zakresu-ochrony-wlasnosci-przemyslowej>

^[9]http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?facet_aos_faseta=G%C4%99d%C5%82ek,+Marcin&facet_ii_faseta=Polska+Urz%C4%85d+Patentowy&sort=relevance&theme=nukat

Scenariusz i film – tekstronika w ŁCDNiKP

Autorzy: Maria Michalak, Ryszard Kuśmirek

Opracowano scenariusz i nakręcono krótki filmik prezentujący stanowiska dydaktyczne w pracowni tekstroniki oraz możliwości prowadzenia zajęć z obszaru tekstroniki. Do udziału w nagraniu zaproszono pracodawcę funkcjonującego w branży włókienniczej wiceprezesa Stowarzyszenia Włókienników Polskich Pana Ireneusza Chabrowskiego oraz dyrektora Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Panią Dominikę Walicką. Pan Ireneusz Chabrowski podzielił się informacjami na następujące tematy: Jakie miejsce zajmuje tekstronika w przemyśle tekstylnym? Jaka wiedza jest potrzebna do projektowania wyrobów tekstronicznych? Jak postrzegany jest rozwój tej dziedziny z punktu widzenia pracodawcy? Pani Dominika Walicka opowiedziała o planowanym uruchomieniu kształcenia w zawodzie technik tekstronik w formie eksperymentu pedagogicznego i chęci współpracy w realizacji zajęć edukacyjnych związanych z tekstroniką w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Film był prezentowany podczas Festiwalu Zawodów w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego 12.04.2022 r., będzie również udostępniony na YouTube i przekazywany w formie linku do szkół podstawowych. Link: [tekstronikaok - YouTube](#)

Pomysł i realizacja: **Maria Michalak** we współpracy z **Ryszardem Kuśmirkiem**.

XIII Konkurs „Szkolna Liga Elektryki” 2021/2022

Autorka: Maria Stempel

26 kwietnia 2022 roku odbył się w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego finał XIII konkursu zawodowego Szkolna Liga Elektryki. Został on zorganizowany przez Ośrodek Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ŁCDNiKP we współpracy ze szkołami technicznymi. Konkurs objęty jest patronatem Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Konkurs skierowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych o profilu elektrycznym, elektronicznym lub pokrewnym z Łodzi i województwa łódzkiego. Celem konkursu jest podniesienie poziomu kształcenia zawodowego, zainspirowanie uczniów do pogłębienia wiedzy i umiejętności zawodowych osiągniętych na drodze formalnej i pozaformalnej, rozwijanie zainteresowań technicznych uczniów związanych z obszarem elektryczno-elektronicznym, umożliwienie uczniom zaprezentowania wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu elektrotechniki.

Finał konkursu przebiegał w dwóch etapach: teoretycznym i praktycznym. W etapie teoretycznym uczestnicy indywidualnie rozwiązywali test, który obejmował zadania z różnych działów elektrotechniki i elektroniki. Etap praktyczny polegał na wykonaniu montażu mechanicznego i elektrycznego oraz uruchomieniu układu sterowania przekaźnikowego. Należało również sporządzić dokumentację: wykaz elementów użytych do montażu oraz opis prawidłowego działania układu sterowania.

Laureatów wyłoniono w dwóch kategoriach: indywidualnej i zespołowej. W kategorii indywidualnej pod uwagę wzięte zostały wyniki uzyskane przez poszczególnych uczestników podczas rozwiązywania zadań zamkniętych w etapie teoretycznym. Klasyfikację w kategorii zespołowej

ustalono biorąc pod uwagę zarówno indywidualne wyniki wszystkich członków drużyny, jak i wyniki zespołów w części praktycznej.

W kategorii indywidualnej I miejsce zajął Jakub Długosz, II miejsce – Adam Chrzanowski; III miejsce – Mikołaj Cieślak. Wszyscy laureaci są uczniami Zespołu Szkół Elektroniczno- Informatycznych w Łodzi (nauczyciel prowadzący Andrzej Szajfler).

W kategorii zespołowej I miejsce zajęła drużyna reprezentująca Zespół Szkół Elektroniczno- Informatycznych im. Jana Szczepanika w Łodzi (nauczyciel prowadzący Andrzej Szajfler), II miejsce – Zespół Szkół nr 2 im. prof. J. Groszkowskiego w Pabianicach (nauczyciel prowadzący Zdzisław Karpiński), III miejsce – Zespół Szkół Techniczno- Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi (nauczyciel prowadzący Piotr Woźniak).

Organizator konkursu: Maria Stempel. Współpraca: Tomasz Markiewicz, Jadwiga Morawiec.

Seminarium dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży budowlano-instalacyjnej

Autorka: Barbara Kapruziak

Zorganizowano seminarium dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży budowlano-instalacyjnej. W spotkaniu uczestniczyło 17 nauczycieli z Technikum nr 3 w Łodzi i Zespołu Szkół Budowlano-Technicznych w Łodzi. Podczas seminarium poruszono problematykę wdrożenia do praktyki edukacyjnej w roku szkolnym 2022/2023 (pilotażowo w każdej z tych placówek w jednej wybranej klasie rozpoczynającej naukę we wrześniu 2022 r.) systemu kształcenia modularnego. Przeanalizowano założenia tego systemu, wskazano atuty jego wdrożenia w swoich szkołach oraz zwrócono uwagę na bariery, jakie może napotkać szkoła podejmująca to wyzwanie. W wyniku dyskusji, powołano spośród obecnych dwa zespoły nauczycieli (po jednym z każdej szkoły), których zadaniem będzie podjęcie próby zmodyfikowania wybranego programu kształcenia w taki sposób, by część zajęć była organizowana w systemie modułowym we własnej placówce, a część (wybrane jednostki modułowe) – u pracodawcy. Ustalono, że oba zespoły zadaniowe, po opracowaniu koncepcji zajęć, przedstawią swoje propozycje w czerwcu, na konferencji podsumowującej działania nauczycieli branży budowlano-instalacyjnej w bieżącym roku szkolnym.

W dalszej części seminarium zostały poruszone aspekty upowszechniania idei zielonych energii i promowania wśród uczniów i osób dorosłych (m.in. poprzez organizację nowych kwalifikacyjnych kursów zawodowych w tej branży) kierunków kształcenia w obszarze odnawialnych źródeł energii (OZE). Z uwagi na aktualną sytuację energetyczną naszego kraju i krajów UE, ogromne zmiany w sektorze energetycznym i coraz większy wzrost znaczenia OZE w stosunku do źródeł konwencjonalnych bardzo ważne jest podjęcie działań w kierunku promowania idei i roli OZE

w polskim systemie energetycznym, a tym samym - reaktywowania kierunków związanych z energią odnawialną w obu szkołach. Powołano zespół, który opracuje rekomendację działań w tzw. zielonym sektorze, gwarantującym zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego na całym świecie oraz przedstawi strategię promowania kierunków kształcenia w branży OZE.

Organizator: Barbara Kapruziak.

Ośrodek Zarządzania w Edukacji

„Życie codzienne z matematyką” – o innowacji metodyczno-dydaktycznej w Szkole Podstawowej nr 142 im. Zawiszy Czarnego w Łodzi

Autorka: Mariola Zajdlc

Czy uczenie się matematyki do czegoś nam się przyda? Po co nam ta matematyka? Jak się jej uczyć, żeby się nauczyć? - to pytania, które niejednokrotnie padają z ust uczniów nieszczerze zainteresowanych Królową Nauk. Odpowiedzi na te wątpliwości szukały nauczycielki matematyki ze Szkoły Podstawowej nr 142 im. Zawiszy Czarnego w Łodzi - Agnieszka Pabiniak i Izabela Pietrzak. Priorytetem na rok szkolny 2021/2022 stało się dla nich zagadnienie podniesienia efektywności kształcenia w zakresie matematyki i wypracowanie skutecznych metod motywowania uczniów do uczenia się tego przedmiotu. Nauczycielki opracowały i wdrożyły niezwykle interesujący projekt pt. „Życie codzienne z matematyką”. Przedstawiły go dyrektorowi szkoły i innym nauczycielom na zebraniu rady pedagogicznej, wskazując, że realizacja tej innowacji dydaktyczno-metodycznej może przynieść wiele korzyści uczącym się i całej społeczności szkolnej. Celem projektu jest bowiem wskazanie sposobów wykorzystania umiejętności matematycznych w różnych aspektach życia i otaczającym świecie, a działania podejmowane w ramach innowacji będą motywować uczniów do uczenia się przedmiotu, wdrażać do twórczej, samodzielnej pracy, pozwolą dostrzec przydatność umiejętności matematycznych w codziennym życiu. Autorki, przygotowując projekt, sięgnęły do założeń konstruktywizmu i główny nacisk położyły na doświadczanie, dedukcję, kształtowanie umiejętności wnioskowania, wyszukiwania i selekcji informacji oraz wykorzystania wytworzonej wiedzy w życiu codziennym. Dzięki prowadzeniu ciekawych zajęć, podczas których punktem wyjścia

jest działanie a następnie dochodzenie do konstatacji i uogólnień, można skutecznie rozbudzić u uczniów kreatywność, twórcze i logiczne myślenie, rozwijać wyobraźnię. W efekcie, uczący się uświadamiają sobie, że matematyka jest użyteczna i pomaga w rozwiązywaniu codziennych problemów.

Projekt zakłada wykonywanie przez uczniów różnych ćwiczeń praktycznych, korzystanie z nowoczesnych rozwiązań technologicznych, prowadzenie obserwacji w terenie, rozwiązywanie łamigłówek i wykorzystanie gier edukacyjnych. W trakcie działań projektowych uczestnicy dostrzegają związek matematyki z życiem codziennym i zależności matematyczne w otaczającym świecie, doskonałą umiejętności matematyczne takie, jak: sprawność rachunkowa, umiejętność szacowania i zaokrąglania wyników a także umiejętność wyszukiwania i interpretowania informacji i danych z różnych źródeł. W pracy z uczniami nauczycielki wykorzystują elementy projektu badawczego, obserwację, doświadczenie, eksperyment, wirtualne wycieczki edukacyjne, zajęcia terenowe, grywalizację, zajęcia praktyczne, wernisaże, pracę zespołową i inne. Zagadnienia projektowe zostały opracowane w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego dla 2. etapu edukacyjnego i stanowią uzupełnienie i rozszerzenie tematyki przewidzianej w realizowanym w szkole programie nauczania matematyki dla klasy 4.

Na projekt składa się 9 bloków tematycznych: 1. Mierzenie, 2. Czas, 3. Geometria wokół nas, 4. Planujemy wycieczkę, 5. Opłaty, 6. Planujemy zakupy, 7. Kuchenna matematyka, 8. Elementy statystyki, 9. Szyfrowanie. Autorki projektu przewidziały też ciekawe sposoby motywowania uczniów, którzy po każdym bloku dokonują samooceny własnych działań, podsumowują zdobyte punkty i otrzymują dyplomy i odznaki za różne sprawności (na przykład: mierniczego, władcy czasu, architekta, przewodnika turystycznego biznesmena, mistrza promocji szefa kuchni statystyka, asa wywiadu).

Projekt „Życie codzienne z matematyką” to innowacyjne przedsięwzięcie, dzięki któremu uczniowie SP nr 142 rozwijają kreatywność, wytwarzają wiedzę matematyczną w przyjaznym środowisku edukacyjnym, chętnie i aktywnie uczestniczą w zajęciach. Natomiast nauczyciele i cała społeczność szkolna mają ogromną satysfakcję z faktu, że organizują innowacyjny proces kształcenia, a szkoła, dbając w sposób szczególny o rozwój uczniów, sama się doskonali, skutecznie buduje swoją markę i pozytywny wizerunek w środowisku. Gratulujemy cennej inicjatywy!

Mały Książę w XV Liceum Ogólnokształcącym, czyli o budowaniu relacji...

Autorka: Elżbieta Kolczyńska

6-8 kwietnia 2022 roku odbyły się doroczne Targi Edukacyjne, tym razem w formule online. Współorganizatorem było Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, w siedzibie którego zorganizowano profesjonalne studio. Szkoły i placówki oświatowe miały okazję zaprezentować swoją działalność oraz przedstawić ofertę na nadchodzący rok szkolny. eTargi bowiem odbyły się tuż przed rozpoczęciem rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

7 kwietnia 2022 roku swoją ofertę zaprezentowało XV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Spotkanie zatytułowano „Mały Książę w XV LO, czyli o budowaniu relacji...”. W studio gościły Panie Magdalena Brzozowicz (pedagog, psycholog w XV LO) oraz Barbara Matusiak (nauczycielka języka polskiego). W trakcie spotkania łączono się z obecną w szkole Panią Dyrektorem Ewą Kaczorowską i nauczycielkami: Joanną Stefańczyk (nauczycielką historii oraz wiedzy o społeczeństwie), Magdaleną Danisiewicz (nauczycielką edukacji dla bezpieczeństwa oraz wychowania fizycznego) a także Izabelą Wądołowską (nauczycielką języka angielskiego). Moderatorem spotkania była Elżbieta Kolczyńska (reprezentująca ŁCDNiKP). Rozmowa dotyczyła tego, co w szkole dzieje się na co dzień i „od święta”, w jaki sposób budowane są relacje, zawierane przyjaźnie, które później trwają przez długie lata.

Początek każdego roku szkolnego zawsze związany jest ze stresem u nowych uczniów. Żeby pomóc im odnaleźć się w nowym otoczeniu, w placówce podejmowane są rozmaite działania, mające na celu „oswojenie się”, odnalezienie w nowym miejscu. Pierwsza głos zabrała Pani Magdalena Brzozowicz, która opowiedziała o tym, jakie szkoła podejmuje kroki, żeby pomóc nowym uczniom w aklimatyzacji oraz jakiego wsparcia udzielają nauczyciele. Szkoła, pomimo że jest instytucją

sformalizowaną, daje uczniom wiele okazji i możliwości do „rozgoszczenia się” w murach XV Liceum Ogólnokształcącego i poczucia komfortowo, bezpiecznie. Z jednej strony organizowane są warsztaty i wycieczki integracyjne a także otrzęsiny dla klas pierwszych. Dla integracji ważnym momentem jest także akt ślubowania i przyjęcia w poczet społeczności szkolnej. Ta oficjalna uroczystość symbolizuje początek nowego rozdziału w życiu młodego człowieka. Z drugiej strony pomoc w aklimatyzacji dają nauczyciele prowadząc rozmaite zajęcia, związane z organizowanymi w szkole imprezami otwartymi oraz uroczystościami. Nowi uczniowie mogą zdecydować, w jakie zajęcia chcą się zaangażować np. Liderów Młodzieżowych, Samorząd Uczniowski, zespoły językowe, wyjazdy na wymiany uczniowskie do krajów europejskich, pracę wolontariacką czy oprawę muzyczną imprez otwartych. Z pewnością aklimatyzacji sprzyja praca w grupach międzyoddziałowych podczas nauki języków obcych. Na wsparcie i pomocną dłoń mogą liczyć nowi uczniowie ze strony Liderów Młodzieżowych. To grupy rówieśników, interesujących się psychologią i uczących się, jak wspierać i rozmawiać, gdy ktoś tego potrzebuje. Mamy tu do czynienia z tutoringiem rówieśniczym, a to jedna z wielu nietypowych inicjatyw w XV LO. Proces aklimatyzacji zajmuje trochę czasu, jest procesem uczenia się nowego miejsca i ludzi, także poznania kadry pedagogicznej, na której młodzi mogą polegać. Nauczyciele pracują metodami aktywizującymi, nie boją się dramy i metody projektu, są otwarci na dyskusje, zarówno dysputy dziennikarskie jak i prawnicze. Na pytanie, czy warto kontynuować naukę w XV Liceum Ogólnokształcącym, Pani Magdalena Brzozowicz stanowczo odpowiedziała, że tak. Powołała się na możliwości, które otwierają się przed młodzieżą. Wspomniała o doskonalonych w szkole kompetencjach, które są cenione na rynku pracy tj. znajomość języków obcych i umiejętności komunikacyjne. W czasie czterech lata nauki, można zdobyć lub udoskonalic te kompetencje angażując się w organizację wielu przedsięwzięć. Zdobycie wykształcenia średniego oraz zdanie egzaminu maturalnego wydają się korzyścią oczywistą.

Obecni uczniowie podkreślają, że atmosfera i zawarte w szkole przyjaźnie podnoszą wartość tego etapu edukacyjnego. Przyciąga młodzież także charyzma i autorytet wielu nauczycieli, a możliwość zwiedzania świata jest dodatkowym atutem na korzyść szkoły.

Już przed wiekami Seneka Młodszy powiedział, że „non scholae, sed vitae discimus”, czyli uczymy nie dla szkoły, lecz dla życia. Pani Barbara Matusiak przybliżyła działania szkoły, sprzyjające rozwijaniu kompetencji przydatnych przez całe życie. Szkoła jest tylko swoistą matrycą elementarnych umiejętności, impulsem do wyzwolenia młodzieżcej aktywności. Rolą nauczycieli nie jest narzucanie rozwiązań, lecz wskazanie, że istnieją różne drogi, pomiędzy którymi można samodzielnie wybierać, by się samorealizować. Analiza otaczającej młodzież rzeczywistości wskazuje, że ma ona charakter interdyscyplinarny. Od młodych ludzi oczekuje się otwartości na zmiany, zdolności do poruszania się pomiędzy różnymi dyscyplinami wiedzy. Dlatego tak wielką wagę w szkole przywiązuje się do edukacji międzyprzedmiotowej. Dobrą tradycją Piętnastki jest organizowanie lekcji interdyscyplinarnych. I tu szkoła może się pochwalić kilkoma interesującymi przykładami, jak zajęcia łączące wiedzę matematyczną i polonistyczną, zagadnienia z chemii i języka polskiego, lekcje polonistyczno-historyczne czy germanistyczno-polonistyczne. W tym roku szkolnym prawdziwym „przebojem” były zajęcia z edukacji prawnej połączone z podsumowaniem Lorda Jima Josepha Conrada, odsłaniające meandry prawa brytyjskiego. W planach jest też polonistyczno-anglistyczna lekcja na temat poezji Emily Dickinson. Między innymi poruszone będą zagadnienia powiązane z translacją, a zatem jedną z najważniejszych umiejętności przydatnych we współczesnym świecie. Pamiętać należy, że współczesny człowiek musi być zdolny do kooperacji w różnego rodzaju zespołach, powinien zostać przygotowany do przedstawienia przekonującej autoprezentacji czy formułowania wyrazistych argumentów w publicznej debacie na różne tematy. To główne powody, dla których preferowane są: ćwiczenia w zakresie retoryki, formy pracy grupowej, różne odmiany edukacji odwróconej

(w tym metodę projektu) czy dyskusji, zróżnicowane techniki dramowe, symulacja. Wyzwalają one kreatywność młodzieży, wzmacniają świadomość własnej wartości, dają także poczucie sprawczości. W szkole pamięta się o tym, że uczennice i uczniowie powinni świadomie budować własną karierę, być odbiorcami i twórcami współczesnej kultury oraz nauki. To powód, dla którego utrzymywane są ściśle i praktyczne kontakty z różnego typu uczelniami wyższymi, instytucjami kultury i nauki, młodzież zachęcana jest do udziału w konkursach, powiązanych z wieloma dziedzinami wiedzy. Na potwierdzenie tych słów głos zabrała, będąca w szkole Pani Dyrektor Ewa Kaczorowska, która zaprezentowała swoją placówkę, opowiadając o tym, co aktualnie dzieje się, czym na co dzień żyje szkoła, w której panuje życzliwa atmosfera nauki i pracy. Szkoła jest przyjazna uczniom i rodzicom. Okazuje się, że wielu absolwentów do Piętnastki przysyła swoje dzieci. Poza tym kilkoro pracujących obecnie nauczycieli to również absolwenci. W szkole pedagodzy wspierają każdego ucznia. Są tolerancyjni, otwarci na innych i na różnorodność, motywują i inspirują młodzież do samodzielności i kreatywności. Promowane są zachowania patriotyczne i prospołeczne, dumą szkoły jest praca wolontariacka. Nauczyciele uczą współdziałania w zespole, prezentowania własnego punktu widzenia i szanowania poglądów innych, a oprócz wiedzy szkolnej młodzież otrzymuje tzw. wiedzę życiową oraz zasób uniwersalnych wartości, po to, aby umiała wybrać właściwą drogę i słuszne cele, aby absolwenci Piętnastki byli ludźmi wartościowymi, dobrymi. W szkole spełniane są oczekiwania uczniów i rodziców, a jednocześnie realizowane ambicje nauczycieli w zakresie przekazywania wiedzy i wychowania. Wszyscy mają świadomość, że sukces ucznia jest sukcesem nauczyciela. Pani Dyrektor podkreśliła, że szkoła jest innowacyjna, przyjaźnie wymagającą i znajduje się w niej miejsce dla każdego ucznia. Spośród rozmaitych działań na uwagę zasługują między innymi realizowane projekty, o których opowiedziała Pani Izabela Wądołowska. Obecnie realizowane są dwa projekty unijne, w ramach programu Erasmus plus. Jeden to projekt młodzieżowy realizowany w partnerstwie z Niemcami, Hiszpanią

i Włochami a drugi to mobilności edukacyjne dla nauczycieli. Te projekty wpisują się już w wieloletnią tradycję szkoły, realizującą z sukcesem właśnie taką wizję działalności edukacyjnej. To dzięki zapewnieniu finansowania z funduszy europejskich takich inicjatyw, szkoła ma szansę rzeczywiście odpowiadać na potrzeby edukacyjne współczesnego ucznia, ale także i nauczyciela. Proces edukacyjny jest obecnie rozpatrywany w kontekście idei uczenia się przez całe życie, modyfikowania i uzupełniania wiedzy, ciągłego doskonalenia posiadanych umiejętności oraz rozwijania kompetencji społecznych. Z uwagi na tempo zachodzących zmian wiedza, jaką posiada człowiek coraz częściej, a właściwie coraz szybciej traci na aktualności. Zatem kluczowym składnikiem edukacji jest przygotowanie ucznia do procesu uczenia się przez całe życie. Nowe kompetencje, w jakie powinien zostać wyposażony uczeń, wymuszają zmiany roli współczesnego nauczyciela, z roli eksperta na rzecz tutora, przewodnika, moderatora, inspiratora. Tych postaw muszą uczyć się także współcześni nauczyciele. Podróże, wspólne projekty z edukatorami z różnych stron świata pozwalają doświadczyć i zrozumieć istotę tych zmian i nowych ról.

To doświadczenie aktywnego uczestnictwa w edukacji europejskiej budzi głębokie zrozumienie potrzeb współczesnego rynku pracy i rynku edukacyjnego, a dzięki temu rozumieniu i wiarygodności realizowanych działań edukacyjnych. XV LO ma ambicję wyposażyć ucznia w następujące umiejętności: rozwiązywanie problemów, krytyczne myślenie, kreatywność, umiejętność pracy w zespole, umiejętność radzenia sobie ze stanami emocjonalnymi, szczególnie w sytuacjach wymagających rozwiązania konfliktu, porozumiewanie się z partnerami z innych krajów, zarówno w zakresie kompetencji językowych, jak i świadomości różnic kulturowych. Ma rozwijać kompetencje poznawcze, społeczne i cyfrowe. Dzięki interdyscyplinarności realizowanych projektów udaje się te cele osiągać. Realizując projekt jest szansa wyjścia poza schemat pracy według podziału na przedmioty szkolne, można skoncentrować się na temacie - problemie i wykorzystać wiedzę z różnych dziedzin oraz umiejętności komunikowania się w językach

obcych, w ten sposób dochodzi się do rozwiązywania problemów złożonych, często posiadających wiele niewiadomych oraz kilka możliwych rozwiązań, a więc wymagających od ucznia zastanowienia się i głębszej refleksji. W ten sposób nowoczesna szkoła, czyli XV LO odpowiada na potrzeby współczesnej edukacji, której celem jest przygotowanie ucznia do samodzielnego uczenia się przez całe życie.

Na dowód tego, że w szkole dużo się dzieje i mają miejsce ciekawe inicjatywy Piętnastka może się poszczycić otrzymanymi tytułami, o których wspomniała Pani Dyrektor Ewa Kaczorowska: Szkoła Humanitarna (przyznany przez Polską Akcję Humanitarną - 2019), Szkoła Spotkań i Dialogu (przyznany przez MEN i ORE w 2014), Organizacja innowacyjna (przyznawany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - 2015), Organizator Procesów Innowacyjnych (przyznawany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - 2014), Klub Przewodzących Szkół (tytuł przyznany przez Stowarzyszenie Pomocy Szkole), Lider w nauczaniu języka rosyjskiego (tytuł przyznany przez Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego - 2012), Szkoła Dobra (nadany przez Fundację Gajusz - 2012) a także Medal za Honorowe krwiodawstwo i Medal Serce Dziecku za działalność charytatywną i wolontariacką (w 2018r.).

Następnie, obecna w szkole, Pani Joanna Stefańczyk została poproszona o przybliżenie niekonwencjonalnej oferty szkoły, dotyczącej edukacji prawnej. Otóż łacińska „*paremia ignorantia iuris nocet*”, czyli nieznanostwo prawa szkodzi, w pełni oddaje sens edukacji prawnej, która jest ważna w przygotowaniu młodych ludzi do dorosłego życia, uczeniu ich odpowiedzialności za własne czyny i decyzje. Przedmiot ten jest też narzędziem budowania kultury, która szanuje prawo a także metodą zapobiegania naruszaniu go. Metodami, które często wykorzystywane są podczas zajęć to metody aktywizujące uczniów. Są one sposobem na pełne włączenie w proces poznawczy. Dzięki nim uczniowie stają się aktywnymi uczestnikami zajęć, a nie tylko biernymi

odbiorcami. Słowem odbywa się nauka przez doświadczanie. Od wielu lat podejmowane były inicjatywy, mające na celu kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania problemów i uczenia krytycznego myślenia oraz wyposażania ich w podstawy wiedzy prawnej. Nadrzędnym czynnikiem działań było przekazanie uczniom wiedzy praktycznej, przydatnej na co dzień, która pomoże im uniknąć wielu poważnych błędów zarówno teraz, jak i w dorosłym życiu. Szczególnie wysoko oceniono zainicjowaną współpracę z Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieście. Przebiegała ona dwuetapowo – w pierwszej fazie uczniowie spotkali się w gmachu sądu przy ul. Kościuszki z sędzią, Panem Marcinem Masłowskim. Młodzież zapoznawała się z topografią budynku (sale rozpraw, sale dla aresztantów, niebieski pokój, gdzie odbywają się przesłuchania nieletnich w obecności psychologa). Sędzia w przystępny sposób prezentował swoją codzienną pracę, opowiadał o ścieżce kariery zawodowej prawnika, zadaniach wymiaru sprawiedliwości, udzielał odpowiedzi na pytania uczniów. Istotą drugiego etapu było przeprowadzenie symulacji rozprawy sądowej, dotyczącej znęcania się nad zwierzętami. Uczniowie dostali określone role uwzględnione w scenariuszu symulacji – sędziego, ławników, prokuratora, adwokata, oskarżonego, protokolanta, których uczyli się około 3 tygodni. Następnie odbyła się próba generalna w gmachu sądu. Finałem była symulacja rozprawy, podczas której uczniowie, odpowiednio ubrani w togi i po wprowadzeniu przez prawdziwych i uzbrojonych strażników, oskarżonego odegrali swoje role. Na sali rozpraw była obecna także publiczność złożona z pozostałych uczniów klasy, a całe przedsięwzięcie rejestrowały stacje radiowe i telewizyjne. To bardzo ciekawe doświadczenie, którym żyli uczniowie przez dłuższy czas. Oprócz tego szkoła bierze udział w ogólnopolskim programie edukacyjnym – „Tydzień Konstytucyjny”, organizowanym przez Stowarzyszenie im. Zbigniewa Hołdy oraz projekcie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego „Znam swoje prawa”. Pierwsze z nich oferuje uczniom warsztaty prowadzone przez prawników zajmujących się na co dzień prawem konstytucyjnym. W ramach zajęć uczniowie uświadamiają sobie

rolę konstytucji w państwie demokratycznym. Drugie – projekt „Znam swoje prawa”, to kilkumiesięczne przedsięwzięcie, na które składa się cykl warsztatów prowadzonych przez studentów IV roku prawa UŁ (około 3 – 4 spotkań) poruszających tematykę prawa karnego, cywilnego, pracy oraz symulacja rozprawy sądowej organizowanej w auli Wydziału Prawa i Administracji UŁ. Podczas warsztatów uczniowie pracują na rzeczywistych kazusach i wspólnie ze studentami, na podstawie obowiązujących przepisów, określają sankcje z nich wynikające. Sam proces przygotowania do symulacji przebiega w podobny sposób, jak w przypadku Sądu Łódź – Śródmieście, z tym, że tutaj zaangażowani są wybrani uczniowie z całego województwa łódzkiego, a nie tylko jeden zespół klasowy. Projekt wymaga od uczniów ogromnej samodyscypliny i poświęcenia czasu wolnego, gdyż muszą nauczyć się swoich ról, a po zakończonych zajęciach w szkole, przyjeżdżać na próby na uczelnię. Poza tym często na spotkania z uczniami zapraszani są prawnicy, którzy prowadzą pogadanki na temat ich zawodu i prawa, w szkole organizowane są zajęcia interdyscyplinarne. Wśród podejmowanych inicjatyw są też takie, które oprócz tego, że stanowią nieocenione źródło wiedzy, to niosą jednocześnie ogromny ładunek emocjonalny. Warto wspomnieć o zajęciach zorganizowanych na terenie Zakładu Karnego nr 1, podczas których uczniowie po prelekcji poprowadzonej przez rzecznika więzienia zwiedzili obiekt obcując ze skazanymi... Zrobiło to ogromne wrażenie na uczniach, ale i wywołało refleksję, że lepiej przestrzegać prawa niż je łamać, a wolność jest często niedocenianym prawem człowieka. Przyszłych uczniów mogą też interesować inne działania w szkole. O opowiedzenie o niektórych została poproszona Pani Magdalena Danisiewicz. Jedną z ciekawych inicjatyw, w której biorą udział uczniowie są zajęcia dodatkowe, czyli podstawy ratownictwa medycznego, realizowane przez dwa lata w klasie biologiczno-chemicznej. Celem tych zajęć jest wzbogacenie wiedzy uczniów z zakresu fizjologii człowieka, stanów zagrożenia życia oraz wyposażenie w cenne umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy. To zajęcia praktyczne, na których

doskonalone są umiejętności Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, czyli najwyższe umiejętności jakie może osiągnąć i wykonywać osoba bez wykształcenia medycznego. Na przykład młodzież uczy się wykonywania: RKO z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego AED, oceny parametrów życiowych u nieprzytomnego, unieruchamiania poszkodowanego na desce ortopedycznej, badania urazowego, TRIAGE czyli segregacji poszkodowanych. Na zajęcia często zapraszani są ratownicy medyczni oraz studenci z Koła Naukowego Medycyny Ratunkowej i Medycyny Katastrof UM, którzy nie tylko przekazują uczniom cenne informacje i wskazówki z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy, ale również sprawdzają wiedzę i umiejętności. XV Liceum Ogólnokształcące włącza się także w działania Polskiego Czerwonego Krzyża, uczniowie są członkami Łódzkiego Oddziału Okręgowego PCK: uczestniczą w certyfikowanych kursach pierwszej pomocy, zdobywając kompetencje z zakresu udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia, co roku doskonalą swoje umiejętności na Mistrzostwach Pierwszej Pomocy, które są dla nich cennym źródłem doświadczeń, podejmują działania w ramach różnych akcji organizowanych przez PCK oraz wzbogacają swoją wiedzę w konkursach przygotowanych przez Łódzki Oddział PCK, np.: Olimpiada o zdrowym stylu życia i żywienia, czy konkurs wiedzy „RAZEM przeciw AIDS”. Poza tym XV Liceum Ogólnokształcące współpracuje z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa w Łodzi, uczniowie pamiętają, że krew ratuje życie, więc wspierają akcje honorowego krwiodawstwa, włączają się w akcje promujące ideę krwiodawstwa oraz pomagają w organizowaniu poboru krwi, która to akcja odbywa się co roku na terenie szkoły. Uczniowie systematycznie biorą udział w akcjach/programach o charakterze profilaktycznym, promującym działania zapobiegające nowotworom: „Mam haka na raka” czy „Rakoobrona”, chorobom przenoszonym drogą płciową a także promowane jest zdrowie psychiczne. Szkoła proponuje ciekawą, urozmaiconą ofertę dla młodego człowieka, który interesuje się kierunkami medycznymi

i szeroko pojętym zdrowiem. Zgodnie z zasadą, że w zdrowym ciele, zdrowy duch!

XV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi ma więc do zaoferowania interesującą ofertę i wiele cennych inicjatyw, niektóre z nich wychodzą od samych uczniów. Jakże? Pani Barbara Matusiak wyczerpująco opowiedziała o samorządzie uczniowskim, który w Piętnastce nie ma charakteru fasadowego – rzeczywiście rządzi, interweniuje i realizuje własne projekty. Opiekunki samorządu ograniczają swoją rolę jedynie do konsultacji. Dużo miejsca zajmuje w tych inicjatywach wolontariat. Jego działania obejmują zarówno pomoc ludziom starszym (DPS-y), jak i dzieciom oraz młodzieży (domy dziecka, akcja Szlachetna Paczka), czy schroniska dla zwierząt. Wiele akcji ma charakter totalnie spontaniczny. Przykład może stanowić zbiórka na rzecz uchodźców z Ukrainy, pomoc w segregacji i pakowaniu darów (UMŁ), czy życzliwa pomoc dla uczennic i uczniów z Ukrainy, którzy uczą się w „piętnastce”. Są też akcje sprzyjające integracji społeczności szkolnej. Samorząd kultywuje piękną akcję Otrzęsin klas pierwszych oraz Juwenaliów. To jeden z powodów, dla których nie ma w szkole dręczenia rówieśników – najmniejsze jego przejawy – jeśli w ogóle się pojawiają - są skutecznie likwidowane przez samą młodzież. Wiele inicjatyw zaspokaja potrzeby ludyczne młodych ludzi – choćby dzień bez plecaka lub dzień misia. Wiadomo, nie samą nauką uczeń „piętnastki” żyje!

Na zakończenie dyrektor Ewa Kaczorowska zaprosiła wszystkich ósmoklasistów i ich rodziców na Drzwi Otwarte, podczas których będzie można przyjrzeć się szkole z bliska, poczuć jedyną w swoim rodzaju atmosferę, a także porozmawiać z nauczycielami pracującymi w szkole oraz uczniami. Pani Dyrektor przekazała również ofertę dotyczącą działań planowanych w nowym roku szkolnym 2022/2023 w klasach pierwszych.

Rozmowie o szkole towarzyszyły przygotowane wcześniej prezentacje multimedialne oraz filmy reklamujące XV LO im. Jana Kasprowicza w Łodzi.

Język angielski w Centrum – mały jubileusz

Autorka: Zofia Kordala

Kursy języka angielskiego organizowane są w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego od roku szkolnego 2011/2012, zatem ten rodzaj usługi funkcjonuje w ofercie Ośrodka Zarządzania w Edukacji już od dekady, i co istotne, nadal cieszy się powodzeniem.

Przez kilka pierwszych lat kursy dedykowane były wyłącznie kadrze zarządzającej oświatą – dyrektorom i wicedyrektorom łódzkich szkół i placówek oświatowych. Rozpoczynaliśmy od jednego kursu na poziomie średniozaawansowanym (B1)¹ w wymiarze 60 godzin w skali roku szkolnego. Szybko okazało się jednak, że wśród kadry kierowniczej szkół istnieje znacznie większa potrzeba zarówno doskonalenia już posiadanych umiejętności językowych na kursach z kontynuacją, jak również kształtowania umiejętności komunikowania się w języku angielskim i w efekcie zaprojektowano również kursy języka angielskiego dla początkujących (A1), niemal wszystkie w skali 120 godzin w roku szkolnym.

Od 2015 roku grono uczestników kursów znacznie poszerzyło się o grupę nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej, a to za sprawą możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych dla tej grupy nauczycieli. Od tamtej pory w ofercie pojawiły się kursy na wszystkich poziomach (A1, A2, B1, B2)². Za zgodą Łódzkiego Kuratora Oświaty zorganizowane zostały również trzy edycje kursu kwalifikacyjnego Metodyka nauczania języka angielskiego w okresie wczesnoszkolnym dla nauczycieli nauczania początkowego w wymiarze 270 godz. (w tym 60 godz. praktyki pedagogicznej), dzięki któremu uczestnicy uzyskali

¹ Poziom według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR)

² Poziom według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR)

kwalifikacje do nauczania języka angielskiego w przedszkolu i I etapie edukacyjnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Kolejną grupą odbiorców naszych usług są uczestnicy Akademii Seniora, którzy z wielkim zaangażowaniem od 2013 r. uczestniczą w zajęciach w ramach spotkań z językiem angielskim. Są to niepowtarzalne spotkania edukacyjne, podczas których Seniorzy podtrzymują swoją aktywność, doskonaląc kompetencje komunikacji językowej w różnych sytuacjach życia codziennego, by móc je wykorzystać podczas wyjazdów rekreacyjnych i spotkań rodzinnych za granicą oraz poszerzają wiedzę na temat szeroko rozumianej kultury krajów anglojęzycznych.

Komunikowanie się w języku obcym, a angielski jest tym najbardziej powszechnym, stało się obowiązującym standardem w dzisiejszej rzeczywistości. Sektor edukacji jest jednym z tych, gdzie ta potrzeba wybrzmiewa coraz silniej. Dyrektorzy szkół i sami nauczyciele są zobowiązani do aktywności na wielu płaszczyznach, a poszukiwanie partnerów do realizacji programów międzynarodowych, udział w programach wymiany międzynarodowej uczniów czy też możliwość doskonalenia kompetencji w ramach dostępnych programów unijnych to tylko niektóre z wyzwań, przed jakimi stają. Potrzeba komfortu kompetencji w bezpośredniej komunikacji z zagranicznymi partnerami i dbałość o rozwój osobisty są głównymi czynnikami motywującymi tę grupę odbiorców do doskonalenia umiejętności językowych.

Dziesięcioletnie doświadczenie w organizacji kursów języka angielskiego to niewątpliwie aktywność, która pozwoliła na wypracowanie wysokich standardów w ofercie Ośrodka Zarządzania w Edukacji w ŁCDNiKP. Nasi klienci są niezwykle wymagającymi odbiorcami. W ewaluacji organizowanych przez nas kursów podkreślają między innymi wysoki poziom profesjonalizmu osób prowadzących, doceniają wartość ich warsztatu metodycznego, w tym stosowanego w dużej mierze podejścia komunikacyjnego oraz elastyczność działania nieodzowną w procesie edukacji dorosłych. Wszystko to zapewnia uczestnikom komfort poczucia bezpieczeństwa i buduje wspierającą atmosferę uczenia się. Zwraca

uwagę również fakt, że zajęcia prowadzone są w małych grupach o jednorodnej formie zawodowej, co z kolei wpływa na integrację środowiska edukacyjnego.

Czas pandemii pozwolił nam, organizatorom i samym uczącym się na przyspieszony rozwój w zakresie wykorzystania kompetencji cyfrowych w procesie uczenia się języka. Bardzo szybko włączyliśmy formę komunikacji online, wykorzystując możliwości aplikacji MS Teams. Wspólnymi wysiłkami pokonaliśmy początkowe trudności. Obecnie formuła zajęć online nie jest już żadnym problemem i korzystamy z niej w razie potrzeby dostosowując się do zaistniałych warunków. Warto tu podkreślić, że liczba zwolenników edukacji zdalnej rośnie i jedna z tegorocznych grup, składająca się z entuzjastów tej formuły, na prośbę uczestników funkcjonuje w ogromnej większości spotkań edukacyjnych właśnie w trybie zajęć online.

Rozwój osobisty, a w nim potrzeba nauki języka angielskiego wśród kadry kierowniczej szkół i nauczycieli łódzkich szkół jest nadal bardzo silna. Mimo obiektywnie trudnych uwarunkowań zewnętrznych - doświadczenia okresu pandemii i wielopłaszczyznowych problemów, będących jej efektem, w bieżącym roku szkolnym zorganizowano 6 grup dla zainteresowanych nauką języka angielskiego na różnych poziomach, w tym Język angielski B1 – konwersacje dla dyrektorów oraz nową grupę dla początkujących w nauce języka. Jesteśmy otwarci na Państwa potrzeby i zapraszamy do rozpoczęcia lub kontynuacji nauki języka angielskiego z nami w kolejnym roku szkolnym.

Zofia Kordala, nauczyciel konsultant w Ośrodku Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP, koordynator kursów języka angielskiego.

Wydarzenia

Liga Zawodowców – program stypendialny Województwa Łódzkiego

Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa XI. Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności, Działanie XI.3 Kształcenie zawodowe, Poddziałanie XI.3.3 Program stypendialny dla uczniów zdolnych szkół prowadzących kształcenie zawodowe, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i krajowych środków publicznych.

Program stypendialny realizowany jest w roku szkolnym 2021/2022 przez Departament Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Jego celem jest umożliwienie rozwoju edukacyjnego zdolnych uczniów, kształcących się w ogólnodostępnych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, mających siedzibę na terenie województwa łódzkiego (z wyłączeniem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych), którzy osiągają wysokie wyniki w nauce.

Stypendium przyznano 800 uczniom, którzy spełnili warunki programu:

- 1) w roku szkolny 2021/2022 są uczniami co najmniej II klasy:** – trzyletnich branżowych szkół I stopnia, – techników, – trzyletnich szkół specjalnych przysposabiających do pracy, – ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, liceów sztuk plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, szkół muzycznych II stopnia, szkół sztuki tańca, szkół sztuki cyrkowej, prowadzących kształcenie ogólne z wyłączeniem szkół policealnych,
- 2) uzyskali średnią ocen nie niższą niż 4,75 ze wszystkich przedmiotów zawodowych, obliczoną na podstawie świadectwa szkolnego ukończenia danej klasy w roku szkolnym 2020/2021,**

3) nie pobierali stypendium w żadnym z wcześniejszych projektów: – w roku szkolnym 2018/2019 - „Zawodowcy w Łódzkiem- stypendia dla najzdolniejszych”; – w roku szkolnym 2019/2020 „Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS”, – w roku szkolnym 2020/2021 „Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych. III edycja”,

4) nie pobierają innego stypendium za wyniki w nauce finansowanego lub współfinansowanego z środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej XI. Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności.

Źródło informacji: <https://ligazawodowcow.lodzkie.pl/o-projekcie/>